

CYGNOR SIR PENFRO

Adroddiad Ariannol Blynyddol

Gan Gynnwys Datganiad O Gyfrifon

2021-22

11 Mai 2023

TABL CYNNWYS

1.0	Rhagair Esboniadol – Performiad Ariannol Cryno	1
2.0	Tystsgrif Yr Archwilwyr	21
3.0	Datganiad Cyfrifoldebau Dros Y Datganiad Cyfrifon	23
4.0	Datganiadau Ariannol Creiddiol - Egwyddorion Sylfaenol	26
5.0	Cysyniadau Cyfrifyddu	29
6.0	Barnau Beirniadol Wrth Gymhwyso Polisïau Cyfrifyddu Ac Amcangyfrif Peryglon	31
7.0	Datganiadau Ariannol Craidd – Cydrannau A Manylion	37
8.0	Polisiau Cyfrifyddu	47
9.0	Nodiadau Ar Y Dadansoddiad Gwariant A Chyllid	66
10.0	Nodiadau Ar Y Dataganiad Incwm A Gwariant Cynhwysfawr	71
11.0	Nodiadau Ar Y Datganiad Symudiad Cronfeydd	86
12.0	Nodiadau Ar Y Datganiad Y Fantolen	91
13.0	Y Cyfrif Cyllid Tai (Hra)	113
14.0	Cyfrifon Eraill Dan Reolaeth Y Cyngor	119
15.0	Digwyddiadau Ar Ôl Y Cyfnod Adroddiad	121

1.0 ADRODDIAD NARATIF

Cygnor Sir Penfro – Datganiad Cyfrifon Blynyddol 2021-22

1.0 ADRODDIAD NARATIF

1.1 CYFLWYNIAD

Mae Adroddiad Cyfrifon Cyngor Sir Penfro ar gyfer 2021-22 yn darparu cofnod o berfformiad ariannol y Cyngor a'r sefyllfa am y flwyddyn. Cyflwynwyd yr adran hon yw cyfleu pwrpas y Cyngor, sut mae wedi perfformio yn unol â'i strategaeth gyffredinol ac yn erbyn dangosyddion perfformiad dros y flwyddyn, a sut mae wedi dyrannu ei adnoddau yn unol â chanlyniadau a fwriadwyd. Mae'n dangos perfformiad ar y cyd dros y flwyddyn a pha mor dda yw adnoddau'r Cyngor i fynd i'r afael â'r heriau o'i flaen ac i barhau i ddarparu gwasanaethau a chefnogi ei gymuned leol. Mae'n adrodd stori'r Cyngor drwy ddarparu golwg holistaidd, glir wedi'i hadeiladu'n dda ar ei strategaethau, ei lywodraethiant, ei berfformiad a'i ragolwg am y dyfodol.

Mae'r Cyngor wedi wynebu lefel gyson o her gyda wyth blynedd o ostyngiadau[1] sylweddol mewn setliadau ariannol a chwyddiant sylweddol yn y gweithlu, chwyddiant y tu allan i'r gweithlu, pwysau demograffig a deddfwriaethol, yn arwain at fwlch cyllid cronnol o £110.6 miliwn (2014-15 i 2021-22). Cafodd y bwlch ariannu ei bontio drwy gyfuniad o £25.4 miliwn o incwm ychwanegol o godiadau yn y Dreth Gyngor (gan gynnwys newidiadau sylfaenol), £81.3 miliwn drwy ostyngiadau cost/arbedion effeithlonrwydd, cyfraniad o £0.6 miliwn o incwm ail gartrefi'r Dreth Gyngor (elfen gymunedol) a chyfraniad untro o £3.3 miliwn o gronfeydd wrth gefn.

Mae'r pandemig coronafeirws (Covid-19) wedi parhau i ofyn am ymateb digynsail gan Gyngor Sir Penfro wrth iddo symud i'r cyfnod adfer. Disgwylir i hyn ynghyd â chostau byw/chwyddiant cynyddol a'r argyfwng yn yr Wcrain barhau i gael effaith sylweddol ar y Cyngor yn ariannol ac yn y ffordd yr ydym yn darparu ein gwasanaethau drwy gydol oes MTFP 2022-23 i 2025-26.

Mae Llywodraeth Cymru wedi parhau i ad-dalu'r rhan fwyaf o wariant ychwanegol Covid-19 a cholli incwm ar gyfer 2021-22 a hefyd wedi darparu lefelau sylweddol o arian grant ychwanegol, yn enwedig yn ystod chwarter olaf 2021-22, fel y dangosir yn Adroddiad Monitro Alldro Cyllideb y Cyngor Sir a gymeradwywyd gan y Cabinet ar 11 Gorffennaf 2022.

Paratowyd y cyfrifon hyn gan gadw effaith barhaol pandemig COVID-19 mewn cof, yn enwedig dan adran 6.0 Sylwadau Beirniadol wrth Gymhwyso Polisïau Cyfrifyddu a Risg Amcangyfrif; adran 12.13.3.1 Natur a Maint y Risgiau sy'n Deillio o Offerynnau Ariannol.

1.2 TROSOLWG SEFYDLIADOL

1.2.1 FFEITHIAU ALLWEDDOL AM SIR BENFRO

Mae Sir Benfro yn un o ardaloedd arbennig Prydain, yn cyfuno rhai o'r golygfeydd arfordirol mwyaf arbennig a threftadaeth ddiwylliannol unigryw. Mae bron tri chwarter y sir o fewn Parc Cenedlaethol Arfordir Sir Benfro - yr unig barc cenedlaethol arfordirol ym Mhrydain, ac mae traethau niferus y sir ymhlith y rhai mwyaf godidog. Mae hyn i gyd yn gwneud y sir yn ardal arbennig o ddeniadol a boddhaol i fyw a gweithio.

[1] Yn 2021-22 gwelwyd cynnydd o 4.0% yn yr AEF o'i addasu ar gyfer trosglwyddiadau i'r setliad, ac yn 2020-21 gwelwyd cynnydd o 4.9% yn yr AEF o'i addasu ar gyfer trosglwyddiadau i'r setliad.
[2] Yn cynnwys twf ychwanegol uwchlaw pwysau a nodwyd o £0.6m ar gyfer 2021-22 ac £1.6m ar gyfer 2020-21

Mae Cyngor Sir Penfro yn darparu ystod eang o wasanaethau ar gyfer trigolion, busnesau ac ymwelwyr. Rydym:

- Yn gwasanaethu poblogaeth o dros 123,400 a mwy o bobl o lawer ym misoedd yr haf
- Yn casglu sbwriel ac ailgylchu o dros 62,000 o gartrefi
- Yn cynnal oddeutu 2,500 cilometr o ffordd, 650 o bontydd a 15,000 o oleuadau stryd
- Yn darparu dros 90 o feysydd parcio gyda mwy na 8,000 o leoedd
- Yn gyfrifol am 61 o ysgolion, gan ddarparu addysg ar gyfer 17,497 o ddisgyblion (Ebrill 2022)
- Rhoi cymorth i ddisgyblion sydd ag anghenion dysgu ychwanegol; amddiffyn plant, diogelu a gwasanaethau ieuenctid
- Meddu ar fwy na 5,696 o gartrefi a'u rheoli
- Rhoi gwybodaeth a chyngor i oedolion i'w cynorthwyo i fyw yn annibynnol yn y gymuned, yn ogystal â rhoi cymorth uniongyrchol i dros 5,000 o oedolion agored i niwed
- Datblygu Cynllun Datblygu Lleol, y mae'n ofynnol i ni ei adolygu bob pedair blynedd, a phrosesu tua 1,100 o geisiadau cynllunio'r flwyddyn
- Darparu ystod eang o wasanaethau diogelu'r cyhoedd, gan gynnwys iechyd yr amgylchedd, safonau masnach a thrwyddedu
- Cynorthwyo i gynnal traethau arobryn Sir Benfro, sy'n ymfalchïo mewn 10 baner las a 7 o Wobrau Arfordir Gwyrdd
- Rheoli cyfleusterau hamdden y sir, ei llyfrgelloedd, ei hamgueddfeydd a'i harchifau
- Cyflogi 6,340 (6,237) o bobl Mawrth 2022 (Mawrth 2021), gan gynnwys y rhai sy'n gweithio mewn Ysgolion (yn cynnwys staff achlysurol).

1.2.2 GWELEDIGAETH Y CYNGOR

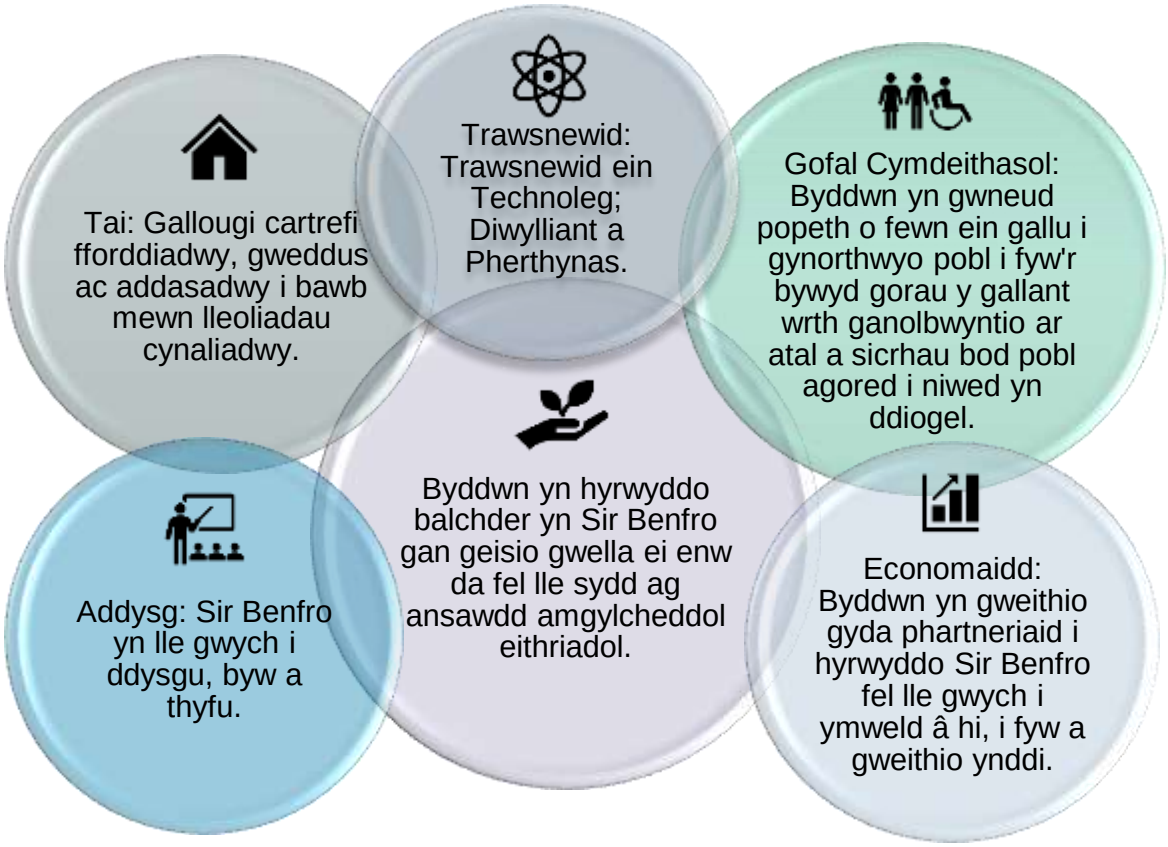
Gweledigaeth y Cyngor yw "Gweithio Gyda'n Gilydd, Gwella Bywydau".

1.2.3 CYNLLUNIO CORFFORAETHOL

Mae'n ofynnol i'r Cyngor gyhoeddi Amcanion Llesiant sy'n nodi sut rydym yn bwriadu rheoli gwasanaethau mewn ffordd fwy cynaliadwy a sut y byddwn yn cynyddu ein cyfraniad at gyflawni Nodau Llesiant cenedlaethol Cymru. Mae Amcanion Llesiant yn ofyniad ar gyrff cyhoeddus o dan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

Mae Amcanion Llesiant y Cyngor yn cyd-fynd ac yn adlewyrchu Rhaglen y Cabinet ar gyfer Gweinyddu a Chynllun Llesiant Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Sir Benfro. Bydd Rhaglen newydd ar gyfer Gweinyddu ar waith erbyn Rhagfyr 2022 a bydd Cynllun Llesiant newydd yn cael ei gynhyrchu erbyn Mai 2023.

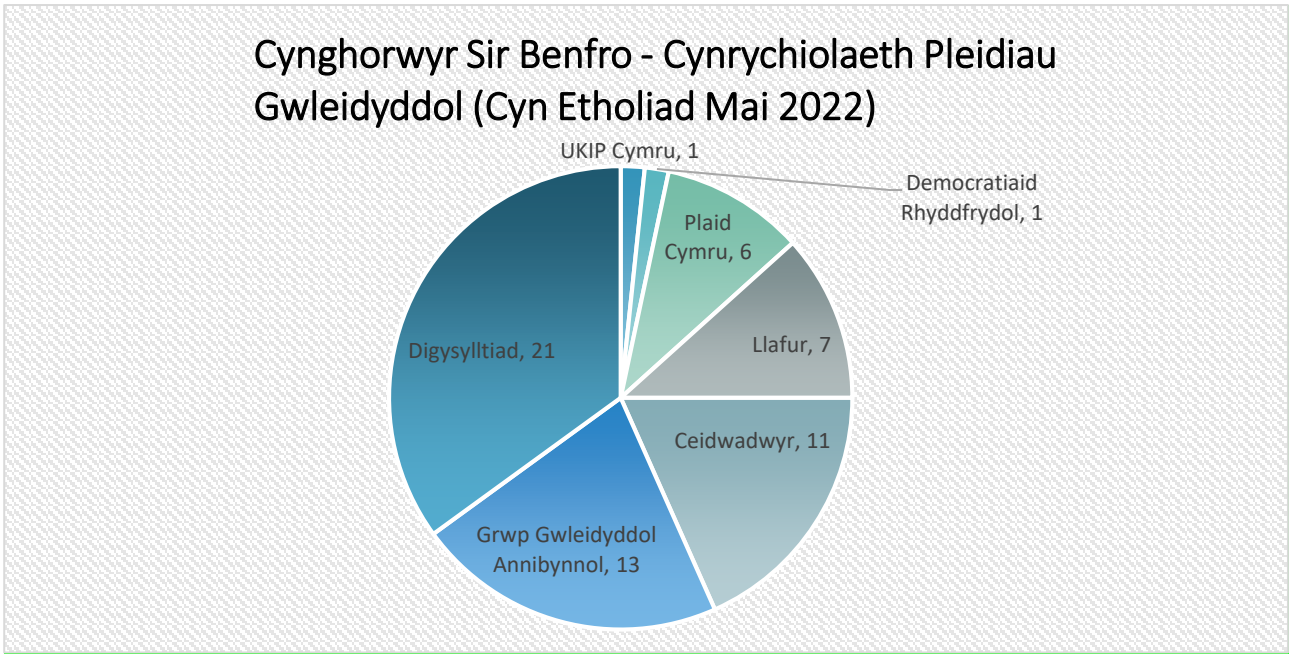
Yr Amcanion Lles ar gyfer 2021-22 oedd:

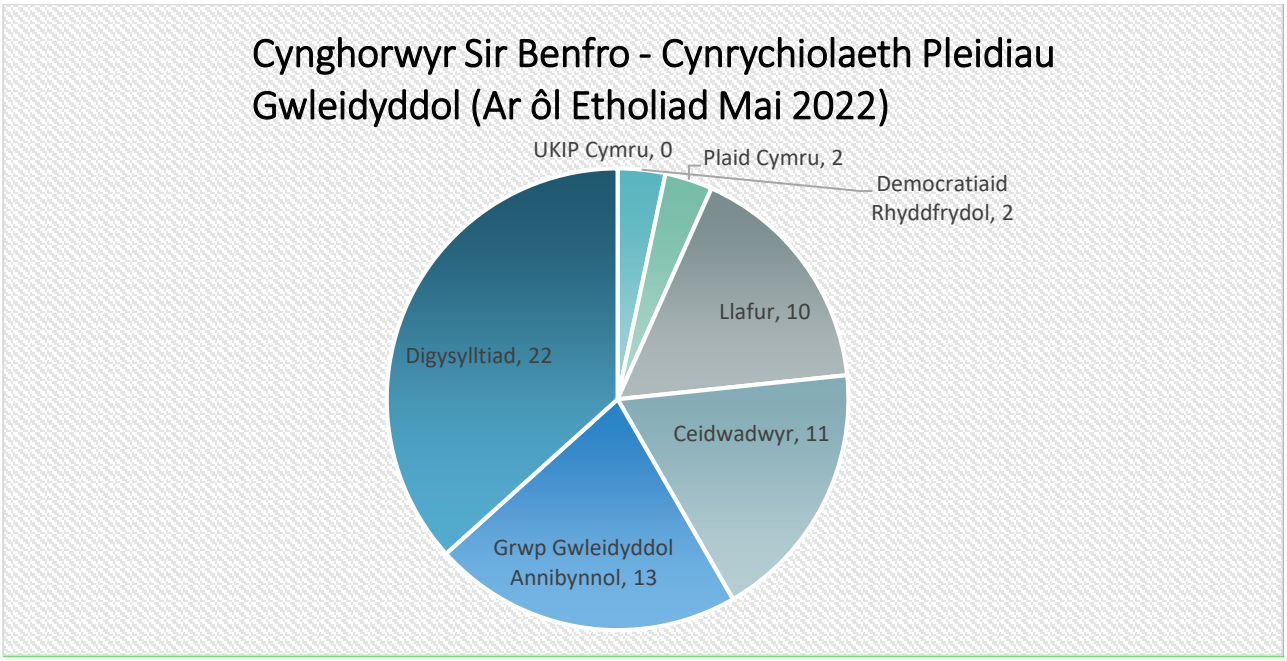
Bydd cynnydd yn erbyn cyflawni ein Hamcanion Llesiant ar gyfer 2021-22 yn cael ei adrodd yn ein hadroddiad hunanasesu blynyddol (gweler isod).

1.2.4 PROFFIL GWLEIDYDDOL

Yn ystod 2021-22, roedd y Cyngor yn cynnwys 60 o Aelodau etholedig, pob un yn cynrychioli trigolion mewn gwahanol ardaloedd yn Sir Benfro. Mae'r Cyngor wedi mabwysiadu model llywodraethu Arweinydd a Chabinet. Roedd y Cabinet yn gymysgedd o Lafur, Plaid Cymru, y Democratiaid Rhyddfrydol a Chynghorwyr digyswllt dan arweiniad Arweinydd digyswllt.

Yn dilyn yr etholiadau lleol ym mis Mai 2022, roedd 25 o Aelodau etholedig newydd. Mae'r Cabinet yn parhau yn gymysgedd o Lafur, Plaid Cymru, y Democratiaid Rhyddfrydol a Chynghorwyr digyswllt dan arweiniad Arweinydd digyswllt.

1.2.5 Y CYFANSODDIAD

Mae'r Cyfansoddiad yn nodi sut y mae'r Cyngor yn gweithredu, y gwahanol gyrff sy'n ffurfio'r Cyngor, sut y gwneir penderfyniadau a'r gweithdrefnau a ddilynir.

Mae rhai o'r prosesau hyn yn ofynnol o dan y gyfraith, tra mae eraill yn faterion i'r Cyngor eu penderfynu.

Mae'r Cyngor wedi mabwysiadu Cyfansoddiad diwygiedig a ddaeth i rym ar 18 Tachwedd 2016 ac sydd wedi ei ddiweddaru yn Ionawr 2018, Mehefin 2019, Ionawr 2020, Gorffennaf 2020, Chwefror 2021 a Mawrth 2021 yn dilyn newidiadau Cyfansoddiadol a fabwysiadwyd gan y Cyngor.

Yn dilyn argymhelliad gan Archwilio Cymru a wnaed ym mis Ionawr 2022, mae'r Cyngor wedi dechrau ar adolygiad/ailysgrifennu graddfa lawn o'r Cyfansoddiad a phrotocolau cysylltiedig, yn seiliedig ar Gyfansoddiad Model Cymru. Rhagwelir y bydd hyn wedi'i gwblhau erbyn mis Mai 2023.

1.2.6 LLYWODRAETHU A RISGIAU

Rydym yn paratoi Datganiad Llywodraethu Blynddol (DLlB) sy'n cyd-fynd â'r Datganiad o'r Cyfrifon bob blwyddyn. Mae hwn yn amlinellu fframwaith llywodraethu'r Cyngor, ac yn dilyn adolygiad o effeithiolrwydd, mae'n nodi materion llywodraethu arwyddocaol a blaenoriaethau ar gyfer gwella, gyda chamau penodol i'w cymryd y flwyddyn ganlynol. Fe'i cynhyrchir yn unol â Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 sy'n ei gwneud yn ofynnol i'r Cyngor, o leiaf unwaith y flwyddyn, adolygu effeithiolrwydd ei fframwaith llywodraethu, gan gynnwys y system o reolaeth fewnol.

Bydd y Datganiad Llywodraethu Blynyddol drafft ar gyfer 2021-22 yn cael ei ystyried gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ar 31 Ionawr 2023 a bydd yn cael ei gymeradwyo gan y Cyngor ar 2 Mawrth 2023.

1.2.6.1 RHEOLI RISG BUSNES

Mae Aelodau a Swyddogion yn gyfrifol am sicrhau eu bod yn ystyried risg (bygythiadau a chyfleoedd) yn y penderfyniadau a wnânt a bod trefniadau addas ar waith i reoli risg. Mae'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn gyfrifol am oruchwylio trefniadau Rheoli Risg Busnes y Cyngor.

Cymeradwywyd Strategaeth Rheoli Risg Busnes 2022-25 y Cyngor gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ar 12 Gorffennaf 2022. Nod y Strategaeth Rheoli Risg Busnes yw gwella integreiddio Rheoli Risg Busnes i ddiwylliant ac arferion gwaith y Cyngor, a'i Bartneriaethau, a gwella effeithiolrwydd trefniadau Rheoli Risg Busnes presennol. Mae Strategaeth Rheoli Risg Busnes y Cyngor yn cael ei hadolygu a'i diweddaru'n flynyddol i sicrhau ei bod yn parhau i fod yn gydnaws ag amcanion Llesiant y Cyngor a'i bod yn adlewyrchiad cywir o'r archwaeth risg. Mae'r Strategaeth Rheoli Risg Busnes yn amlinellu'r rolau, y cyfrifoldebau a'r fframwaith cymeradwy ar gyfer rheoli risg busnes.

Mae'r Gofrestr Risg Gorfforaethol yn nodi'r risgiau (bygythiadau a chyfleoedd) i gyflawni Amcanion Llesiant y Cyngor. Mae hon yn ddogfen fyw a adolygwyd yn ffurfiol ddiwethaf gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ar 27 Medi 2022.

1.2.7 RHAGLEN TRAWSNEWID A GWELLA

Roedd Rhaglen Drawsnewid y Cyngor ar waith rhwng 2018 a 2022 ac mae bellach yn y broses o gael ei datblygu i Raglen Trawsnewid a Gwella'r Cyngor. Roedd gan y Rhaglen Drawsnewid ffrydiau gwaith unigol o dan 3 thema: Trawsnewid Technolegol, Trawsnewid Diwylliannol, a Thrawsnewid Perthynas. Rhoddodd y Rhaglen Drawsnewid yr offer angenrheidiol i Gyfarwyddwyr a Phenaethiaid Gwasanaeth i'w cynorthwyo i gyflawni eu targedau lleihau costau/effeithlonrwydd (cynnal eu cyllideb sefydlog) dros y MTFP. Cymeradwywyd aliniad y Rhaglen Drawsnewid â'r Rhaglen Wella newydd gan y Cyngor ar 13 Mai 2021. Mae darn o waith ar y gweill hefyd i alinio'r Rhaglen Trawsnewid a Gwella â'r Rhaglen Weinyddu, y Cynllun Corfforaethol a'r sefyllfa ariannol bresennol. Bydd hyn yn canolbwyntio ar flaenoriaethau allweddol a rhaglenni newid ar gyfer y sefydliad.

Symudodd y Cyngor i ddefnyddio System Rheoli Gwybodaeth Ariannol newydd yn llwyddiannus ar 1 Medi 2021. Fel unrhyw system newydd, yn enwedig un mor gymhleth â System Rheoli Cyllid, cododd rhai materion yn ymwneud â gweithredu'r system a bu'n gromlin ddysgu i staff, ond mân broblemau oedd y rhain ac fe'u datryswyd. Dyma'r Datganiad o Gyfrifon cyntaf i'w lunio gan ddefnyddio'r system newydd.

1.2.8 PARTNERIAETHAU STRATEGOL

Mae'r Cyngor yn cefnogi nifer o bartneriaethau strategol yn ariannol a chydag amser Swyddogion ac Aelodau. Mae'r ysgogwyr ar gyfer y partneriaethau hyn yn cynnwys deddfwriaeth, er enghraifft, 'Partneriaeth Diogelwch Cymunedol Sir Benfro Ddiogelach', a pholisi'r llywodraeth, er enghraifft, 'Partneriaeth' a elwid gynt yn 'Consortiwm Addysg drwy Waith Rhanbarthol (ERW)' tan 31 Mawrth 2022, a'r Fargen Ddinesig Bae Abertawe.

Ffurfiwyd Cyd-bwyllgor Corfforaethol De-orllewin Cymru (SWWCJC) yn ffurfiol ar 15 Mawrth 2022, ar ôl i Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 ddod i rym. Mae'n Gyd-bwyllgor (Awdurdodau Cyfunol) sy'n cwmpasu pedwar awdurdod unedol Sir Benfro, Sir Gaerfyrddin, Abertawe a Chastell-nedd Port Talbot. Yn unol â deddfwriaeth, bydd SWWCJC yn gyfrifol am ystod o 'swyddogaethau mandadol' – trafnidiaeth ranbarthol, gan gynnwys datblygu Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol; cynllunio rhanbarthol (defnydd tir), gan gynnwys datblygu Cynllun Datblygu Strategol; llesiant economaidd, a throsolwg o'r Strategaeth Economaidd Ranbarthol a'r Cynllun Cyflawni (a fabwysiadwyd gan SWWCJC ym mis Mai 2022). Yn ogystal, mae SWWCJC wedi cytuno i gefnogi 'swyddogaeth' ychwanegol - datblygu a goruchwylio'r Strategaeth Ynni Ranbarthol (a fabwysiadwyd gan SWWCJC ym mis Mai 2022).

Mae manylion Partneriaethau Strategol y Cyngor wedi'u cynnwys yn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol.

1.3 PERFFORMIAD 2021-22

1.3.1 HUNANASESIAD BLYNYDDOL

Yn dilyn cyflwyno Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021, mae'n ofynnol i'r Cyngor lunio adroddiad hunanasesu blynyddol yn nodi sut y mae wedi cyflawni ei ddyletswyddau perfformiad mewn perthynas â'r flwyddyn ariannol flaenorol. Mewn gwirionedd, mae'r adroddiad hwn yn disodli'r Adolygiad Gwella yr oedd yn ofynnol i'r Cyngor ei gynhyrchu yn flaenorol. Bydd adroddiad hunanasesu cyntaf y Cyngor (yn adrodd ar flwyddyn ariannol 2021-2022) yn cael ei ystyried gan y Cyngor ym mis Rhagfyr 2022.
Yn dilyn ymlaen o'r Her Cyfoedion Corfforaethol ym mis Chwefror 2020, cymerodd y Cyngor ran mewn Her Cyfoedion Cyfathrebu ym mis Rhagfyr 2020 a Her Cyfoedion Economi ym mis Mehefin/Gorffennaf 2021.
Crëwyd Bwrdd Herio Perfformiad Cyllideb yn 2020-21 ac mae'n parhau i gyfarfod yn rheolaidd. Parhaodd y gyfres barhaus o adolygiadau gwasanaeth allanol o holl wasanaethau'r Cyngor yn ystod 2021-22 a byddant yn cael eu cwblhau yn ystod 2022-23. Mae camau gweithredu penodol o'r adolygiadau wedi'u cynnwys yng Nghynllun Gwella Llywodraethu Corfforaethol 2022-24 a gafodd ei ystyried diwethaf gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ar 27 Medi 2022.

1.3.2 ALLBWN REFENIW 2021-22

Cymeradwywyd Adroddiad Monitro Canlyniadau Cyllideb y Cyngor Sir 2021-22 gan y Cabinet ar 11 Gorffennaf 2022. Cadarnhaodd sefyllfa ariannol y refeniw fod gwariant net y Cyngor ar gyfer 2021-22 yn £240.3m*, ar ôl neilltuo i ac o'r gronfa wrth gefn, sef tanwariant o £4.4m*. Roedd yr alldro yn cynnwys £2.422m ychwanegol mewn AEF ar gyfer 2021-22, a ddarparwyd gan Lywodraeth Cymru yn Chwarter 4, ac incwm ychwanegol o £1.948m o'r Dreth Gyngor yn fwy na'r hyn a ragwelwyd pan gymeradwywyd cyllideb wreiddiol 2021-22. Mae'r incwm ychwanegol o Dreth y Cyngor oherwydd diffyg casglu Treth y Cyngor yn cael ei wrthbwyso gan gyfraniad ychwanegol o £1.3m a dderbyniwyd gan Lywodraeth Cymru, ynghyd â chasglu dyledion Treth y Cyngor yn ymwneud â blynyddoedd blaenorol. Rhoddodd hyn y cyfle i neilltuo £6.294m i'r cronfeydd wrth gefn canlynol, a glustnodwyd at y dibenion a nodwyd:

Wrth Gefn	**Swm £'m**	**Diben**
Cronfa Fenter (a enwyd yn ffurfiol yn Gronfa Buddsoddi i Arbed a Chronfa Wrth Gefn Ad-drefnu Gwasanaeth)	4.8	Darparu adnoddau i'r Cyngor fuddsoddi mewn prosiectau gwella a gwireddu cyfleoedd osgoi costau / arbed cyllideb yn y dyfodol.
Cydraddoli Gofal Cymdeithasol	0.4	Cefnogi Gofal Cartref gyda threfniadau cludiant, ariannu cost cylch oes cerbydau trydan.
Balans Gwaith	1.0	Dod â'r balans gwaith i fyny i 3% o Gyllideb Gwariant Refeniw Net 2022-23 sef y lefel meincnod dybiedig.

Parhaodd Llywodraeth Cymru i ad-dalu'r rhan fwyaf o wariant ychwanegol Covid-19 a cholli incwm ar gyfer 2021-22 a hefyd darparu lefelau sylweddol o arian grant ychwanegol, yn enwedig yn ystod chwarter olaf 2021-22, fel y dangosir yn Adroddiad Monitro Alldro Cyllideb y Cyngor Sir 2021-22 a gymeradwywyd gan y Cabinet ar 11 Gorffennaf 2022. Lle mae'r cyllid grant ychwanegol hwn i'w ddefnyddio at ddibenion penodol mae wedi'i wrthbwyso yn erbyn gwariant craidd, gyda'r arbediad canlyniadol yn cael ei neilltuo ar gyfer prosiectau penodol yn 2022-23 a thros gyfnod y Cynllun Ariannol Tymor Canolig. Mae hyn wedi arwain at gynnydd ym malansau ysgolion a chronfeydd wrth gefn cyffredinol.

* Ffigurau wedi'u diweddaru i adlewyrchu addasiadau cyfrifyddu terfynol

Ers dyfodiad pandemig Covid-19, mae lefel ac oedran dyledion heb eu talu wedi bod yn cynyddu'n raddol. Mae hyn oherwydd atal casglu dyledion yn ystod anterth y pandemig Covid-19, ond hefyd oherwydd swyddi gwag, a staff adfer yn cael eu hailgyfeirio i dasgau eraill. Mae hyn wedi arwain at symudiad o £3.321m yn y ddarpariaeth dyledion drwg ar gyfer dyledwyr masnach heb eu casglu a gydnabyddir yn y cyfrifon refeniw yn 2021-22. Mae £2.086m o hyn yn ymwneud â Gofal Cymdeithasol i Oedolion.

Roedd strategaeth gyllidebol yr Awdurdod o gyllidebau refeniw llinell sefydlog (arian parod) ar gyfer yr holl wasanaethau yn parhau yn ei lle ar gyfer 2021-22, gyda gwasanaethau'n cael eu gwahodd i wneud cais am bwysau a thwf chwyddiant. Bu'r Bwrdd Herio Perfformiad Cyllideb yn ystyried ac yn herio perfformiad ariannol, ceisiadau am dwf ar gyllidebau llinell sefydlog a chynigion lleihau costau/effeithlonrwydd ar gyfer cyllideb 2021-22, gan wneud argymhellion i'r Cabinet.

	Gyllideb wreiddiol 2021-22 £m	**C3 Gyllideb Gyflwyno 2021-22 £m**	**Gwariant Amcane-styniadol C3 2021-22 £m**	**Gwariant gwirioneddol 2021-22 £m**
Gwariant Gros	377.4	397.1	403.0	399.6
Incwm	(138.0)	(150.2)	(158.3)	(179.1)
Cyfraniad i'r/(o'r) cronfeydd wrth gefn	5.3	(2.2)	(0.9)	19.8
Gwariant Net	**244.7**	**244.7**	**243.8**	**240.3**
Second Home / Long Term Empty Property Net Expenditure	-	-	-	2.6
Surplus Appropriation to Initiative Fund Reserve	-	-	-	4.8
Surplus Appropriation to Social Care Equalisation Reserve	-	-	-	0.4
Surplus Appropriation to Working Balance	-	-	-	1.0
Cyfanswm y Gwariant Net	**244.7**	**244.7**	**243.8**	**249.1**

Yn ystod 2021-22, rhoddwyd sgôr RAG i bob un o'r cyllidebau refeniw gwasanaeth o ran eu sefyllfa alldro ar ddiwedd y flwyddyn:

Graddfa RAG:	**Cyrhaeddiad:**
Coch	Gorwariant sylweddol yn y Gyllideb o'i chymharu â'r gyllideb dreigl
Melyngoch	Y Gyllideb wedi cael ei chyflawni'n gyffredinol o gymharu â'r gyllideb dreigl
Gwyrdd	Tanwariant sylweddol yn y Gyllideb o'i chymharu â'r gyllideb dreigl

Dengys y tabl isod y sefyllfa alldro wirioneddol o'i chymharu â chyllideb dreigl Chwarter 3 ac alldro amcanol Chwarter 3 ar lefel y Gyfarwyddiaeth.

Directorate	2020-21 Gwariant gwirioneddol	Gwariant Net 2021-22 C3 Gyllideb Gyflwyno	Gwariant Net 2021-22 Gwariant Amcanestyniadol C3	Gwariant Net 2021-22 Gwariant gwirioneddol	Gwahaniaeth, Gwariant Gwirioneddol i Gyllideb Gyflwyno C3
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Gwasanaethau Addysg - Cyllidebau Ysgolion Unigol	75,130	79,191	79,107	79,348	157
Gwasanaethau Addysg - Eraill	17,969	20,807	20,243	20,088	(719)
Gofal Cymdeithasol - Gwasanaethau Plant	15,285	15,057	15,643	15,123	66
Gofal Cymdeithasol - Gwasanaethau Oedolion**	57,757	56,699	58,814	58,004	1,305
Gwasanaethau Tai	1,167	1,270	1,246	1,120	(150)
Cyfrif Refeniw Tai	-	-	-	-	-
Gwasanaethau Priffyrdd a Chludiant	8,206	9,009	8,133	8,951	(58)
Diwylliant a Gwasanaethau Cysylltiedig	5,383	6,133	5,997	5,444	(689)
Gwasanaethau Cynllunio a Datblygu	1,642	1,806	1,718	1,571	(235)
Gwasanaethau Amglcheddol	14,707	15,996	15,737	15,808	(188)
Gwasanaethau Canolog, Corfforaethol a Democrataidd Eraill**	10,654	8,909	8,741	14,391	5,482
Cynllun Lleihau Treth Cyngor	9,520	10,251	9,600	9,506	(745)
Gwasanaethau Llys	288	319	311	289	(30)
Arbed Ailstrwythuro Corfforaethol	-	(340)	-	-	340
Cynllun Tai Fforddiadwy*	1,162	1,349	-	1,319	(30)
Cyfraniadau I'r Gymuned*	1,163	1,349	-	1,319	(30)
Costau Clir Gwasanaethau	**220,033**	**227,805**	**225,290**	**232,281**	**4,476**
Ardollau	7,903	8,249	8,239	8,240	(9)
Incwm Buddsoddi Net	(418)	(288)	(441)	(456)	(168)
Costau Codi Cyfalaf	10,782	11,658	10,710	10,669	(989)
Cyfanswm Gwariant Net	**18,267**	**19,619**	**18,508**	**18,453**	**(1,166)**

Ariannwyd gan:	**£'000**	**£'000**	**£'000**	**£'000**	**£'000**
Grant Cynnal Cyllid a Grant Arbennig	(132,584)	(137,154)	(137,154)	(139,576)	(2,422)
NNDR	(39,620)	(42,233)	(42,233)	(42,233)	-
Treth y Cyngor	(63,771)	(65,339)	(65,339)	(67,287)	(1,948)
Treth Cyngor Premiwm Ail Gartrefi a Eiddo Gwag Tymor Hir*	(2,325)	(2,698)	(2,698)	(2,638)	60
Cyfanswm	**(238,300)**	**(247,424)**	**(247,424)**	**(251,734)**	**(4,310)**

Net (Gwarged) / Diffyg* **	**(220,033)**	**(227,805)**	**(228,916)**	**(233,281)**	**(5,476)**

* Dangosir y Dreth Gyngor Ail Gartrefi ar wahân yn y Cyfrifon Rheoli ond wedi'i gyfuno yn y Tablau Datganiad Cyfrifon

** Gofal Cymdeithasol – Oedolion yn cynnwys dyraniad gwarged o £0.4m i'r Gronfa Cydraddoli Gofal Cymdeithasol wrth gefn ac mae Gwasanaethau Canolog, Corfforaethol a Democrataidd yn cynnwys £4.8m o gyfraniad gwarged i gronfa wrth gefn y Gronfa Fenter.

*** Mae Gwarged Net wedi'i neilltuo i Falans Gwaith y Gronfa Gyffredinol

Dangosir yr holl faterion gwasanaeth-benodol a sylwebaeth yn Adroddiad Monitro Alldro Cyllideb y Cyngor Sir 2021-22 a gymeradwywyd gan y Cabinet ar 11 Gorffennaf 2022.

1.3.3 LLEIHAU COSTAU/EFFEITHLONRWYDD 2021-22

Y gostyngiadau cost/targed effeithlonrwydd ar gyfer 2021-22 oedd £7.5m (llithriad £3.3m a £4.2m o 2020-21). Cyflawnwyd £6.088m (81.1%) o'r targed hwn sy'n welliant ar flynyddoedd blaenorol.

Mae pob un o'r gostyngiadau/effeithlonrwydd cost wedi cael sgôr RAG yn seiliedig ar eu cyflawniad rhagamcanol:

Graddfa RAG:	Cyrhaeddiad:
Coch	Gorwariant sylweddol yn y Gyllideb o'i chymharu â'r gyllideb dreigl
Melyngoch	Y Gyllideb wedi cael ei chyflawni'n gyffredinol o gymharu â'r gyllideb dreigl
Gwyrdd	Tanwariant sylweddol yn y Gyllideb o'i chymharu â'r gyllideb dreigl

Mae'r tabl isod yn dangos y gostyngiadau/effeithlonrwydd cost y cytunwyd arnynt ar lefel Cyfarwyddiaeth ynghyd â manylion cyflawniad ar ddiwedd 2021-22.

Lleihad Costau/ Effeithlonrwydd/ trawsnewid gwasanaethau gan Gyfarwyddiaethau:	Cynllunwyd 2021-22* £000's	Wedi'i gyflawni 2021-22 £000's
Cyllidebau Ysgolion Unigol	2,690	2,690
Gwasanaethau Addysg	481	173
Gofal Cymdeithasol - Plant	369	99
Gofal Cymdeithasol - Oedolion	1,088	553
Cronfa Gyffredinol Tai	12	12
Priffyrdd a Gwasanaethau Cludiant	143	143
Diwylliant a Gwasanaethau Cysylltiedig	375	174
Gwasanaethau Cynllunio a Datblygiad	452	398
Gwasanaethau Amgylcheddol	465	445
Gwasanaethau Canolog, Corfforaethol a Democrataidd Eraill	330	314
Canolog a Cyfrifon Dal Eraill	1,101	1,087
Is-gyfanswm Lleihau costau/ effeithlonrwydd/ trawsnewid gwasanaethau 2021-22	**7,506**	**6,088**

* Bu rhai mân symudiadau rhwng gostyngiadau/effeithlonrwydd cost Cyfarwyddiaethau ond mae cyfanswm y targed yn aros yr un fath.

Lle na chyflawnir gostyngiadau/effeithlonrwydd cost, maent wedi'u gwrthbwyso lle bo modd gan arbedion yn ystod y flwyddyn a byddant yn arwain at her gynyddol i ddarparu gwasanaethau o fewn y gyllideb yn 2022-23.

1.3.4 CYFRIF REFENIW TAI (CRT)

Mae'r Cyfrif Refeniw Tai yn gyfrif sydd wedi'i glustnodi; mae'n cynnwys incwm o renti a gwariant ar reoli'r stoc tai a gwasanaethau cysylltiedig.

- Mae gan y Cyngor 5,696 (5,640) o anheddau a 1,075 (1,075) o siopau a garejys ar 31 Mawrth 2022 (31 Mawrth 2021).
- Y rhent wythnosol agored heb ei ad-dalu ar gyfartaledd ar gyfer 2021-22 oedd £ 87.43 (2020-21 £85.22).
- Cyfanswm yr incwm yn cynnwys rhent a thaliadau am wasanaethau oedd £26.227 miliwn (2020-21 £25.610m)

- Roedd gwariant refeniw yn cynnwys £14.834 miliwn (2020-21 £10.648m) ar atgyweiriadau a chynnal a chadw, £0.717 miliwn (2020-21 £0.632m) ar Rent a thaliadau gwasanaeth a'r ddarpariaeth ar gyfer dyledion drwg ac amheus, £4.373 miliwn (2020-21 £4.550m) ar addasiadau cyllido Cyfalaf a throsglwyddo £6.303 miliwn (2020-21 £9.780m) i gronfeydd wrth gefn ar gyfer gwelliannau Cyfalaf a rhaglen dal i fyny cynnal a chadw.
- Roedd ôl-ddyledion rhent ar gyfer tenantiaid presennol ar ddiwedd 2021-22 yn £1.927 miliwn, sef cynnydd o £0.427 miliwn ar y sefyllfa ar ddiwedd blwyddyn 2020-21. Roedd yr ôl-ddyledion rhent fel canran o gyfanswm y rhent a oedd yn ddyledus wedi cynyddu o 1.44% ar y sefyllfa ar ddiwedd blwyddyn 2020-21.

1.3.5 ALLDRO CYFALAF 2021-22

Nod allweddol y Cyngor yw darparu rhaglen gyfalaf fforddiadwy a chynaliadwy sy'n sail i amcanion Llesiant y Cyngor. Roedd y gwariant cyfalaf ar gyfer 2021-22 yn £79.917 miliwn yn erbyn alldro amcanol o £119.436 miliwn ac fe'i hariannwyd o nifer o ffynonellau, fel y dangosir yn y tabl isod

Mae pob elfen o'r rhaglen gyfalaf, ar lefel Cyfarwyddiaeth ac ar lefel prosiectau unigol, wedi cael gradd RAG yn seiliedig ar y meini prawf manwl a ddangoswyd yn Adroddiad Monitro Alldro Cyllideb y Cyngor Sir 2021-22 wedi'i gymeradwyo gan y Cabinet ar 11 Gorffennaf 2022.

	2021-22			2022-23
	Rhaglen Gymeradwy Ddiweddaraf £000	Gwir Wariant £000	Gwirinoneddol i Rhaglen Gymeradwy Ddiweddaraf	Amcangyfrif Gwreiddiol £000
Gwariant				
Addysg (gan gynnwys Rhaglen Ysgolion yr 21ain Ganrif)	12,688	1,918	15%	4,720
Gofal Cymdeithasol	743	752	101%	370
Priffyrdd a Chludiant	14,234	11,023	77%	3,540
Tai - Cronfa Gyffredinol	4,569	2,254	49%	1,500
Diwylliant a Gwasanaethau Cysylltiedig	5,156	4,629	90%	9,095
Cynllunio a Datblygu	15,017	5,246	35%	9,615
Amgylcheddol	2,654	2,054	77%	14,530
Corfforaethol	9,556	2,813	29%	2,490
Tai - HRA	17,817	18,257	102%	27,638
Y Fargen Ddinesig	4,644	2,588	56%	17,036
21ain Ganrif:				
Band A	1,316	1,818	138%	-
Band B	31,042	24,808	80%	32,692
Gwariant Llawn	**119,436**	**78,160**	**65%**	**123,226**
Cyllido				
Benthyca	31,474	11,127		55,187
Grantiau Cyfalaf a Chyfraniadau	60,567	62,140		59,120
Derbyniadau Cyfalaf a Chronfa Gyfalaf	19,363	3,453		6,789
Cronfeydd a Glustnodwyd	8,032	1,440		2,130
Cyfanswm Cyllido	**119,436**	**78,160**		**123,226**

Cymeradwywyd y rhaglen buddsoddi cyfalaf wreiddiol ar gyfer 2021-22 a'r rhaglen ddangosol ar gyfer 2022-23 i 2024-25 gan y Cyngor ar 4 Mawrth 2021.

Mae'r holl brosiectau cyfalaf wedi'u hadolygu i asesu eu costau cyfredol a'u cynnydd. O ganlyniad, cafodd y rhaglen ei diwygio a'i chymeradwyo gan y Cabinet ar 3 Hydref 2022 i adlewyrchu'r newidiadau a ganlyn:

- Lle nad yw prosiectau yn 2021-22 wedi'u cwblhau erbyn 31 Mawrth 2022, gellir treiglo'r adnodd drosodd i 2022-23;
- Cymeradwyo a diwygio tybiaethau grant cyfalaf a wnaed yn ystod cylch y gyllideb;
- Ail-lunio ac ail-broffilio gwariant ar brosiectau penodol;
- Dileu prosiectau nad oes eu hangen mwyach; a
- Chynnwys prosiectau cyfalaf newydd sydd wedi'u cymeradwyo drwy'r broses Bid Cyfalaf.

Mae economi'r DU wedi wynebu heriau Covid-19 a Brexit. Yn ddiweddar mae pwysau chwyddiant wedi dwysau gyda chostau ynni cynyddol a phrinder nwyddau a deunyddiau. Mae'r heriau hyn wedi cael effaith andwyol ar gyflawni rhaglen gyfalaf uchelgeisiol y cyngor. Bydd cynlluniau presennol yn parhau i gael eu monitro a bydd y proffiliau'n cael eu diwygio i adlewyrchu unrhyw newidiadau i'r amserlen gyflawni. Ar gyfer y cynlluniau hynny nad ydynt wedi dechrau, mae oedi posibl cyn dechrau ar y safle yn cael ei ystyried yn weithredol. Yn ogystal â'r cynlluniau hynny lle mae tendrau newydd wedi'u derbyn, mae hyfywedd prosiectau hefyd yn cael ei adolygu.

1.3.6 RHEOLAETH TRYSORLYS

Cymeradwywyd Strategaeth Rheoli Trysorlys y Cyngor a'i Strategaeth Fuddsoddi ar gyfer 2021-22 gan y Cyngor ar 4 Mawrth 2021. Dylai Dangosyddion Rheolaeth y Trysorlys bob amser gael graddfa RAG o Wyrdd - "cydymffurfio â therfynau a dangosyddion wedi'u cytuno". Yn ystod 2021-22 yr oedd cydymffurfio llawn â phob graddfa RAG yn Wyrdd, yn ddieithriad.

Roedd trafodion benthyca o fewn terfynau cymeradwy ac roedd pob buddsoddiad yn bodloni'r meini prawf teilyngdod credyd ar y dyddiad adneuo.

- Gostyngodd benthyca allanol o £204.6m i £203.9m
- Roedd y portffolio benthyca ar gyfartaledd yn £71.2m (2020-21 £77.7m) gydag incwm buddsoddi o £0.17m (2020-21 £0.23m)
- Cyfanswm y buddsoddiadau ar 31 Mawrth 2022 oedd £73.8m (2020-21 £58.07m)

	Balans Rhagamcanol 31/03/2022 £m	**Gwir 31/03/2022 £m**
Ad-daliad Ariannu Cyfalaf		
Cronfa Gyffredinol	185.1	169.3
HRA	67.5	67.5
Cyfanswm y Gofyniad Cyllido Cyfalaf	**252.6**	**236.8**
Dyled Allonol		
Benthyca Gros	233.3	203.9
Rhwymedigaethau Tymor Hir Eraill	0.1	0.2
Cyfanswm Dyled Allanol Gros	**233.4**	**204.1**

1.3.7 CASGLU REFENIW

1.3.7.1 TRETH CYNGOR

Yr arian a gasglwyd hyd at 31 Mawrth 2022 oedd £76.24m yn erbyn debyd casgladwy o £79.12m. Mae hyn yn cynrychioli cyfradd casglu yn y flwyddyn o 96.36%, a oedd yn is na chyfradd casglu 2020-21 o 95.57%.

Mae Covid-19 yn parhau i gael effaith ar gyfraddau casglu Treth y Cyngor sydd, yn ddealladwy, yn is na'r blynyddoedd cyn Covid-19 (2019-20 97.65%) ond yn well nag yn 2020-21. Arweiniodd mesurau adennill ffurfiol a gymerwyd yn ystod Ionawr a Chwefror 2022 at sefyllfa well erbyn diwedd y flwyddyn.

Dangosir lefel yr ôl-ddyledion ers 2019-20 yn y tabl isod:

Ôl-ddyledion Treth Gyngor	£m
2019-20	3.200
2020-21	6.033
2021-22	7.992

Fel yr amlinellwyd yn 1.3.2, darparodd Llywodraeth Cymru gyfraniad o £1.3m tuag at ein diffyg yn y gyfradd casglu Treth y Cyngor ar gyfer 2021-22.

1.3.7.2 PREMIWM 2IL GARTREFI A PHREMIWM EIDDO GWAG HIRDYMOR

Roedd y debyd Premiwm Treth y Cyngor Ail Gartrefi a godwyd ar gyfer 2020-21 yn £2.3m a'r arian parod gwirioneddol a gasglwyd oedd £1.9m. Y debyd a godwyd ar gyfer 2021-22 oedd £2.4m a'r arian parod gwirioneddol a gasglwyd oedd £2.3m.

Y debyd Premiwm Eiddo Gwag Hirdymor a godwyd ar gyfer 2020-21 oedd £0.298m gyda'r arian parod gwirioneddol a gasglwyd yn £0.229m. Y debyd a godwyd ar gyfer 2021-22 oedd £0.391m a'r arian parod gwirioneddol a gasglwyd oedd £0.363m.

1.3.7.3 ARDRETHI BUSNES

Yr arian parod a gasglwyd hyd at 31 Mawrth 2022 oedd £42.29 miliwn yn erbyn debyd casgladwy o £42.74 miliwn. Mae hyn yn cynrychioli cyfradd gasglu yn ystod y flwyddyn o 98.85% a oedd yn uwch na chyfradd gasglu 2020-21 oedd yn 97.40% ac yn cynrychiolo adferiad I lefelau cyn-bandemig.

Ceir tablau, yn rhoi manylion yr holl gasgliadau refeniw, yn Adroddiad Monitro Alldro Cyllideb y Cyngor Sir 2021-22 wedi'i gymeradwyo gan y Cabinet ar 11 Gorffennaf 2022.

1.3.8 GRANTIAU HEB FOD YN GYSYLLTIEDIG Â'R CYNGOR

Fel rhan o'r cam ymateb ac adfer Covid-19, mae Cyngor Sir Penfro wedi parhau i weinyddu'r gwaith o ddosbarthu grantiau i Lywodraeth Cymru. Nid yw'r taliadau hyn wedi'u cynnwys yn y cyfrifon rheoli a adroddwyd gan fod Cyngor Sir Penfro yn gweithredu fel asiantaeth i Lywodraeth Cymru.

Grantiau nad ydynt yn rhai y Cyngor	£000
Grantiau Cymorth Busnes	16,969
Taliad Bonws Gweithwyr Gofal	3,354
Taliadau costau byw	5,657
Taliadau Tanwydd Gaeaf	918
Taliadau hunanynysu o £500	1,220
Taliadau Tâl Salwch Statudol i gartrefi gofal	169
Cyfanswm	**28,287**

1.4 SEFYLLFA ARIANNOL 2021-22

Crynhoir Mantolen y Cyngor isod ac mae'n dangos ei asedau a'i rwymedigaethau.

2020-21		2021-22	
Asedau Net	**Cronfeydd Wrth Gefn**	**Asedau Net**	**Cronfeydd Wrth Gefn**
Asedau Hirdymor **£808m**	Cronfeydd Wrth Gefn sydd wedi'u clustnodi a Derbyniadau Cyfalaf y gellir eu defnyddio **£78m**	Asedau Hirdymor **£982m**	Cronfeydd Wrth Gefn sydd wedi'u clustnodi a Derbyniadau Cyfalaf y gellir eu defnyddio **£104m**
Asedau Cyfredol llai Rhwymedigaethau Cyfredol **£57m**	Balans Cyffredinol Defnyddiadwy **£8m**	Asedau Cyfredol llai Rhwymedigaethau Cyfredol **£79m**	Balans Cyffredinol Defnyddiadwy **£9m**
Rhwymedigaethau Hirdymor **(£470m)**	Cronfeydd Wrth Gefn na ellir eu defnyddio **£309m**	Rhwymedigaethau Hirdymor **(£439m)**	Cronfeydd Wrth Gefn na ellir eu defnyddio **£509m**
CYFANSWM NET YR ASEDAU **£395m**	**CYFAN SWM Y CRONFEYDD WRTH GEFN** **£395m**	**CYFANSWM NET YR ASEDAU** **£622m**	**CYFAN SWM Y CRONFEYDD WRTH GEFN** **£622m**

1.4.1 EIDDO, PEIRIANNAU, OFFER AC ASEDAU ERAILL HEB FOD YN GYFREDOL

Ni chaiff symudiad mewn prisiadau asedau yn ogystal â thaliadau cyfrifyddu megis dibrisiant unrhyw effaith ar y Dreth Gyngor na'r rhent sy'n daladwy, gan fod gofyn eu gwrthdroi o gronfeydd wrth gefn na ellir eu defnyddio.

Rhydd nodyn 12.1 fanylion llawn symudiadau asedau yn ystod y flwyddyn.

Oherwydd anweddolrwydd y farchnad bu'n rhaid ailbrisio'r holl asedau a allai fod wedi profi newid sylweddol mewn gwerth, mae hyn wedi cynnwys holl asedau tai'r CRT ynghyd â'r holl asedau a brisiwyd ar sail Cost Amnewid Dibrisiedig (DRC). Mae hyn yn ychwanegol at raglen dreigl y Cyngor o ailbrisio asedau Gwasanaethau Cymdeithasol, Diwylliant a Datblygu, Hamdden, Llyfrgelloedd ac Amgueddfeydd.

Roedd y derbyniadau cyfalaf o waredu asedau eiddo yn £1.2m mewn perthynas â thai nad ydynt yn dai cyngor a £0.127m mewn perthynas â Gwerthu Tai Cyngor.

1.4.2 RHWYMEDIGAETHAU HIRDYMOR – RHWYMEDIGAETH PENSIWN

Mae'r Cyngor yn aelod o Gronfa Bensiwn Dyfed, a dangosir manylion Costau Pensiwn yn Nodyn 10.4.

- Y gost i'r Cyngor yn ystod y flwyddyn ar gyfer rhwymedigaethau pensiwn oedd £16 miliwn (£15m ar gyfer 2020-21).

- Rhwymedigaeth y Cyngor yn y dyfodol o ran buddion pensiwn sy'n daladwy, o'i chymharu â'r asedau a ddelir, yw £234 miliwn ar 31 Mawrth 2022, yn seiliedig ar y tybiaethau actiwaraidd diweddaraf. Mae hyn wedi gostwng £31 miliwn ers 2020-21.

- Caiff y gronfa ei hailbrisio bob tair blynedd, a chafodd asedau'r Gronfa ar 31 Mawrth 2019 eu hadlewyrchu yng nghyfrifon 2021-22.

Gweinyddir cynllun pensiwn yr Athrawon gan yr Adran Addysg yng Nghymru a Lloegr. Cynllun heb ei ariannu yw hwn, sy'n golygu nad oes asedau wedi eu buddsoddi yn cronni i dalu am gostau pensiwn cyn iddynt godi, ac felly nid oes unrhyw asedau na rhwymedigaethau cronfa yn ymddangos ym Mantolen y Cyngor.

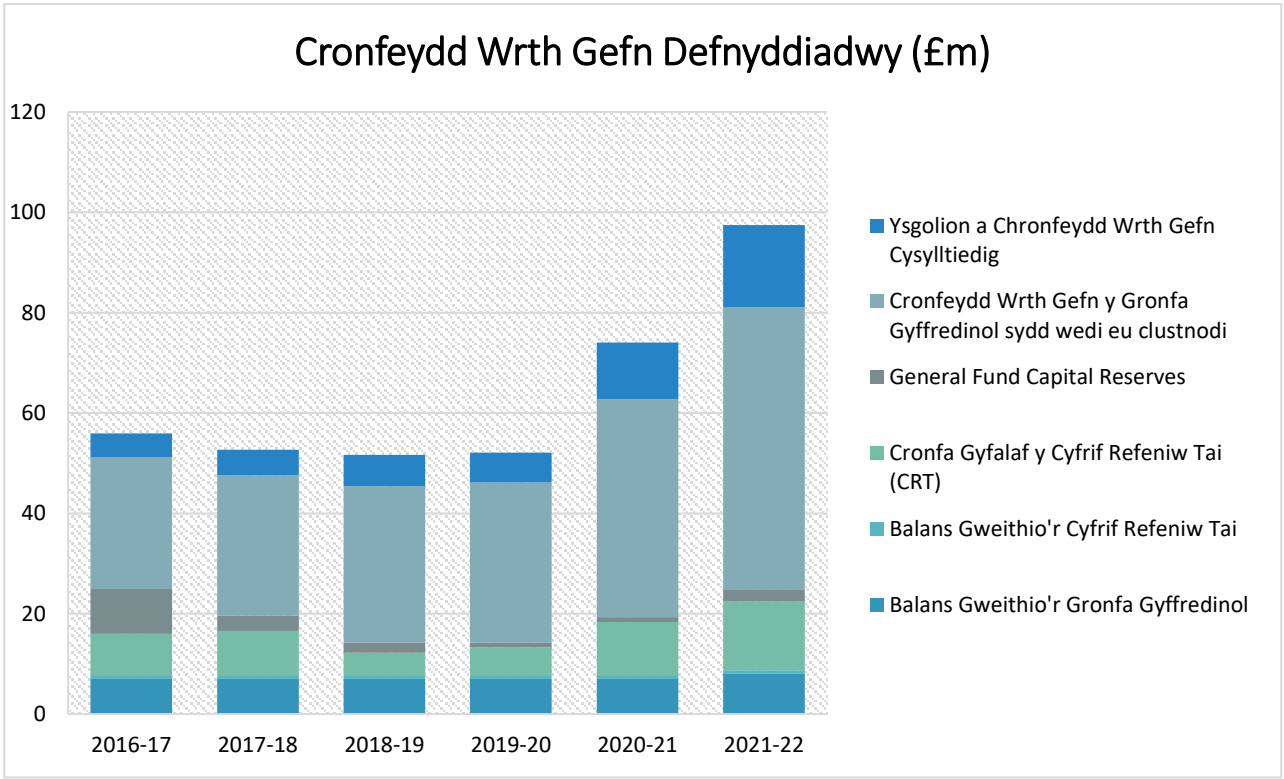
1.4.3 CRONFEYDD WRTH GEFN

Neilltuir Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy i ddibenion penodol neu ar gyfer argyfyngau cyffredinol a rheoli llif arian. Cytunodd y Cyngor ar 10 Mawrth 2016 ar y Strategaeth ar gyfer Cadw a Defnyddio Cronfeydd Wrth Gefn a gellir ei gweld ar ein gwefan drwy'r ddolen gyswllt ganlynol (Adroddiad Cyllideb Atodiad B). Bydd yn cael ei adolygu'n ffurfiol yn ystod 2022-23.

Cedwir cronfeydd wrth gefn na ellir eu defnyddio i gydymffurfio â'r gofynion cyfrifyddu perthnasol ac ni ellir eu defnyddio i ddibenion penodol.

Ceir manylion cronfeydd wrth gefn defnyddiadwy yn Nodyn 11.2, ond dangosir cronfeydd wrth gefn na ellir eu defnyddio yn Nodyn 12.13. Dengys y tabl isod y symudiad yn y balansau wrth gefn defnyddiadwy o 2016-17 hyd 2021-22.

Derbyniwyd swm sylweddol o arian grant ar ddiwedd 2020-21 a 2021-22 a ddefnyddiwyd i wrthbwyso gwariant presennol. Cafwyd arbedion hefyd lle na ellid gwneud gwaith oherwydd cyfyngiadau Covid-19, neu lle mae gwasanaethau'n cael trafferth recriwtio i swyddi gwag. Lle mae gwariant wedi ei ohirio a chynllun gwaith penodol wedi ei adnabod, mae'r tanwariant yma wedi ei neilltuo i'r gronfa wrth gefn i ariannu'r cynnydd mewn gwariant i ddal i fyny. Mae hyn wedi arwain at gynnydd yn y cronfeydd defnyddiadwy a ddelir ar 31 Mawrth 2022. Rhaid tynnu'r neilltuadau ychwanegol hyn i'r gronfa wrth gefn dros gyfnod y MTFP.

1.5 RHAGOLWG ARIANNOL

Mae pandemig Covid-19 wedi gofyn am ymateb digynsail gan y Cyngor yn ystod y camau ymateb ac adfer, a'r gobaith yw y gallwn ddechrau symud o'r cyfnod adfer i gyflwr sefydlog yn ystod 2022-23. Fodd bynnag, erys cryn ansicrwydd ynghylch firws Covid-19, ynghyd â chyfraddau chwyddiant cynyddol a chostau byw, prinder llafur ac effaith anhysbys y rhyfel yn yr Wcrain. Gallai'r rhain i gyd fod â goblygiadau materol i Gyngor Sir Penfro hyd y gellir rhagweld. Bydd y Gyllideb ar gyfer 2022-23 yn cael ei hadolygu a'i diweddaru drwy gydol y flwyddyn i adlewyrchu effaith ariannol pob un o'r ffactorau hyn.

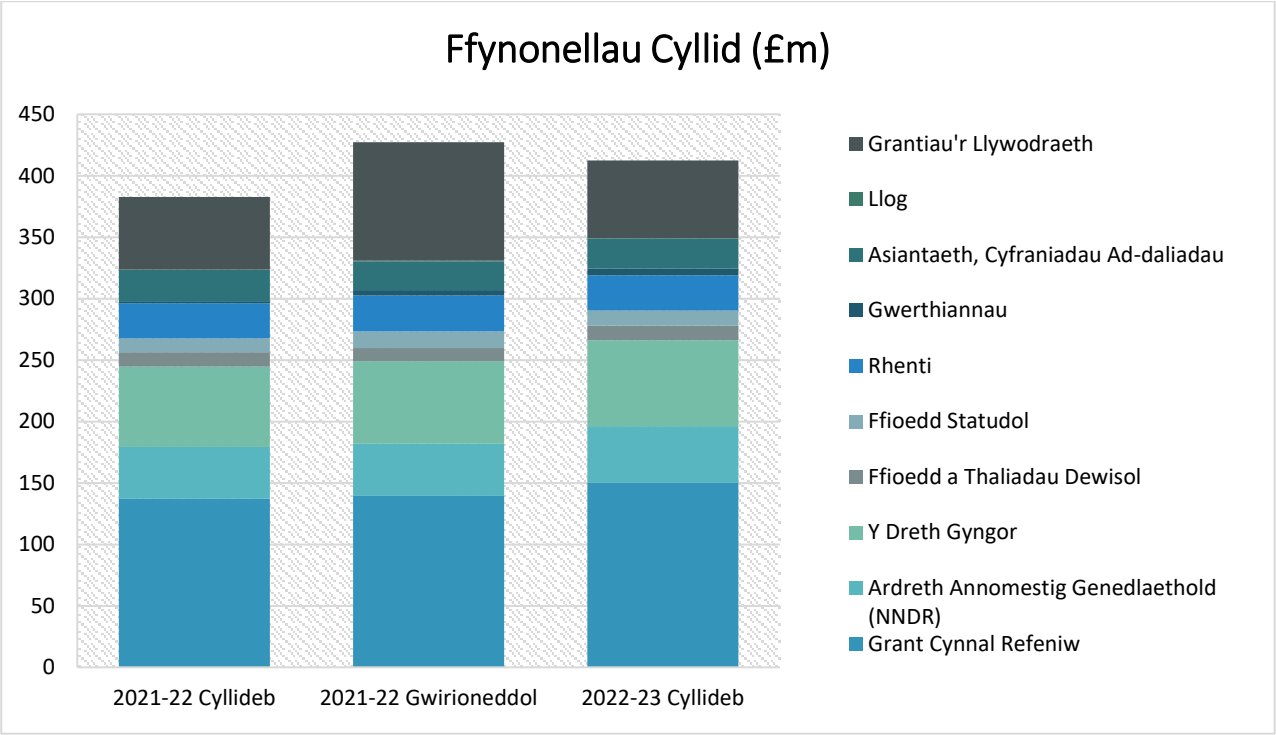
Ni fydd y costau ychwanegol a'r incwm ffioedd a thaliadau a gollwyd net sy'n ymwneud yn uniongyrchol â Covid-19 bellach yn cael eu hariannu gan Lywodraeth Cymru. Bydd unrhyw bwysau ariannol parhaus ar gyllidebau Cyngor Sir Penfro sy'n deillio o'r adferiad o Covid-19 yn ystod y flwyddyn gyfredol neu'r blynyddoedd i ddod yn cael ei ariannu i ddechrau drwy ddefnyddio cronfa wrth gefn y Gronfa Galedi, ond efallai y bydd angen defnyddio cronfeydd wrth gefn eraill a glustnodwyd neu'r balans gwaith os yw'n fwy na hynny.

Mae'r dyraniadau cyllid refeniw craidd dangosol ar lefel Cymru ar gyfer 2023-24 yn dangos cynnydd o 3.5% ac ar gyfer 2024-25 yn dangos cynnydd o 2.4%. Roedd cynnydd chwyddiant ar gyfer Mawrth 2022 yn rhedeg ar 7.0% ac mae'n parhau i gynyddu, sef 11.1% ar gyfer Hydref 2022. Dyfarniad cyflog y Cyd-gyngor Cenedlaethol ar gyfer 2022-23 yw £1,925 fesul pwynt colofn cyflog, mae hyn yn cyfateb i gynnydd cyfartalog o 6.5% ar gyfer staff nad ydynt yn addysgu, gyda chynnydd o 5% yn y cynnig cyflog Athrawon presennol o fis Medi 2022. Mae'r pwysau cyllidebol cynyddol o ganlyniad, sy'n uwch na'r gyllideb a gymeradwywyd, tua £3.287m ar gyfer 2022-23. Rhagwelir y bydd codiadau cyflog yn aros ar y lefel hon ar gyfer 2023-24. Bydd lefel y cynnydd yn Nhreth y Cyngor ar gyfer blynyddoedd ariannol y dyfodol yn ystyriaeth allweddol wrth benderfynu ar gyllidebau'r Cyngor yn y dyfodol.

Roedd y Cynllun Ariannol Tymor Canolig (MTFP) 2022-23 i 2025-26 yn amlinellu'r risgiau cyllidebol allweddol, ond disgwylir i'r pwysau ariannol ychwanegol sy'n deillio o'r codiadau chwyddiant / costau byw eithriadol a'r rhyfel yn yr Wcrain fod yn fwy na'r pwysau a ddangosir. Bydd hyn yn cael ei adolygu'n agos gyda phwysau ariannol yn dod i mewn i'r MTFP fesul cam yn ôl yr angen.

Mae'r Cyngor yn derbyn ei gyllid o ddwy brif ffynhonnell – Cyllid Allanol Cyfunol (CAC) a'r Dreth Gyngor. Mae'r Cyllid Allanol Cyfunol, sy'n cynnwys y Grant Cynnal Refeniw a'r Ardrethi Annomestig Cenedlaethol a ailddosbarthwyd, yn cael ei ddyfarnu gan Lywodraeth Cymru. Mae ffynonellau cyllid eraill yn cynnwys grantiau penodol gan y Llywodraeth ac o Ewrop ac incwm o ffioedd a thaliadau. Mae'r graff isod yn dangos y cyllid wedi'i gyllidebu ar gyfer 2022-23 yn erbyn cyllid gwirioneddol a chyllidebol a dderbyniwyd yn ystod 2021-22.

Yn ystod 2021-22 derbyniwyd cyllid ychwanegol gan Lywodraeth Cymru i ariannu'r gwariant ychwanegol a'r golled incwm sy'n codi o ganlyniad i ymateb Covid-19. Ni chyllidwyd ar gyfer y cyllid ychwanegol hwn yn 2022-23.

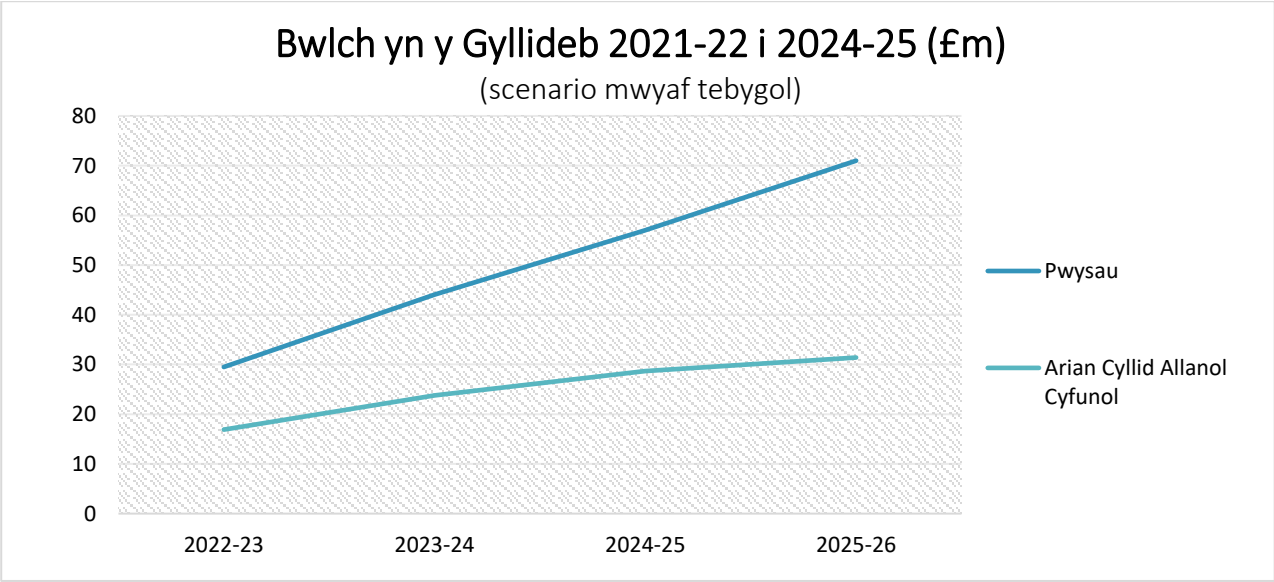

Nododd cyllideb 2022-23 a gymeradwywyd gan y Cyngor ar 3 Mawrth 2022 fwlch ariannu ar gyfer 2022-23 o £12.6m a'r bwlch ariannu rhagamcanol ar gyfer MTFP 2022-23 i 2025-26 o £39.6m (y senario mwyaf tebygol). Roedd hyn yn rhagdybio cynnydd yn yr AEF o 9.4% yn 2022-23 ac y bydd Sir Benfro yn cael ei hariannu ar gyfradd ddangosol ar gyfer 2023-24 a 2024-25 a nodir yn setliad terfynol 2022-23 o +3.5% a +2.4% yn y drefn honno. Tybiwyd bod cyllid AEF ar gyfer 2025-26 o fewn yr ystod o 0.0% i +2.4%; y senario mwyaf tebygol yn adlewyrchu cynnydd o +1.3%.

Amcangyfrifwyd bod chwyddiant y gweithlu yn 4.00% dros y MTFP (ac eithrio'r ISB Ebrill i Awst 2022) ond mae hyn wedi cynyddu yn ystod 2022-23 ac mae'n debygol o barhau i 2023-24. Tybiwyd y byddai cyfraddau chwyddiant prisiau nad ydynt yn ymwneud â chyflogau yn sefydlogi ar ôl cynnydd cychwynnol mewn costau CPI, tanwydd a deunyddiau a chyflog byw gwirioneddol yn 2022-23, ond mae'r sefyllfa economaidd ddiweddaraf yn awgrymu ein bod yn annhebygol o weld sefydlogi tan ddiwedd 2023- 24.

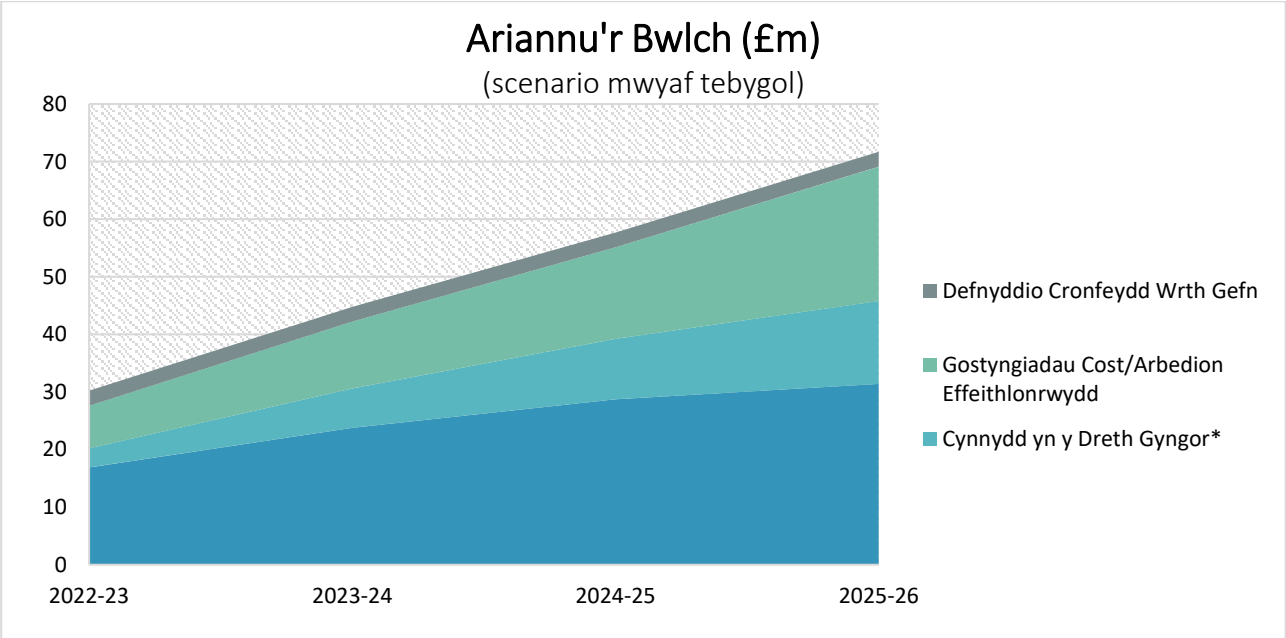
Bydd y bwlch ariannu ar gyfer 2022-23 yn cael ei bontio â £3.3m o incwm ychwanegol o'r Dreth Gyngor; £2.6m o gyfraniad o gronfa wrth gefn y Gronfa Galedi a £7.4m o arbedion cyllidebol gan alluogi £0.7m o dwf ychwanegol uwchlaw'r pwysau a nodwyd.

Mae'r graff isod yn dangos y bwlch ariannu mwyaf tebygol a ragwelir dros oes MTFP 2022-23 i 2025-26. Bydd y bwlch cyllido a ragwelir yn cynyddu pan fydd Cynllun Ariannol Tymor Canolig 2023-24 i 2026-27 yn cael ei lunio oherwydd y pwysau chwyddiant sylweddol a amlinellir uchod.

Parhaodd y Cyngor i fod â'r Dreth Gyngor (Band D) isaf yng Nghymru am 2021-22, er gwaethaf y cynnydd mwyaf o ran y Dreth Gyngor o 3.75%. Bydd y cynnydd yn y Dreth Gyngor o 5.0% ar gyfer 2022-23 yn cynhyrchu £3.3 miliwn ychwanegol. Mae MTFP 2022-23 i 2025-26 yn rhagdybio cynnydd o 5.0% y flwyddyn yn Nhreth y Cyngor dros oes y MTFP, gyda'r bwlch ariannu sy'n weddill yn cael ei lenwi gan arbedion cyllidebol.

Dengys y graff isod sut y bydd y bwlch ariannu a ragwelir yn cael ei gyllido yn ystod oes CATC 2022-23 i 2025-26.

* Mae'r cynnydd yn y Dreth Gyngor yn rhagdybio na fydd newid yn Sylfaen y Dreth Cyngor o 2023-24 i 2025-26.

Rheolir y defnydd o gronfeydd wrth gefn sydd wedi eu clustnodi gan y Strategaeth ar gyfer Dal a Defnyddio Cronfeydd Wrth Gefn, a gymeradwywyd gan y Cyngor ar 10 Mawrth 2016.

Ar gyfer 2022-23, cynigir y bydd cyfraniad o £2.6m o gronfeydd wrth gefn wedi'u clustnodi (Cronfa Caledi) yn cael ei ddefnyddio i bontio'r bwlch cyllido.

Y bwriad oedd na fydd unrhyw gyfraniadau pellach o'r cronfeydd wrth gefn a glustnodwyd na'r balans gwaith dros y MTFP, gan mai dim ond ateb "plastr" tymor byr y gall hwn fod, ond mae'r

rhagolygon ariannol wedi newid yn sylweddol yn ystod 2022-23 ac efallai y bydd angen ailystyried y dull hwn.

Roedd y Cynllun Ariannol Tymor Canolig (MTFP) 2022-23 i 2025-26 yn amlinellu'r risgiau cyllidebol allweddol, ond disgwylir i'r pwysau ariannol ychwanegol sy'n deillio o'r codiadau chwyddiant / costau byw eithriadol a'r rhyfel yn yr Wcrain fod yn fwy na'r pwysau a ddangosir. Bydd hyn yn cael ei adolygu'n agos gyda phwysau ariannol yn dod i mewn i'r CATC fesul cam yn ôl yr angen.

1.5.1 RISGIAU ARIANNOL ALLWEDDOL A NODWYD YN ADRODDIAD CYLLIDEB Y CYNGOR SIR 2022-23

- Efallai na chaiff yr Amcanion Llesiant eu hariannu'n briodol yn ystod 2022-23 oherwydd nad yw cymeradwyaeth y Cynllun Corfforaethol a'r Gyllideb wedi cael eu cysoni.
- Efallai y bydd y Dyfarniadau Cyflog Cenedlaethol a Chyfraniadau Pensiwn Cyflogwyr yn uwch na'r hyn y cyllidebwyd ar eu cyfer.
- Pwysau ychwanegol yn ystod y flwyddyn oherwydd Brexit a Covid-19
- Mae'n bosibl na fydd y swm wrth gefn yn ddigon i dalu am y pwysau cyllidebol sy'n ymwneud â dyfarniadau cyflog addysgu a nad ydynt yn addysgu.
- Efallai y bydd cyfradd casglu'r Dreth Gyngor yn is na'r hyn a gyllidebwyd.
- Gallai Ôl-ddyledion Rhent barhau i gynyddu
- Gall costau Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor gynyddu.
- Efallai na fydd Arian Grant yn cael ei wireddu.
- Bydd lleihau'r Gweithlu yn cael effaith uniongyrchol ar y gwasanaethau a ddarperir.
- Costau Ariannu Cyfalaf yn dod yn anfforddiadwy – mae hyn wedi'i liniaru drwy gyflwyno cap o £14.07m y flwyddyn, i'w gynyddu gan chwyddiant o 2021-22 (£14.51m ar gyfer 2022-23).
- Mae sail a rhagamcanion y Cynllun Ariannol Tymor Canolig yn cael eu hadolygu
- Gall costau Model Buddsoddi Cydfuddiannol (MIM) fod yn uwch na'r hyn a gyllidebwyd
- Costau sy'n gysylltiedig â chyflawni ymrwymiad y Cyngor i garbon sero net erbyn 2030

Ni chafodd y Rhyfel yn yr Wcrain ei gynnwys yn yr Adroddiad ar y Gyllideb ond mae'n risg sylweddol sydd wedi datblygu yn ystod 2022-23 gan arwain at bwysau ychwanegol yn ystod y flwyddyn.

1.6 DIGWYDDIADAU ÔL-FANTOLEN

Llwyddodd y Cyngor i ennill cais Porth Rhydd ar y cyd ag Awdurdod Porthladd Aberdaugleddau, Associated British Ports a Chyngor Bwrdeistref Castell-nedd Port Talbot a gyhoeddwyd ar 22 Mawrth 2023. Mae gan ddau borthladd Aberdaugleddau a Phort Talbot gyfleusterau cyflenwol i fanteisio ar y potensial sylweddol iawn ar gyfer datblygiadau gwynt arnofiol ar y môr (FLOW) yn y Môr Celtaidd, maes allweddol a nodwyd gan lywodraeth y DU (Ystâd y Goron) ar gyfer hyd at 4 Gigawat o FLOW. Yn ogystal, mae diddordeb cynyddol yn y sector hydrogen a'r cyfraniad y gall hyn ei wneud at ddatgarboneiddio diwydiannau trwm a gosodiadau ynni ym Mhort Talbot ac Aberdaugleddau.

1.7 CASGLIAD

Er gwaethaf yr ymateb parhaus i, ac adferiad o, Covid-19 yn ystod 2021-22, parhaodd sefyllfa ariannol y Cyngor i wella drwy gydol y flwyddyn, gan arwain at sefyllfa Alldro o danwariant o £1.9m, ar ôl cyfrifo am gyfraniadau i'r cronfeydd wrth gefn ac ohonynt.

Parhaodd Llywodraeth Cymru i ad-dalu'r rhan fwyaf o wariant ychwanegol Covid-19 a cholli incwm ar gyfer 2021-22 a hefyd wedi darparu lefelau sylweddol o arian grant ychwanegol, yn enwedig yn ystod chwarter olaf 2021-22, fel y dangosir yn Adroddiad Monitro Alldro Cyllideb y Cyngor Sir 2021-22 a gymeradwywyd gan y Cabinet ar 11 Gorffennaf 2022. Lle mae'r cyllid grant ychwanegol hwn i'w ddefnyddio at ddibenion penodol mae wedi'i wrthbwyso yn erbyn gwariant craidd, gyda'r arbediad canlyniadol yn cael ei neilltuo ar gyfer prosiectau penodol yn 2022-23 a thros gyfnod y Cynllun Ariannol Tymor Canolig. Mae hyn wedi arwain at gynnydd ym malansau ysgolion a chronfeydd wrth gefn cyffredinol.

Er bod cynyddu cronfeydd wrth gefn bob amser yn gadarnhaol, rhaid inni gofio y bydd y bwlch cyllido a ragwelir yn y Cynllun Ariannol Tymor Canolig 2022-23 i 2025-26 yn cynyddu oherwydd y lefelau chwyddiant presennol a'r argyfwng costau byw, felly, mae angen inni barhau i fynd i'r afael â'r heriau ariannol hyn a symud y Cyngor i sefyllfa ariannol gynaliadwy dros y tymor canolig a'r tymor hwy. Bydd hyn yn anochel yn golygu y bydd yn rhaid i swyddogion ac Aelodau wneud rhai penderfyniadau hynod anodd, ac ni ddylid defnyddio'r sefyllfa Alldro gadarnhaol ar gyfer 2021-22 i guddio'r heriau ariannol sydd o'n blaenau.

Ers dyfodiad pandemig Covid-19, mae lefel ac oedran dyledion heb eu talu wedi bod yn cynyddu'n raddol. Mae hyn oherwydd atal casglu dyledion yn ystod anterth y pandemig Covid-19, ond hefyd oherwydd swyddi gwag, a staff adfer yn cael eu hailgyfeirio i dasgau eraill. Rhaid inni sicrhau ein bod yn mynd i'r afael â'r duedd hon yn ystod 2022-23 ac yn anelu at ddychwelyd i lefelau dyledion cyn Covid-19 o leiaf erbyn diwedd 2023-24.

Os oes angen rhagor o wybodaeth arnoch am ein Datganiad o Gyfrifon, cysylltwch â'r Cyfarwyddwr Adnoddau, Cyngor Sir Penfro, Neuadd y Sir, Hwlffordd, SA61 1TP. Bydd ein Datganiad Cyfrifon hefyd ar gael ar wefan y Cyngor.

Jonathan Haswell
FCCA
Cyfarwyddwr Adnoddau

2.0 ADRODDIAD YR ARCHWILYDD

Cygnor Sir Penfro – Datganiad Cyfrifon Blynyddol 2021-22

2.0 ADRODDIAD YR ARCHWILYDD ANNIBYNNOL AR YR ARCHWILYDD CYFFREDINOL CYMRU I AELODAU CYNGOR SIR BENFRO

Mae Archwilydd Cyffredinol Cymru wedi ardystio ac adrodd ar y cyfrifon hyn yn y ffurf y cawsant eu drafftio'n wreiddiol. Cyfieithiad o'r fersiwn Saesneg gwreiddiol yw'r fersiwn hwn. Cyngor Sir Penfro sydd yn gyfrifol am gywirdeb y cyfieithiad, nid yr Archwilydd Cyffredinol.

Adrian Crompton
Archwilydd Cyffredinol Cymru
11 Mai 2023

1 Capital Quarter
Caerdydd
CF10 4BZ

3.0 DATGANIAD O GYFRIFON

Cygnor Sir Penfro – Datganiad Cyfrifon Blynyddol 2021-22

3.0 DATGANIAD O GYFRIFON

3.1 DATGANIAD O GYFRIFOLDEBAU

CYFRIFOLDEBAU'R CYNGOR

Mae gofyn i'r Cyngor wneud y canlynol:

- Gwneud trefniadau ar gyfer gweinyddu ei faterion ariannol yn briodol a sicrhau bod gan un o'i swyddogion gyfrifoldeb dros weinyddu'r materion hynny. Yn yr Awdurdod hwn, y cyfryw swyddog yw'r Cyfarwyddwr Cyllid.
- Rheoli ei faterion i sicrhau defnyddio adnoddau'n ddarbodus, effeithlon ac effeithiol a gwarchod ei asedau.
- Cymeradwyo'r Datganiad Cyfrifon.

CYFRIFOLDEBAU'R CYFARWYDDWR CYLLID

Y Cyfarwyddwr Cyllid sy'n gyfrifol am baratoi datganiad cyfrifon yr awdurdod yn unol ag arferion priodol ar sail Cod Ymarfer CIPFA/LASAAC ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig (y Cod).

Wrth baratoi'r Datganiad Cyfrifon hwn, mae'r Prif Swyddog Cyllid wedi gwneud y canlynol:

- dewis polisïau cyfrifyddu addas ac yna'u cymhwyso'n gyson;
- barnu a gwneud amcangyfrifon oedd yn rhesymol a doeth;
- cydymffurfio â Cod yr awdurdod lleol.

Mae'r Cyfarwyddwr Cyllid hefyd wedi gwneud y canlynol:

- cadw cyfrifon priodol oedd yn gyfoes;
- cymryd camau rhesymol er mwyn atal a datgelu twyll ac anghysondebau eraill.

TYSTYSGRIF Y CYFARWYDDWR CYLLID

Mae Datganiad Cyfrifon Cyngor Sir Penfro am y flwyddyn hyd at 31 Mawrth 2022 yn Adrannau 4-14, a chaiff ei gynhyrchu yn unol â gofynion Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 (Diwygio). Mae'r Rheoliadau'n pennu cynnwys y Datganiad Cyfrifon ac ar y cynnwys yn unig y caiff barn yr Archwiliad ei mynegi.

Tystiaf fod y cyfrifon yn cyflwyno darlun cywir a theg o sefyllfa ariannol Cyngor Sir Penfro fel yr oedd pethau ar 31 Mawrth 2022 a'i incwm a gwariant am y flwyddyn hyd at 31 Mawrth 2022 ac atodaf fy llofnod i'r Datganiad yn unol â Rheoliad 10(1).

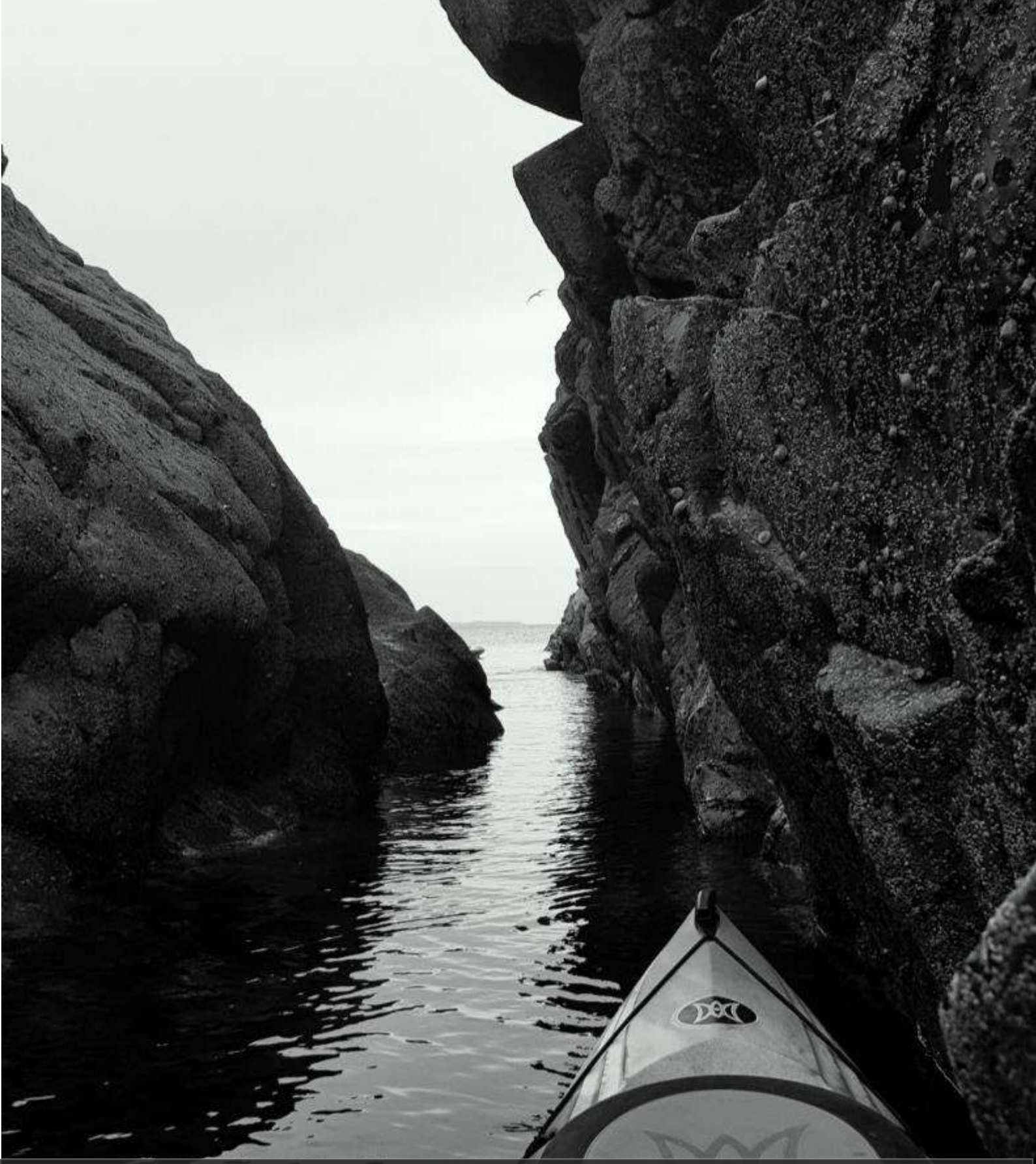
J HASWELL FCCA
Cyfarwyddwr Adnoddau
YDDIAD: 11 Mai 2023

HYSBYSU A CHYMERADWYO

Adroddir y cyfrifon hyn, a gyhoeddwyd i ddechrau ar 11 Mai 2023, i'r Cyngor Llawn i'w cymeradwyo ar 11 Mai 2023, ar ôl i'r Archwiliad Blynyddol ddod i ben. Dangosir y dystysgrif archwilio yn adran 2.0.

Cynghorydd Simon Hancock
Cadeirydd y Cyngor
Dyddiad: 11 Mai 2023

4.0 DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD EGWYDDORION SYLFAENOL

4.0 DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD - EGWYDDORION SYLFAENOL

Caiff y safonau cyfrifyddu, cysyniadau, barnau beirniadol a pheryglon cynhenid, a pholisïau cyfrifyddu a ddefnyddiwyd wrth baratoi'r Datganiadau Ariannol craidd eu cyflwyno yn Adran 8.0.

4.1 SAFONAU CYFLWYNO ADRODDIADAU ARIANNOL

Mae'r Adroddiadau Ariannol Rhyngwladol a Safonau Eraill a gyhoeddwyd wedi'u cymhwyso fel sy'n ofynnol o dan y Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol 2021-22, ac mae'r Datganiad o Gyfrifon a nodir yn Adrannau 4-15 wedi'i baratoi yn unol â'r Cod.

Mae'r Cod Ymarfer yn gofyn bod yr Awdurdod yn dadlennu gwybodaeth berthnasol i effaith newid cyfrifyddol fydd yn ofynnol oherwydd safon newydd a gyhoeddwyd ond na fabwysiadwyd eto gan y Cod ar gyfer y flwyddyn ariannol berthnasol.

SAFONAU CYFRIFYDDU WEDI'U CYHOEDDI OND HEB EU MABWYSIADU ETO
Mae'r Cod Ymarfer ar Gadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig yn ei gwneud yn ofynnol datgelu effaith ddisgwyliedig unrhyw safonau cyfrifyddu sydd wedi'u cyhoeddi ond heb eu mabwysiadu eto.

Prydlesi IFRS 16
Mae'r safon hon yn dileu'r dosbarthiadau prydles blaenorol o brydlesi gweithredu a chyllid a bydd yn ei gwneud yn ofynnol i Awdurdodau Lleol sy'n brydleswyr gydnabod yr holl brydlesi ar eu mantolenni fel ased hawl i ddefnyddio (mae eithriadau ar gyfer prydlesi tymor byr a gwerth isel) gydag atebolrwydd les cyfatebol sy'n cynrychioli rhwymedigaeth y prydlesi i wneud taliadau prydles ar gyfer yr asedau. Fodd bynnag, dylid nodi bod CIPFA/LASAAC eto wedi gohirio gweithredu IFRS 16 ar gyfer llywodraeth leol tan 1 Ebrill 2024.
Mae grŵp prosiect wedi'i sefydlu i roi'r newid hwn ar waith ac i ganfod yr effaith.

Gwelliannau Blynyddol i Safonau IFRS 2018–2020
Mae rhaglen wella IFRS flynyddol yn nodi 4 safon wedi newid:

1. IFRS 1 (Mabwysiadu am y tro cyntaf) – mae'r diwygiad yn ymwneud â gweithrediadau tramor is-gwmnïau caffaeledig sy'n trosglwyddo i IFRS
2. IAS 37 (Contractau beichus) – yn egluro bwriad y safon
3. IFRS 16 (Prydlesi) – mae diwygiad yn dileu enghraifft gamarweiniol na chyfeirir ati yn y deunydd Cod
4. IAS 41 (Amaethyddiaeth) – un o nifer fach o IFRSau y disgwylir iddynt fod yn berthnasol i awdurdodau lleol mewn amgylchiadau cyfyngedig yn unig

Nid ymdrinnir yn fanwl ag unrhyw un o'r materion a gwmpesir yn y gwelliannau blynyddol yng Nghod 2022-23. Yn ystod y broses ymgynghori ar God 2022-23 nid oedd CIPFA/LASAAC yn rhagweld y byddent yn cael effaith sylweddol ar ddatganiadau ariannol awdurdodau lleol.

IAS 16 Eiddo, Peiriannau ac Offer
Diwygiadau i enillion cyn y defnydd arfaethedig.

RHEOLIADAU AWDURDODAU LLEOL (CYLLID CYFALAF A CHYFRIFYDDU) (CYMRU) (DIWYGIAD) 2022 / DIWYGIAD I GOD CIPFA

Mae Llywodraeth Cymru yn disgwyl ar hyn o bryd y daw'r offeryn statudol sy'n diwygio Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Cyllid Cyfalaf a Chyfrifyddu) (Cymru) 2003 i rym ym mis Rhagfyr 2022. Mae hyn yn dilyn trafodaethau helaeth ar effaith canlyniad ymgynghoriad y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth a'r Pwyllgor Cynghori ar Gyfrifon Awdurdodau Lleol (yr Alban) ar drin asedau seilwaith.
Mae'r Diweddariad yn diwygio Codau 2021-22 a 2022-23 (a gall fod yn berthnasol i gyfrifon awdurdodau lleol lle nad oes barn wedi'i rhoi eto) ac mae'n cynnwys manylebau ar gyfer Codau yn y dyfodol er y bydd y manylebau hyn hefyd yn cael eu cynnwys yn y Codau hynny er cyflawnrwydd. Cyhoeddodd y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth ei ganllawiau cyfrifyddu terfynol yn gynnar ym mis Ionawr 2023.

Mae CIPFA wedi darparu Diweddariad i'r Cod a Manylebau ar gyfer Codau ar gyfer Asedau Seilwaith yn y Dyfodol (Diweddariad Tachwedd 2022) yn darparu manylebau diwygiedig ar y datgeliad ar gost gros a dibrisiant cronedig ar gyfer asedau seilwaith. Mae'r Diweddariad yn caniatáu rhyddhad dros dro i awdurdodau lleol. Bydd y Rhyddhad Dros Dro ar gyfer adrodd ar gostau gros asedau seilwaith a dibrisiant cronedig yn berthnasol tan ddiwedd blwyddyn adrodd ariannol 2024/25 a bydd yn cael ei ymgorffori yng Nghodau 2023/24 a 2024/25. Rhagwelir y bydd yr ateb tymor hwy ar gyfer adrodd ar asedau seilwaith yn cael ei roi ar waith o 1 Ebrill 2025.
Fel sy'n ofynnol gan y cod wedi'i ddiweddaru, os yw'r awdurdod lleol yn penderfynu peidio â rhoi gwybod am gostau gros a dibrisiant cronedig oherwydd nad yw'r wybodaeth yn cynrychioli'n gywir y wybodaeth ofynnol ar gyfer asedau seilwaith, rhaid i'r nodyn datgelu ar eiddo, peiriannau a chyfarpar hysbysu hyn. Darperir hyn yn Adran 12.1.1.1.

5.0 CYSYNIADAU CYFRIFYDDU

5.0 CYSYNIADAU CYFRIFYDDU

Defnyddiwyd y cysyniadau cyfrifyddu treiddiol canlynol wrth baratoi'r Datganiadau Cyfrifyddu Craidd:

- Sail croniadau
- Busnes hyfyw

Mae nodweddion ansoddol gwybodaeth ariannol ddefnyddiol yn dal i gael eu defnyddio:

- Perthnasedd
- Cymaroldeb
- Gwiriadwyedd
- Amseroldeb
- Eglurder
- Perthnasedd
- Cynrychiolaeth Ffyddlon
  - Cyflawnder
  - Amhleidioldeb
  - Rhydd o wallau
- Uchafiaeth gofynion deddfwriaethol

6.0 BARNAU BEIRNIADOL

Cygnor Sir Penfro – Datganiad Cyfrifon Blynyddol 2021-22

6.0 BARNAU BEIRNIADOL WRTH GYMHWYSO POLISÏAU CYFRIFYDDU AC AMCANGYFRIF PERYGLON

Wrth gymhwyso'r polisïau cyfrifyddu yn Nodyn 8.0 mae'r Cyngor wedi gwneud penderfyniadau ynghylch y trafodion cymhleth a'r rhai sy'n cynnwys ansicrwydd yn y blynyddoedd a ddaw.

- Er bod cryn dipyn o ansicrwydd ynghylch faint o gymorth ariannol a gaiff llywodraeth leol yn y dyfodol, nid oes digon o dystiolaeth i ddod i gasgliad y gall hyn amharu ar unrhyw rai o asedau'r Cyngor o ganlyniad.
- Mae'r achosion o COVID-19 a ddatganwyd gan Sefydliad Iechyd y Byd fel "Pandemig Byd-eang" ar 11 Mawrth 2020, wedi ac yn parhau i effeithio ar lawer o agweddau ar fywyd bob dydd a'r economi fyd-eang - gyda rhai marchnadoedd eiddo tirol wedi profi lefelau is o drafodion gweithgaredd a hylifedd. Mae'r pandemig a'r mesurau a gymerwyd i fynd i'r afael â COVID-19 yn parhau i effeithio ar economïau a marchnadoedd eiddo tirol yn fyd-eang. Serch hynny, ar y dyddiad prisio, mae'r rhan fwyaf o'r marchnadoedd eiddo yn gweithredu eto, gyda nifer y trafodion a thystiolaeth berthnasol arall yn dychwelyd i lefelau lle mae cwantwm digonol o dystiolaeth marchnad yn bodoli i seilio barn am werth arno. Yn unol â hynny, ac er mwyn osgoi amheuaeth, ni adroddir bod y prisiad yn destun "ansicrwydd prisio materol" fel y'i diffinnir gan VPS 3 a VPGA 10 prisiad RICS – Safonau Byd-eang, ac eithrio fel y nodir isod.
- Rydym eisoes yn gweld siociau economaidd yn ymledu ledled y byd oherwydd y rhyfel yn yr Wcrain. Mae potensial i'r rhyfel gael effaith negyddol ar farchnadoedd eiddo. Neidiodd olew i $139 y gasgen ar un adeg, y lefel uchaf ers bron i 14 mlynedd, tra bod prisiau cyfanwerthu nwy ar gyfer danfoniad y diwrnod nesaf wedi mwy na dyblu. Rydym yn dechrau gweld yr effaith hon ar brisiau pympiau petrol, a fydd yn cynyddu costau gweithgynhyrchu a logisteg. Bydd prisiau nwy ac olew cynyddol yn codi costau adeiladu. Rwsia yw ail gynhyrchydd Alwminiwm mwyaf y byd, a bydd hynny'n creu effaith cost. Mae Rwsia hefyd yn allforiwr mawr o nicel, a nwyddau eraill. Mae unrhyw newidiadau yn debygol o daro gwahanol farchnadoedd mewn gwahanol ffyrdd, ac mewn lleoliadau gwahanol. Mae'n annhebygol y byddwn yn gweld gormod o effaith eto. Fodd bynnag, mae'n siŵr y bydd costau adeiladu yn dechrau codi. Nid yw'n hysbys eto pa bryd a pha mor gyflym y bydd hynny, ond mae'n rhywbeth y gallwn ddisgwyl yn llwyr iddo ddigwydd. Rhaid i'r posibilrwydd o Ansicrwydd Prisio Deunydd godi. Fel y dywed y Llyfr Coch; "Y gofyniad pennaf yw na ddylai adroddiad prisio fod yn gamarweiniol na chreu camargraff. Dylai'r prisiwr dynnu sylw'n benodol at, a rhoi sylwadau ar, unrhyw faterion sy'n arwain at ansicrwydd sylweddol yn y prisiad ar y dyddiad prisio penodedig. "Gall ffactorau cymharol unigryw amharu ar farchnadoedd. Gall aflonyddwch o'r fath godi oherwydd digwyddiadau ariannol, macro-economaidd, cyfreithiol, gwleidyddol neu hyd yn oed naturiol. Os yw'r dyddiad prisio yn cyd-daro â digwyddiad o'r fath, neu'n union ar ei ôl, efallai y bydd lefel is o sicrwydd y gellir ei gysylltu â phrisiad, oherwydd data empirig anghyson, neu ddiffyg data, neu i'r prisiwr wynebu set o amgylchiadau digynsail i seilio dyfarniad arnynt." (VPGA 10) Mae angen ystyried a yw'n briodol yn achos prisiadau DRC.
- Dan rai amgylchiadau bu angen amcangyfrif y taliadau a wnaed yn y cyfrifon trwy ddefnyddio profiad hanesyddol, tueddiadau presennol ac ati. Fe all yr union ganlyniadau fod yn wahanol i'r hyn a dybiwyd ac effeithio, o ganlyniad, ar y taliadau a wneir yng nghyfrifon blynyddoedd a ddaw.
- Roedd canllawiau a gyhoeddwyd gan Archwilio Cymru yn nodi bod angen sicrhau nad yw gwerthoedd cario asedau eiddo, peiriannau ac offer (PPE) yn sylweddol wahanol i werthoedd cyfredol. Oherwydd cynnydd sylweddol mewn costau adeiladu (yn cael ei yrru gan chwyddiant

ac ansefydlogrwydd economaidd) a phrisiau gwerthu tai, roedd angen adolygu prisiadau. O ganlyniad, cafodd yr holl asedau a brisiwyd ar sail DRC eu hailbrisio ynghyd â'r stoc tai.

- Mae'r buddsoddiad cyfalaf arfaethedig gwreiddiol ar gyfer y Rhaglen Cymunedau Cynaliadwy ar gyfer Dysgu (rhaglen Band B Ysgolion yr 21ain yn flaenorol) wedi'i ddiwygio o £106.4m i £73.250m. Mae'r gostyngiad oherwydd bod Prosiect Ysgolion Uwchradd a Chynradd Aberdaugleddau wedi symud i opsiwn ariannu amgen o'r enw Model Buddsoddi Cydfuddiannol (MIM). Y dyraniad presennol ar gyfer y MIM yw £86.829m. Nid yw'r amlen gyllido bresennol o £160.079m (£73.250m o ddyraniad cyfalaf a £86.829m MIM) yn ddigonol i gwblhau'r holl brosiectau o fewn y Cynllun Amlinellol Strategol gwreiddiol. Mae hyn yn bennaf oherwydd yr hinsawdd economaidd bresennol, problemau capasiti'r farchnad a chostau cynyddol contractwyr. Gall yr Awdurdod wneud cais am arian ychwanegol yn ôl i'r dyraniad cyfalaf gwreiddiol o £106.40m unwaith y bydd 80% o'r prosiectau cyfalaf presennol wedi'u hymrwymo, fodd bynnag nid oes unrhyw sicrwydd y caiff cais ei gymeradwyo. Mae'r gofyniad i ddod o hyd i arian cyfatebol yn parhau i fod yn fater allweddol yn ogystal â'r pwysau refeniw sy'n gysylltiedig â'r MIM. Cymeradwyodd y Cyngor Llawn (3 Mawrth 2022) 0.27% o'r cynnydd yn Nhreth y Cyngor i'w glustnodi i ariannu costau refeniw MIM. Ers y gymeradwyaeth hon mae costau wedi codi'n sylweddol gan arwain at y gost refeniw flynyddol ar gyfer MIM yn dyblu ac felly'r gofyniad i'r cynnydd a ddyrannwyd yn Nhreth y Cyngor ddyblu hefyd. Bydd hyn yn amodol ar gymeradwyaeth y Cyngor ar 2 Mawrth 2023.

- Llofnodwyd Trefniant Dinas-ranbarth Bae Abertawe yn cynnwys Cyngor Sir Penfro, Cyngor Sir Gâr, Castell-nedd Port Talbot Cyngor Sir a Chyngor Dinas Abertawe gan Brif Weinidog y DU ar 20 Mawrth 2017. Mae'n golygu gwario £1.3bn o fuddsoddiad preifat a chyhoeddus dros 15 mlynedd.
  Ym mis Mehefin 2020 derbyniodd achos busnes prosiect Pembroke Dock Marine gymeradwyaeth i fod yn rhan o raglen gyffredinol Bargen Dinas Bae Abertawe. Oherwydd amseriad y grant o £28.0 miliwn, bydd y prosiect hwn yn ei gwneud yn ofynnol i'r Cyngor fenthyca £11.7 miliwn. Mae'r Cyngor wedi cytuno ar gyfraniad mwyafswm ariannol o £1.0 filiwn i gefnogi costau benthyca ar gyfer y prosiect. Llofnodwyd y cytundeb rhwng y Corff Cyfrifol a'r Cyngor ar 23 Chwefror 2021 a llofnodwyd y cytundebau rhwng y Cyngor a'r pedwar partner cyflenwi ar 2 Gorffennaf 2021.
  Yn ogystal, mae yna 3 phrosiect rhanbarthol, Seilwaith Digidol, Cartrefi fel Gorsafoedd Pwer a Sgiliau a Thalentau. Oherwydd amseriad y grant ar y prosiectau hyn, bydd yn ofynnol i'r Cyngor fenthyca. Mae lefel y benthyca sy'n ofynnol i'w gadarnhau o hyd.

- Yn dilyn etholiadau Mai 2022, yng Nghyfarfod Blynyddol y Cyngor ar 26 Mai 2022 ailbenodwyd yr Arweinydd gan ffurfio Cabinet newydd. Bydd Rhaglen Weinyddu newydd yn ei lle erbyn Ionawr 2023.

- Mae £532 mil o dderbyniadau menter ar y cyd a ddelir gan Gyngor Sir Penfro, a glustnodwyd yn flaenorol ar gyfer datblygu South Quay, wedi bod yn destun trafodaethau parhaus gyda Llywodraeth Cymru ynghylch yr angen posibl i'w ad-dalu. Mae Llywodraeth Cymru wedi cytuno i drosglwyddo'r £532 mil i wella eu cyfraniad i Gyd-fenter Parc Bwyd Llwynhelyg.

- Mae Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor (CGDG) wedi'i ddangos yn gros yn segment Cost Gwasanaethau o'r Datganiad Cynhwysfawr o Incwm a Gwariant yn hytrach na'i ddangos yn net oddi ar Incwm y Dreth Gyngor yn segment Trethiant ac Incwm Grant Amhenodol. Gan nad oes cyfeiriad penodol at y driniaeth gyfrifyddu briodol ar gyfer CGDG yng Nghod Ymarfer neu Ganllawiau Cyfrifyddu CIPFA, dibynnwyd ar IPSAS 23 – refeniw o Drafodion nad ydynt yn Gyfnewid (trethi a throsglwyddiadau). Mae'r safon hon yn berthnasol i gyrff y sector cyhoeddus a dywed y dylid penderfynu refeniw trethiant fel swm gros; ni ddylid ei leihau oherwydd treuliau y talwyd amdanynt drwy'r system drethi.

- Daeth Addysg drwy Weithio Rhanbarthol (ERW), a oedd gynt yn gynghrair o hyd at chwe awdurdod lleol ond yn ddiweddarach pedwar, i ben ar 31 Mawrth 2022 gyda Partneriaeth, cynghrair o dri awdurdod lleol - Cyngor Sir Caerfyrddin, Cyngor Sir Penfro a Dinas a Sir Abertawe yn dechrau ar 1 Ebrill 2022 o dan gytundeb cyfreithiol newydd. Fel gydag ERW, Cyngor Sir Penfro yw'r corff sy'n cyflogi staff y Bartneriaeth ac mae'n cynnal cyllid/cyfrifon y Bartneriaeth (gweler nodyn 10.7.4.4 ar gyfer elfen Cyngor Sir Penfro o Gyfrifon ERW), gan ddarparu gwasanaethau ariannol, archwilio mewnol, TGCh, AD a chymorth caffael i Bartneriaeth drwy gytundebau lefel gwasanaeth.

Mae'r prif feysydd peryglon i'w gweld yn y tabl canlynol:

Materion perthnasol i eitemau yn y casgliad cyfrifon cyfredol:		
Eitem	**Perygl**	**Effaith Bosibl**
Ymrwymiadau Cytundebol	Meintoliad anghywir a sialens gyfreithiol	Tâl ychwanegol ar drethdalwyr yn y dyfodol
Darpariaethau	Meintoliad anghywir	Tâl ychwanegol ar drethdalwyr yn y dyfodol
Ysgolion yr 21ain Ganrif (Band A & Band B)	Tybiaethau costau anghywir Cynnydd mewn cyfraddau llog uwchlaw cyfraddau LGBI	Costau cytundebol uwch Taliad dyled uwch gan gostio mwy i drethdalwr
Asedau Di-gyfredol	Bywyd Defnyddiol Ansicrwydd Deunydd Prisio	Tâl dibrisiad anghywir Prisio Anghywir Asedau
Atebolrwydd Pensiwn	Tybiaethau actiwaraidd yn anghywir	Mwy o gyfraniadau Cyflogwr yn y dyfodol / tâl ychwanegol i drethdalwr yn y dyfodol
Mesur Diwygio Lles	Tybiaethau anghywir	Cynyddiad mewn costau gwasanaeth gan gynnwys
Newidiadau demograffig	Tybiaethau anghywir	Costau gwasanaeth a chytundebol uwch
Cymorth Grant	Colli grantiau Llywodraeth Cymru, Llywodraeth y DU ac Ewrop	Darparu llai o wasanaeth
Llywodraethu	Penderfyniad heb ei wneud neu heb ei wneud mewn pryd	Gorwario / tanwario'r gyllideb a cholli cymorth grant
Trefniadau Cytundebol	Sefydliad mawr yn y sector preifat yn mynd mewn i Weinyddiaeth.	Oedi I ddarpariaeth gwasanaeth a chostau cynyddol.
Gweddnewid / Cyflenwi Gwasanaethau'n Wahanol	Ffyrdd newydd o weithio heb ddod â'r arbediadau ariannol a dybiwyd	Gorwario / tanwario'r gyllideb Trefniadau cyfrifyddu ar wahân
Ansicrwydd Prisio	Rhagdybiaethau anghywir Gwall Dynol yn ystod mewnbwn	Prisiadau anghywir yn y fantolen – drosodd/danodd
Asedau Isadeiledd	Camddehongli Cod Ymarfer wedi'i ddiweddaru	Barn archwilio amodol

Materion a allai effeithio ar y cyfrifon yn y dyfodol:		
Eitem	**Perygl**	**Effaith Bosibl**
Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol	Heb ystyried y ddeddf wrth wneud penderfyniadau	Cost camau unioni
Dinas-ranbarth Bae Abertawe	Pwysau ychwanegol yn MTFP	Gofyniad cyllideb / gorwario
Ad-drefnu Ysgolion / Ysgolion yr 21ain Ganrif (Band B)	Methu darparu'r gwasanaeth o fewn cyllidebau presennol Tybiaethau costau anghywir Prinder deunyddiau adeiladu a chynnydd mewn prisiau. Os defnyddir MIM i ariannu rhagamcanu chwyddiant anghywir rhagdybiaeth yn ogystal â chynnydd mewn costau adeiladu.	Gorwario cyllidebol Costau cytundebol uwch Bydd y cynnydd o 0.27% yn y dreth gyngor a gymeradwywyd i ariannu cost refeniw MIM yn annigonol. Bydd unrhyw gynnydd pellach (os caiff ei gymeradwyo) yn ychwanegu pwysau pellach ar y gyllideb refeniw
Ad-drefnu rhenti tai	Tybiaethau cynllun busnes Anghywir Torri terfynau incwm CRT	Costio mwy i denantiaid yn y Dyfodol Ymyrraeth Llywodraeth Cymru
Brexit	Risg cyfradd gyfnewid. Risg o dariffau masnach. Llai o gapasiti yn y farchnad gofal cymdeithasol gan ddarparwyr allanol	Costau cynyddol i wasanaethau yn arwain at oedi wrth ddarparu gwasanaethau oherwydd prinder cyflenwad nwyddau a gwasanaethau Cynnydd yn y gost i wasanaeth Gostyngiad yn y ddarpariaeth gwasanaeth
Trefniadau Cytundebol	Sefydliadau sector preifat mawr Ym mynd I ddwylo'r gweinyddwyr	Oedi I ddarpariaeth gwasanaeth a chostau cynyddol.
Cyllid Grant	Colli grantiau Llywodraeth Cymru ac Ewrop	Darparu llai o wasanaeth Costau cynyddol i wasanaethau
Covid-19	Ansefydlogrwydd ac ansicrwydd Economaidd Darfyddiad y cyllid Covid-19 Llywodraeth Cymru, gyda chostau ychwanegol a cholli incwm yn weddill.	Costau cynyddol darparu gwasanaeth a cholli cynhyrchiad incwm Ddrwgdyledion ychwanegol yn ymwnedu a gwasanaethau a chasglu Treth Gyngor

Materion a allai effeithio ar y cyfrifon yn y dyfodol:		
Eitem	**Perygl**	**Effaith Bosibl**
Effaith Covid-19	Llai o arian gan Lywodraeth Cymru a chodiadau Treth y Cyngor	Gostyngiadau cynyddol mewn costau/effeithlonrwydd dros gwasanaethau'r cyngor,blaenoriaethu gwasanaeth er mwyn sicrhau cyllideb gytbwys
Pont Cleddau	Nid yw iawndal o £60m dros 20 mlynedd yn cydnabod risg chwyddiant dros amser Gohiriwyd rhandaliadau blynyddol o £3m neu adfachu grantiau gan Lywodraeth Cymru	Cost gwasanaeth uwch dros amser Llai o lif arian a bwlch yn y gyllideb
Rhyfel yn yr Wcrain	Ansefydlogrwydd ac ansicrwydd economaidd	Costau cynyddol darparu gwasanaeth a cholli incwm Cynnydd mewn dyledion drwg yn ymwneud â gwasanaethau a chasglu Treth y Cyngor
Argyfwng Costau Byw	Ansefydlogrwydd ac ansicrwydd economaidd	Costau cynyddol darparu gwasanaeth a cholli incwm Cynnydd mewn dyledion drwg yn ymwneud â gwasanaethau a chasglu Treth y Cyngor
Polisi'r Llywodraeth	Ansefydlogrwydd ac ansicrwydd economaidd	Costau uwch darparu gwasanaeth a cholli cynhyrchu incwm heb ei dalu gan gynnydd yn y setliad ariannol.
Cyfraddau Llog	Ansefydlogrwydd ac ansicrwydd economaidd	Bydd costau benthyca uwch yn cael effaith andwyol ar y gyllideb refeniw. I'r gwrthwyneb, bydd incwm buddsoddi yn elwa o gynnydd ffafriol mewn cyfraddau llog.
Ansicrwydd Prisio	Newidiadau sylweddol ym mhatrwm defnydd economaidd Rhagdybiaethau anghywir Gwall Dynol yn ystod mewnbwn	Angen adnoddau ychwanegol i gynnal prisiadau ychwanegol Prisiadau anghywir yn y fantolen – drosodd/danodd
Asedau Isadeiledd	Camddehongli Cod Ymarfer wedi'i ddiweddaru	Barn archwilio amodol

7.0 DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD CYDRANNAU A MANYLION

Cygnor Sir Penfro – Datganiad Cyfrifon Blynyddol 2021-22

7.0 DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD – CYDRANNAU A MANYLION

Y datganiadau ariannol craidd, a baratowyd gan ddefnyddio Safonau Rhyngwladol Cyflwyno Adroddiadau Ariannol, (IFRS) yw'r canlynol:

- Y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr – sy'n dangos y gost gyfrifyddol yn y flwyddyn o ddarparu gwasanaethau yn unol ag arferion cyfrifyddu sy'n gyffredinol dderbyniol (sail IFRS) yn hytrach na'r gost a gyllidwyd mewn gwirionedd o drethiant. Caiff y cysoniad â'r sefyllfa drethiant, fel sy'n cael ei gynrychioli gan y gwir gyllid ar gael i'r Cyngor, ei ddangos yn y Dadansoddiad Gwariant a Chyllid.
- Y Datganiad Symudiad Cronfeydd – sy'n dangos y symudiad yn y gwahanol gronfeydd sydd gan yr awdurdod, wedi'u dadansoddi rhwng cronfeydd defnyddiadwy a chronfeydd annefnyddiadwy sy'n cael eu dal at ddibenion cyfrifyddu ariannol.
- Y Fantolen – sy'n dangos y sefyllfa ariannol ar 31 Mawrth o ran gwerth asedau a dyledion cydnabyddedig gan y Cyngor a'r cronfeydd sydd gan y Cyngor.
- Y Datganiad Llif Arian – sy'n crynhoi mewnlifoedd ac all-lifoedd arian a chywerthoedd arian parod gydag eraill yn deillio o drafodion cyllid a chyfalaf.

Nodiadau Esboniadol a Datganiadau Ariannol Atodol

Y rhain yw:

- Y Dadansoddiad Gwariant a Chyllid.
- Nodiadau ar y datganiadau ariannol craidd
- Cyfrifon eraill sy'n cael eu paratoi neu reoli gan y Cyngor.
- Dataganiad Incwm a Gwariant y Cyfrif Cyllid Tai, Symudiad ar Ddatganiad y Cyfrif Cyllid Tai a nodiadau esboniadol sy'n crynhoi'r trafodion cysylltiedig â Thai'r Cyngor.

Cyfrifon Grŵp

Pan fo hynny'n briodol, rhaid paratoi cyfrifon grŵp i adlewyrchu cyfanswm cost darparu gwasanaethau trwy gynnwys gwariant, incwm ac asedau a rhwymedigaethau priodol cyrff "atodol" y mae gan y Cyngor fudd a dylanwad perthnasol ynddynt. Ystyriwyd a oes angen cyfrifon grŵp a barnwyd nad ydynt yn angenrheidiol.

Ers 2014-15, ymgorfforwyd incwm a gwariant crynswth Pwll Dinbych-y-pysgod a'r gwerthoedd asedau sefydlog yn Natganiad Cyfrifon y Cyngor yn unol â'r newidiadau i'r Cod.

Mae rhagor o fanylion am drefniadau'r Cyngor ar y cyd yn cael eu cyflwyno yn nodiadau 10.7.4.4.

7.1 DADANSODDIAD GWARIANT A CHYLLID

Dengys y datganiad hwn y cysoniad rhwng sut gaiff gwariant blynyddol ei ddefnyddio a'i gyllido o adnoddau (grantiau'r llywodraeth, rhenti, treth y cyngor a threthi busnes) gan awdurdodau lleol fel yr hysbyswyd i'r rheolwyr mewn cymhariaeth â'r adnoddau hynny a ddefnyddiwyd neu a enillwyd gan awdurdodau, yn unol ag arferion cyfrifyddu sy'n gyffredinol dderbyniol (sail IFRS). Mae hefyd yn dangos sut gaiff y gwariant hwn ei neilltuo at ddibenion penderfynu rhwng gwasanaethau'r Cyngor. Caiff incwm a gwariant a gyfrifwyd dan arferion cyfrifyddu sy'n gyffredinol dderbyniol eu cyflwyno'n llawnach yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

2020-21				2021-22		
Gwariant Clir Taladwy i'r Gronfa Gyffredinol a Gweddill HRA	Addasiadau rhwng y Sail Gyllido a Chyfrifyddu (Nodyn 9.1)	Gwariant Clir yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr		Gwariant Clir Taladwy i'r Gronfa Gyffredinol a Gweddill HRA	Addasiadau rhwng y Sail Gyllido a Chyfrifyddu (Nodyn 9.1)	Gwariant Clir yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr
£000	£000	£000		£000	£000	£000
93,099	681	93,780	Gwasanaethau Addysg	99,436	1,229	100,665
15,285	1,083	16,368	Gwasanaethau Plant	15,123	1,953	17,076
57,757	1,593	59,350	Gwasanaethau Oedolion	58,004	2,466	60,470
1,167	657	1,824	Gwasanaethau Tai	1,120	(86)	1,034
-	(43,412)	(43,412)	Tai'r Cyngor	-	(26,066)	(26,066)
8,206	4,507	12,713	Gwasanaethau Priffyrdd a Chludiant	8,951	6,827	15,778
5,383	2,947	8,330	Diwylliant a Gwasanaethau Cysylltiedig	5,444	2,436	7,880
1,642	2,046	3,688	Gwasanaethau Cynllunio	1,571	1,705	3,276
14,707	1,745	16,452	Gwasanaethau Amglycheddol	15,808	2,945	18,753
10,654	(3,264)	7,390	Gwasanaethau Canolog, Corfforaethol a Democrataidd Eraill	14,391	(2,269)	12,122
9,520	-	9,520	Cynllun Lleihau Treth Cyngor	9,506	-	9,506
288	9	297	Gwasanaethau Llys	289	16	305
1,162	(1,138)	24	Cynllun Tai Fforddiadwy*	1,319	(1,253)	66
1,163	(444)	719	Cyfraniadau I'r Gymuned*	1,319	(423)	896
220,033	**(32,990)**	**187,043**	**Costau Clir Gwasanaethau (gan gynnwys HRA) / Diffyg ar Weithrediadau Parhaol**	**232,281**	**(10,520)**	**221,761**
7,903	17,087	24,990	Gwariant Gweithredu Arall	8,240	17,370	25,610
10,364	5,531	15,895	Cyllido a Buddsoddiad Incwm a Gwariant	10,213	4,572	14,785
(238,300)	(55,639)	(293,939)	Incwm trethiant a grantiau amhenodol*	(251,734)	(75,080)	(326,814)
-	**(66,011)**	**(66,011)**	**(Gwarged) neu Ddiffyg**	**(1,000)**	**(63,658)**	**(64,658)**

* Mae Premiwm Treth Gyngor Ail Gartrefi ac Eiddo Gwag Hirdymor yn cael eu dangos ar wahân yn y Cyfrifon Rheoli ond wedi eu cyfuno yn nhablau'r Datganiad o Gyfrifon.

	2020-21 Gwariant Clir £000	2021-22 Gwariant Clir £000
Cronfa Gyffredinol Agoriadol a Gweddill HRA	(7,752)	(7,752)
llai / ynghyd â Gwarged neu (Ddiffyg) yn y Gronfa Gyffredinol a Gweddill HRA yn y flwyddyn	-	(1,000)
Cronfa Gyffredinol Derfynol a Gweddill HRA ar 31 Mawrth**	**(7,752)**	**(8,752)**

** Ar gyfer rhaniad o'r cydbwysedd hwn rhwng y Gronfa Gyffredinol a'r HRA gweler nodyn 7.3 Symudiad yn y Datganiad Cronfeydd Wrth Gefn

7.2 DATGANIAD INCWM A GWARIANT CYNHWYSFAWR

Dengys y datganiad hwn y gost economaidd o ddarparu gwasanaethau yn y flwyddyn yn unol ag arferion cyfrifyddu sy'n gyffredinol dderbyniol, yn hytrach na'r swm i'w gyllido o drethiant. Bydd awdurdodau'n codi trethi yn unol â rheoliadau; gall hyn fod yn wahanol i'r gost gyfrifyddol. Caiff y sefyllfa drethiant ei dangos yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd isod.

Mae modd crynhoi'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel a ganlyn:

7.2.1 GWARGED / DIFFYG AR WEITHREDIADAU PARHAOL

Sy'n dadansoddi yn ôl grwpiau gwasanaethau, yr incwm a gwariant arferol ar eitemau fel talu cyflogeion, costau cynnal gwasanaethau, taliadau cyfalaf, grantiau penodol i wasanaeth, rhenti, ffïoedd a thaliadau.

Yn unol â gofynion y Cod, mae incwm a gwariant gweithredu gwasanaethau'n cynnwys y canlynol. Nid yw'r rhain yn ffurfio rhan o'r amcangyfrifon at ddibenion codi treth, heb beri unrhyw gost glir uniongyrchol i'r trethdalwr yn y flwyddyn, ond sy'n ofynnol i fesur cost economaidd sylfaenol gwasanaethau yn unrhyw flwyddyn:

- derbyniadau dan 10k yn deillio o werthu asedau. Caiff swm o £18k ei gynnwys yn incwm Craidd Corfforaethol a Democrataidd a neilltuwyd i Gronfa Derbyniadau Cyfalaf yn unol â pholisïau cyfrifyddu
- miscellaneous receipts not related to disposal of assets. Caiff swm o £106k ei gynnwys yn incwm Craidd Corfforaethol a Democrataidd a neilltuwyd i Gronfa Derbyniadau Cyfalaf yn unol â pholisïau cyfrifyddu
- caiff y costau "tybiannol" canlynol eu cynnwys hefyd sy'n cael eu "gwyrdroi allan" yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd:
  - gwariant cyllidol a gyllidwyd o gyfalaf trwy statud a grantiau
  - costau dibrisiad ac amhariad asedau sefydlog
  - costau pensiynau gwasanaeth presennol
  - buddiannau cyflogeion cronedig

7.2.2 GWARIANT GWEITHREDU ARALL AC INCWM A GWARIANT CYLLIDO A BUDDSODDI

Sy'n ychwanegu'r canlynol at y Gwarged / Diffyg mewn Gweithrediadau Parhaol:

- archebiannau ac ardollau
- gweithgareddau asiantaeth
- llog a dderbyniwyd ar fuddsoddiadau allanol a llog a dalwyd ar fenthyciadau allanol
- cost gostwng premiymau a gostyngiadau cysylltiedig ag ad-drefnu'r portffolio benthyciadau

Yn ogystal, mae'r Cod yn gofyn bod y costau canlynol, nad oes cyllideb ar eu cyfer naill ai am eu bod yn dybiannol neu nad ydynt yn peri unrhyw gost glir uniongyrchol i'r trethdalwr yn y flwyddyn, yn cael eu hychwanegu hefyd:

- cost glir llogau pensiynau
- enillion neu golledion ar wared asedau a chostau gwerthiannau.

7.2.3 TRETHIANT A GRANTIAU AMHENODOL

Sy'n dangos yr incwm a ddaw o drethiant cyffredinol ar ffurf cymorth cyllid ac incwm grantiau amhenodol eraill, trethi annomestig cenedlaethol a threth y cyngor. Caiff grant cyfalaf cyffredinol a chyfraniadau at ddibenion cyfalafol eu cydnabod fel incwm cyllidol dan y Cod.

7.2.4 INCWM A GWARIANT CYNHWYSFAWR ARALL

Sy'n dangos y gwarged neu ddiffyg yn deillio ailbrisio asedau sefydlog ac ariannol ac ailfesur asedau a rhwymedigaethau pensiynau.

Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	**Nodyn**	**2020-21***			**2021-22**		
		Cyfanswm Cost Crynswth	**Incwm**	**Cyfanswm Cost / Gwariant Clir**	**Cyfanswm Cost Crynswth**	**Incwm**	**Cyfanswm Cost / Gwariant Clir**
		£000	**£000**	**£000**	**£000**	**£000**	**£000**
Gwasanaethau Addysg		123,193	(29,413)	93,780	136,018	(35,353)	100,665
Gofal Cymdeithasol - Gwasanaethau Plant		22,843	(6,475)	16,368	27,395	(10,319)	17,076
Gofal Cymdeithasol - Gwasanaethau Oedolion		98,149	(38,799)	59,350	100,801	(40,331)	60,470
Gwasanaethau Tai		32,065	(30,241)	1,824	31,292	(30,258)	1,034
Tai'r Cyngor		(17,744)	(25,668)	(43,412)	191	(26,257)	(26,066)
Gwasanaethau Priffyrdd a Chludiant		26,791	(14,078)	12,713	28,265	(12,487)	15,778
Gwasanaethau Diwylliannol a Chysylltiedig		13,147	(4,817)	8,330	14,268	(6,388)	7,880
Gwasanaethau Cynllunio		8,531	(4,843)	3,688	13,354	(10,078)	3,276
Gwasanaethau Amgylcheddol		23,440	(6,988)	16,452	28,288	(9,535)	18,753
Gwasanaethau Canolog, Corfforaethol a Democrataidd Eraill		16,627	(9,237)	7,390	16,771	(4,649)	12,122
Cynllun Lleihau Treth Cyngor		9,672	(152)	9,520	9,506	-	9,506
Gwasanaethau Llys		398	(101)	297	412	(107)	305
Y Dreth Gyngor Cartref		743	-	743	962	-	962
(Gwarged) / Diffyg ar Weithrediadau Parhaol		**357,855**	**(170,812)**	**187,043**	**407,523**	**(185,762)**	**221,761**
Gwariant Gweithredu Arall							
Archebiannau ac Ardollau	10.2			25,010			26,214
Enillion a Cholledion o Wared Asedau Anghyfredol				(20)			(604)
Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi							
Llog Taladwy				10,353			9,600
Llog ac Incwm o Fuddsoddiad				(247)			(219)
Llog Pensiynau Clir	10.4.1			5,789			5,404
Trethiant ac Incwm Grantiau Amhenodol							
Grant Cynnal Cyllid (gan gynnwys Grant Arbennig)	10.1.1			(132,584)			(139,576)
Cyfran Cronfa NNDR				(39,620)			(42,233)
Trethdalwyr Lleol	10.1.3			(80,264)			(84,563)
Treth Cyngor Premiwm Ail Gartrefi				(2,625)			(2,878)
Eiddo Gwag Tymor Hir							(459)
Grantiau a Chyfraniadau Cyfalaf Cyffredinol	10.1.5			(38,534)			(57,105)
(Gwarged) neu Ddiffyg ar Ddarparu Gwasanaethau				**(65,699)**			**(64,658)**
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall							
(Gwarged) / Diffyg ar ailbrisio asedau anghyfredol	12.13.2			(24,959)			(105,380)
Ailfesur Rhwymedigaethau ac Asedau Pensiynau	12.13.6			(5,040)			(58,052)
Rhwymedigaethau Gohiriedig ar Bapur				-			1,933
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall				**(29,999)**			**(161,499)**
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr				**(95,698)**			**(226,157)**

* Yn cynnwys ail-gategoreiddio'r flwyddyn flaenorol

7.2.5 EITEMAU EITHRIADOL

Nid oedd unrhyw eitemau incwm neu wariant eithriadol yn 2021-22.

7.3 DATGANIAD SYMUDIAD MEWN CRONFEYDD

Dengys y Datganiad hwn y symudiad yng ngwahanol gronfeydd y Cyngor yn ystod y flwyddyn, wedi'u dadansoddi rhwng cronfeydd defnyddiadwy (y rhai y mae modd eu defnyddio i dalu am wariant neu leihau trethiant lleol) a chronfeydd annefnyddiadwy eraill. Mae'r cronfeydd annefnyddiadwy'n cynnwys cronfeydd sy'n dal enillion heb eu sylweddu a cholledion sydd ond yn cael eu sylweddu pan gaiff asedau eu gwerthu a chronfeydd sy'n dal gwahaniaethau cyfrifyddu sydd eu hangen i gysoni'r gwahaniaethau rhwng cyflwyno adroddiadau ar sail gyfrifyddu IFRS a'r sail gyllido statudol.

Mae'r (Gwarged) / Diffyg ar ddarparu gwasanaethau'n adlewyrchu cost economaidd darparu gwasanaethau'r Cyngor, gyda rhagor o fanylion ohonynt yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar y dudalen ganlynol. Mae hyn yn wahanol i'r "sefyllfa drethiant" (symiau sy'n cael eu penderfynu wrth bennu treth y cyngor a rhenti tai) a godir ar Weddill y Gronfa Gyffredinol a'r Cyfrif Cyllid Tai sy'n cael ei ddangos gan y Cynnydd / Gostyngiad Clir cyn llinell y rosglwyddiadau i Gronfeydd a Glustnodwyd.

Gwirioneddol 2021-22	**Gweddill Gweithredol y Gronfa Gyffredinol**	**Adnoddau'r Gronfa Gyffredinol a Glustnodwyd**	**Gweddill Gweithredol HRA**	**Adnoddau HRA a Glustnodwyd**	**Adnoddau Derbyniadau Cyfalaf a Grantiau**	**Cyfanswm Cronfeydd Defnyddiadwy**	**Cronfeydd Annefnyddiadwy**	**Cyfanswm Cronfeydd**
	£000	**£000**	**£000**	**£000**	**£000**	**£000**	**£000**	**£000**
Gweddill ar 1 Ebrill 2021	**(7,000)**	**(55,640)**	**(752)**	**(10,621)**	**(11,867)**	**(85,880)**	**(309,231)**	**(395,111)**
(Gwarged) / Diffyg wrth Ddarparu Gwasanaethau	(26,157)	-	(38,501)	-	-	**(64,658)**	-	**(64,658)**
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall	-	-	-	-	-	-	**(161,499)**	**(161,499)**
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (gwelwch 7.2.4)	**(26,157)**	-	**(38,501)**	-	-	**(64,658)**	**(161,499)**	**(226,157)**
Addasiadau Rhwng Sail Gyfrifyddu a Sail Gyllido Dan Reoliad (gwelwch 11.1)	5,888	-	33,754	-	(1,425)	**38,217**	**(38,217)**	-
(Cynnydd) a Gostyngiad Clir cyn Trosglwyddo (i) / o Gronfeydd	**(20,269)**	-	**(4,747)**	-	**(1,425)**	**(26,441)**	**(199,716)**	**(226,157)**
Trosglwyddiadau (i) / o Gronfeydd	19,269	(20,937)	4,747	(3,065)	-	**14**	**(14)**	-
(Cynnydd) / Gostyngiad yn y Flwyddyn	(1,000)	(20,937)	-	(3,065)	(1,425)	**(26,427)**	**(199,730)**	**(226,157)**
Gweddill ar 31 Mawrth 2022 (gwelwch 11.2.1 & 11.2.2)	**(8,000)**	**(76,577)**	**(752)**	**(13,686)**	**(13,292)**	**(112,307)**	**(508,961)**	**(621,268)**

Gwirioneddol 2020-21	Gweddill Gweithredol y Gronfa Gyffredinol	Adnoddau'r Gronfa Gyffredinol a Glustnodwyd	Gweddill Gweithredol HRA	Adnoddau HRA a Glustnodwyd	Adnoddau Derbyniadau Cyfalaf a Grantiau	Cyfanswm Cronfeydd Defnyddiadwy	Cronfeydd Annefnyddiadwy	Cyfanswm Cronfeydd
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Gweddill ar 1 Ebrill 2020	**(7,000)**	**(38,746)**	**(752)**	**(5,597)**	**(11,984)**	**(64,079)**	**(235,022)**	**(299,101)**
(Gwarged) / Diffyg wrth Ddarparu Gwasanaethau	(20,503)	**-**	(45,508)	**-**	**-**	**(66,011)**	**-**	**(66,011)**
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**(29,999)**	**(29,999)**
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (gwelwch 7.2.4)	**(20,503)**	**-**	**(45,508)**	**-**	**-**	**(66,011)**	**(29,999)**	**(96,010)**
Addasiadau Rhwng Sail Gyfrifyddu a Sail Gyllido Dan Reoliad (gwelwch 11.1)	3,931	**-**	39,974	**-**	117	**44,022**	**(44,022)**	**-**
(Cynnydd) a Gostyngiad Clir cyn Trosglwyddo (i) / o Gronfeydd	**(16,572)**	**-**	**(5,534)**	**-**	**117**	**(21,989)**	**(74,021)**	**(96,010)**
Trosglwyddiadau (i) / o Gronfeydd	16,572	(16,894)	5,534	(5,024)	**-**	**188**	**(188)**	**-**
(Cynnydd) / Gostyngiad yn y Flwyddyn	-	(16,894)	-	(5,024)	117	**(21,801)**	**(74,209)**	**(96,010)**
Gweddill ar 31 Mawrth 2021 (gwelwch 11.2.1 & 11.2.2)	**(7,000)**	**(55,640)**	**(752)**	**(10,621)**	**(11,867)**	**(85,880)**	**(309,231)**	**(395,111)**

7.4 Y FANTOLEN

Dengys y Datganiad hwn gwerth asedau a rhwymedigaethau cydnabyddedig y Cyngor ar ddyddiad y Fantolen. Mae'r asedau clir (asedau llai rhwymedigaethau) yn cyfateb i'r canlynol:

- Cronfeydd defnyddiadwy sy'n cynnwys y gweddillion gweithredol a chronfeydd a glustnodwyd.
- Cronfeydd annefnyddiadwy sy'n cynnwys cronfeydd yn dal enillion a cholledion heb eu sylweddu, lle byddai symiau'n dod ar gael i ddarparu gwasanaethau ond os caiff asedau eu gwerthu; a chronfeydd yn hwyluso'r addasiadau gofynnol rhwng y sail gyfrifyddu sy'n cael ei defnyddio wrth baratoi'r Datganiad Cyfrifon a'r sail gyllido statudol dan reoliad sy'n cael ei defnyddio i bennu treth y cyngor a rhenti tai.

Y Fantolen Fel Yr Oedd Ar 31 Mawrth	Nodyn	2020-21		2021-22	
		£000	£000	£000	£000
Asedau Anghyfredol:					
Eiddo, Cyfarpar ac Offer	12.1				
Eiddo Tai'r Cyngor	12.1.1.3	244,844		297,740	
Tir ac Adeiladau Eraill	12.1.1.3	401,776		488,922	
Isadeiledd	12.1.1.3	125,406		131,773	
Cerbydau / Cyfarpar / Offer	12.1.1.3	16,838		16,764	
Asedau Treftadaeth	12.1.1.6	528		847	
Asedau Cymunedol	12.1.1.3	577		527	
Asedau'n Cael eu Hadeiladu	12.1.1.3	10,672		38,735	
Asedau Dros Ben		2,248		2,713	
Asedau Sefydlog			**802,889**		**978,021**
Asedau Anniriaethol	12.1.3		39		100
Dyledwyr Hirdymor*	12.6.1		5,168		4,700
Cyfanswm Asedau Hirdymor			**808,096**		**982,821**
Asedau Cyfredol:					
Buddsoddiadau Byrdymor	12.5	49,049		73,584	
Rhestri Eiddo a Gwaith ar y Gweill	12.4	1,426		1,487	
Dyledwyr Byrdymor a Rhagdaliadau	12.6.1	66,136		80,146	
Arian a Chywerthoedd Arian	12.7	7,124		1,000	
Asedau Mewn Llaw i'w Gwerthu	12.8	350		-	
Cyfanswm Asedau Cyfredol			**124,085**		**156,217**
Cyfanswm Asedau			**932,181**		**1,139,038**
Rhwymedigaethau Cyfredol:					
Benthyca Byrdymor Arall	12.6.2	(2,771)		(2,241)	
Credydwyr Byrdymor	12.6.2	(44,590)		(52,145)	
Derbyniadau Grantiau Cyllid o Flaen Llaw	12.6.3	(3,269)		(3,277)	
Derbyniadau Grantiau Cyfalaf o Flaen Llaw	12.6.3	(13,572)		(19,103)	
Darpariaethau	12.9.1	(2,446)		(2,418)	
Cyfanswm Rhwymedigaethau Cyfredol			**(66,648)**		**(79,184)**
Cyfanswm Asedau Llai Dyledion Cyfredol			**865,533**		**1,059,854**
Benthyca Hirdymor	12.10.1	(203,595)		(203,301)	
Rhwymedigaethau Gohiriedig	12.11	(1,763)		(1,371)	
Rhwymedigaeth Glir y Gronfa Bensiynau	12.13.6	(265,064)		(233,914)	
Cyfanswm Rhwymedigaethau Hirdymor			**(470,422)**		**(438,586)**
Asedau Clir			**395,111**		**621,268**
Cronfeydd Defnyddiadwy					
- Gweddill Gweithredol y Gronfa Gyffredinol	11.2.1		7,000		8,000
- Gweddill Gweithredol HRA	11.2.1		752		752
- Cronfeydd a Glustnodwyd a Derbyniadau Cyfalaf	11.2.1 & 11.2.2		78,128		103,555
Cronfeydd Annefnyddiadwy	12.13		309,231		508,961
Cyfanswm Cronfeydd			**395,111**		**621,268**

* Addasiad Blwyddyn Flaenorol

7.5 DATGANIAD LLIF ARIAN

Dengys y Datganiad Llif Arian y newidiadau mewn arian parod a chywerthoedd arian parod yn ystod cyfnod yr adroddiad, gan ddangos sut mae'r Cyngor yn cynhyrchu ac yn defnyddio arian parod a chywerthoedd arian parod trwy ddosbarthu llifau arian yn weithgareddau gweithredu, buddsoddi a chyllido.

Mae maint y llifau arian clir sy'n deillio o weithgareddau gweithredu clir yn ddangosydd allweddol o'r graddau y caiff gweithrediadau eu cyllido drwy drethiant ac incwm grant neu drwy dderbynwyr gwasanaethau a ddarparwyd gan yr Awdurdod.

Mae gweithgareddau buddsoddi'n cynrychioli i ba raddau y deilliodd llifau arian o adnoddau y bwriadwyd iddynt gyfrannu at gyflenwi gwasanaethau'r Cyngor yn y dyfodol.

Mae llifau arian sy'n deillio o weithgareddau cyllido'n ddefnyddiol ar gyfer rhagweld hawliadau ar lifau arian y dyfodol gan ddarparwyr cyfalaf i'r Cyngor.

Mae'r nodiadau ar y Llif Arian isod:

Symudiad Gweddillion Arian Parod	**Fel yr oedd ar 31 Mawrth**		**Symudiad yn y Flwyddyn**
	2021	**2022**	
	£000	**£000**	**£000**
Arian yn y Banc / (Dyledus)	-	-	-
Cywerth Arian Parod	9,032	218	(8,814)
Arian yn y Banc / Mewn Llaw	(1,908)	782	2,690
	7,124	**1,000**	**(6,124)**

Mae'r llifau arian ar gyfer gweithgareddau gweithredu'n cynnwys yr eitemau canlynol:	**2020-21**	**2021-22**
	£000	**£000**
Llog a Dalwyd	10,525	9,731
Llog a Dderbyniwyd	(253)	(144)

Datganiad Llif Arian	2020-21		2021-22	
	£000	£000	£000	£000
Cysoni Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr â Llif Arian Cyllid Clir				
(Gwarged) / Diffyg Clir ar ddarparu gwasanaethau		**(66,011)**		**(64,658)**
Addasiadau i'r gwarged neu ddiffyg clir ar ddarparu gwasanaethau am symudiadau heblaw arian				
Dibrisiad	(21,097)		(25,907)	
Amhariad a ailbrisio	32,653		23,754	
Addasiadau i'r gronfa bensiwn	(18,866)		(26,902)	
Addasiadau eraill i offerynnau ariannol heblaw arian	(1)		97	
Cyfraniadau at ddarpariaethau	(462)		28	
Swm cario o asedau anghyfredol a werthwyd	(1,320)		(833)	
Symudiadau mewn dyledwyr cyllid, credydwyr, stociau ac ati	(2,783)		(3,190)	
		(11,876)		**(32,953)**
Addasiad ar gyfer eitemau sydd yn y gwarged neu ddiffyg clir ar ddarparu gwasanaethau sy'n weithgareddau buddsoddi a chyllido				
Derbyniadau o werthu eiddo, peiriannau ac offer, eiddo buddsoddi ac asedau anniriaethol	1,404		1,489	
Grantiau Cyfalaf	38,534		57,105	
Premiwm a dalwyd ar adbrynu dyled	-	**39,938**		**58,594**
Llif Arian Clir o Weithgareddau Gweithredu	**-**	**(37,949)**		**(39,017)**
Gweithgareddau Buddsoddi				
Prynu eiddo, cyfarpar ac offer, eiddo buddsoddi ac asedau anniriaethol	45,847		70,078	
Prynu buddsoddiadau byrdymor a hirdymor	554,677		395,787	
Derbyniadau o werthu eiddo, cyfarpar ac offer, eiddo buddsoddi ac asedau anniriaethol	(1,404)		(1,489)	
Derbyniadau o fuddsoddiadau byrdymor a hirdymor	(544,840)		(371,283)	
Grantiau cyfalaf a dderbyniwyd	(31,474)		(54,468)	
Llif Arian Clir o Weithgareddau Buddsoddi	**-**	**22,806**		**38,625**
Gweithgareddau Cyllido				
Derbyniadau arian o fenthyca byrdymor a hirdymor	(295)		(1,000)	
Taliadau arian parod ar gyfer lleihau'r rhwymedigaethau dyledus cysylltiedig â phrydlesi cyllidol a chontractau PFI ar y Fantolen	315		5,824	
Ad-daliadau benthyca byrdymor a hirdymor	8,456		1,692	
Llif arian clir o weithgareddau cyllido		**8,476**		**6,516**
(Cynnydd) / Gostyngiad Clir Mewn Arian Parod A Chywerthoedd Arian Parod		**(6,667)**		**6,124**
Arian parod a chywerthoedd arian parod ar ddechrau'r cyfnod hysbusu	(457)		(7,124)	
Arian parod a chywerthoedd arian parod ar ddiwedd y cyfnod hysbysu	7,124		1,000	
Cynnydd / (Gostyngiad) Mewn Arian Parod A Chywerthoedd Arian Parod		**6,667**		**(6,124)**

8.0 POLISÏAU CYFRIFYDDU

Cygnor Sir Penfro – Datganiad Cyfrifon Blynyddol 2021-22

8.0 POLISÏAU CYFRIFYDDU

Adolygwyd y polisïau cyfrifyddu sy'n cael eu defnyddio i baratoi'r Datganiadau Cyfrifyddu Craidd a'r Nodiadau Esboniadol a Datganiadau Ariannol Atodol sy'n dilyn trwy ddefnyddio Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol 2021-22.

8.1 EGWYDDORION CYFFREDINOL

Amcan y polisïau cyfrifyddu a fabwysiadwyd fydd sicrhau bod y Datganiad Cyfrifon yn rhoi darlun "cywir a theg" o sefyllfa ariannol y Cyngor.

Bydd y cyfrifon yn cael eu paratoi'n unol â'r Cod Ymarfer diweddaraf ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol, a gyhoeddwyd gan y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth (CIPFA), (y Cod) a chadw at y Safonau ac Arferion Cyflwyno Adroddiadau Ariannol perthnasol, os na fydd yn dweud yn wahanol.

Bydd ffigurau'n cael eu cynnwys yn y Datganiadau Ariannol gan ddefnyddio'r confensiwn costau a bennwyd yn y safon gyfrifyddu briodol.

Bydd y polisïau cyfrifyddu'n cael eu hadolygu yn ôl y gofyn o rai'r flwyddyn flaenorol i adlewyrchu newidiadau yng ngofyniad cyflwyno adroddiadau gydag unrhyw newidiadau o'r fath yn cael eu datgelu.

8.2 INCWM A GWARIANT

8.2.1 COSTAU A BUDDIANNAU CYFLOGEION

Bydd cyflogau'n cael eu codi ar gyfer y cyfnodau y maent yn berthnasol iddynt ac, os bydd angen, bydd amcangyfrifon o groniadau'n cael eu gwneud gan ddefnyddio cyfnodau cyflog blaenorol fel sail. Bydd addasiad yn cael ei wneud yn y Cyfrif Incwm a Gwariant Cynhwysfawr i gyfrif hawl absenoldeb cronedig.

8.2.2 CYFLENWADAU A GWASANAETHAU AC ATI

Mae'r Cyngor yn gweithredu trefn o groniadau a thaliadau cyfnewidiedig. Bydd credydwyr yn cael eu cronni erbyn diwedd cyfnod penodedig o'r flwyddyn ddilynol a thrwy gynnwys amcangyfrifon ar gyfer eitemau arwyddocaol sy'n dal heb eu talu bryd hynny ar sail dyfynbrisiau neu gostau'r gorffennol. Mae eithriad i'r egwyddor hon yn berthnasol i drydan a thaliadau cyfnodol tebyg sy'n cael eu codi ar ddyddiad darlleniad mesurydd yn hytrach na chael eu dosrannu rhwng blynyddoedd ariannol. Bydd y polisi hwn yn cael ei gymhwyso'n gyson bob blwyddyn ac, felly, nid yw'n cael effaith sylweddol ar gyfrifon unrhyw flwyddyn.

8.2.3 GWASANAETHAU CYMORTH

Yn gyffredinol bydd y seiliau canlynol yn cael eu defnyddio i godi ar gyfrifon cyllid gwasanaethau:

- Bydd costau gwasanaethau cymorth yn cael eu codi ar wasanaethau ar sail amcangyfrif o'r amser a dreuliwyd neu'r sail fwyaf priodol.
- Bydd costau cysylltiedig â swyddfeydd yn cael eu dyrannu ar sail meddiannu.
- Bydd costau eraill yn cael eu dyrannu ar sail gwariant cyfredol crynswth os nad oes unrhyw sail fwy gwrthrychol ar gael.
- Bydd y dyraniad costau i wasanaethau'n cael ei adolygu'n unig pan fu ad-drefnu sylweddol ar ddarparu gwasanaethau.

8.2.4 ARCHEBIANNAU AC ARDOLLAU

Bydd holl archebiannau ac ardollau'n ffurfio rhan o Warged / Diffyg y Cyngor ar ddarparu Gwasanaethau ac yn cael eu hysbysu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

8.2.5 INCWM

Bydd holl incwm sy'n ddyledus i'r Cyngor yn cael ei gyfrif amdano ar y dyddiad penodedig a'i gydnabod yn ôl gwerth teg. Bydd incwm Treth y Cyngor yn cael ei ddwyn i gyfrif ar sail cofnodion yn y Rhestr Brisio.

Cyfran yr Awdurdod o Gronfa Trethi Annomestig Cenedlaethol (NNDR) sy'n cael ei hysbysu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yw'r hyn sy'n cael ei hysbysu gan Lywodraeth Cymru. Ni fydd NNDR sy'n cael ei gasglu ar ran Llywodraeth Cymru'n ffurfio rhan o incwm y Cyngor a dyledwyr a chredydwyr cysylltiedig ar y Fantolen. Caiff holl gofnodion cysylltiedig eu cyfuno i gyfrif cronfa NNDR.

8.2.6 LLOG TALADWY

Bydd llog ar fenthyca'n cael ei gronni a chyfrif amdano yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn y flwyddyn briodol pan fo'r effaith economaidd yn cael ei hadlewyrchu yn y cyfrifon heblaw i'r graddau y mae'n cael ei gyfalafu dan bolisi cyfrifyddu 8.16.

Bydd unrhyw addasiad cyfradd log effeithiol sy'n cael ei wneud o ran benthyciadau'r farchnad (gwelwch bolisi cyfrifyddu 8.10.2) yn cael ei godi ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ond, heb fod yn gost briodol ar Gronfa'r Cyngor, bydd yn cael ei wyrdroi yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd i'r Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol

8.2.7 LLOG DERBYNIADWY

Bydd yr egwyddorion canlynol yn berthnasol i log derbyniadwy:

Bydd llog a dderbyniwyd ar arian dros ben a fuddsoddwyd yn allanol yn cael ei gredydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ac oddi yno bydd arian yn cael ei neilltuo i'r canolynol:

- Y Cyfrif Cyllid Tai yn unol â'r gyfradd a bennwyd yn y rheoliadau
- Gweddillion Cronfa Ddirprwyedig Ysgolion yn unol â Chynllun y Cyngor ar gyfer Rheoli Ysgolion yn Leol
- Adnoddau wrth gefn a glustnodwyd os yw'n cael ei dybio'n briodol.

8.2.8 DYLEDWYR CYFFREDINOL

Bydd dyledwyr yn cael eu cydnabod ar y Fantolen a'u mesur yn ôl gwerth teg y swm derbyniadwy pan fo derbyniadau wedi cael eu cydnabod. Ym mwyafrif yr achosion, gwerth teg fydd y gwerth ariannol ond, yn achos dyledwyr hirdymor, bydd y gwerth yn cael ei ddisgowntio yn ôl y gyfradd briodol i adlewyrchu gwerth teg. Bydd yr addasiad yn cael ei wneud yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ond, heb fod yn gost briodol ar Gronfa'r Cyngor, bydd yn cael ei wyrdroi yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd i'r Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol.

Lle mae refeniw wedi'i gydnabod ond nad yw arian wedi'i dderbyn, cofnodir dyledwr am y swm perthnasol yn y Fantolen. Lle na ellir setlo dyledion, ysgrifennir cydbwysedd dyledwyr a chodir tâl am refeniw ar gyfer yr incwm na allai gael ei gasglu.

Ni fydd incwm grant y cytunwyd arno mewn egwyddor yn cael ei gronni nes bod derbynnu y grant wedi'i gymeradwyo.

8.2.9 CREDYDWYR CYFFREDINOL

Bydd credydwyr yn cael eu cydnabod ar y Fantolen a'u mesur yn ôl gwerth teg y swm taladwy pan gafodd nwyddau eu cyflenwi neu wasanaethau eu rhoi. Ym mwyafrif yr achosion, gwerth teg fydd y gwerth ariannol ond, yn achos credydwyr hirdymor, bydd y gwerth yn cael ei ddisgowntio yn ôl y

gyfradd briodol i adlewyrchu gwerth teg. Bydd yr addasiad yn cael ei wneud yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ond, heb fod yn gost briodol ar Gronfa'r Cyngor, bydd yn cael ei wyrdroi yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd i'r Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol.

8.3 GWEITHREDIADAU CAFFAELEDIG A DARFODEDIG

Bydd incwm a gwariant mewn cysylltiad â gweithrediadau caffaeledig a darfodedig perthnasol yn cael eu dangos ar wahân ar wyneb y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Bydd unrhyw rwymedigaethau'n cael eu henwi mewn nodiadau ar y Fantolen.

8.4 ARIAN PAROD A CHYWERTHOEDD ARIAN PAROD

Yn cael eu cynrychioli gan gronfeydd sy'n cael eu dal ar gyfer ymrwymiadau arian parod byrdymor yn hytrach na'u buddsoddi at ddibenion eraill, ac sy'n hawdd eu newid i symiau hysbys o arian parod. Bydd faint o arian parod a chywerthoedd arian parod sy'n cael eu diffinio felly'n cael eu pennu trwy gyfeirio at y rhagolygon llif arian dyddiol.

8.5 BUSNES HYFYW, EITHRIADOL, EITEMAU ANGHYFFREDIN, ADDASIADAU'R FLWYDDYN CYNT

Bydd y Datganiadau Ariannol yn cael eu paratoi ar sail busnes hyfyw oni bai fod bwriad gan y llywodraeth na fydd y gwasanaethau'n cael eu darparu mwyach.

Eitemau anghyffredin - Ni fydd unrhyw eitemau incwm neu wariant yn cael eu trin fel anghyffredin. Felly, bydd holl eitemau'n cael lle ar un o linellau penodedig y Gwarged neu Ddiffyg ar Ddarparu Gwasanaethau neu'r Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall.

Eitemau eithriadol – pan fo eitemau incwm a gwariant yn berthnasol, bydd eu natur a'u maint yn cael ei ddatgelu ar wahân, naill ai ar wyneb y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr neu yn y nodiadau ar y cyfrifon.

Oni bai y cymeradwywyd fel arall gan y Cod, bydd addasiadau cyfnod blaenorol perthnasol yn peri ailddatgan ffigurau'r flwyddyn cynt a datgelu'r effaith.

8.6 DIGWYDDIADAU AR ÔL CYFNOD YR ADRODDIAD

Os yw'n berthnasol ar ddyddiad y Fantolen, bydd digwyddiadau perthnasol ar ôl diwedd cyfnod yr adroddiad yn newid y Datganiad Cyfrifon. Bydd digwyddiadau eraill yn cael eu datgelu gydag amcangyfrif o'r effaith ariannol debygol. O'i newid ar ôl ei gyhoeddi cyn cwblhau archwiliad, bydd y swyddog ariannol cyfrifol yn ailardystio bod y Datganiad Cyfrifon diwygiedig yn disodli'r un a gyhoeddwyd o'r blaen. Bydd perthnasedd yn cael ei ddiffinio fel y swm a amcangyfrifwyd gan Archwilio Cymru yn unrhyw flwyddyn, sef 1% o wariant crynswth ac eitemau sy'n cael eu hystyried o natur sensitif.

8.7 COSTAU AR GYLLID AM ASEDAU ANGHYFREDOL

8.7.1 ENILLION WRTH AILBRISIO

At ddibenion cyfrifo enillion a cholledion, y gost hanesyddol fydd gwerth presennol asedau unigol ar 31ain Mawrth 2007. Ym mwyafrif yr achosion bydd enillion wrth ailbrisio'n cael eu credydu i'r Gronfa Ailbrisio heblaw pan fo amhariad blaenorol wedi cael ei godi ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Dan yr amgylchiadau hyn bydd y cynnydd yn cael ei gredydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a'i gymhwyso i weddill y golled gysylltiedig a gofnodwyd yn y Cyfrif Addasu Cyfalaf. Bydd unrhyw gynnydd sy'n weddill heb ei gymhwyso'n cael ei gredydu i'r Gronfa Ailbrisio.

8.7.2 COLLEDION AILBRISIO AC AMHARIAD

Caiff asedau eu hasesu bob blwyddyn am arwyddion o amhariad ac, os oes arwyddion a'r gwahaniaeth mewn gwerth cario'n berthnasol, caiff colled amhariad ei chydnabod (yn unol â'r paragraff isod).

Caiff colledion sy'n deillio o ailbrisiadau ac amhariadau nad oes modd eu llyncu gan enillion ailbrisio cronedig eu codi ar wasanaethau. Heb fod yn gost briodol ar Gronfa'r Cyngor bydd hyn yn cael ei wyrdroi yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf.

8.7.3 DIBRISIAD

Ac eithrio Eiddo Buddsoddi ac Asedau Treftadaeth sydd â bywydau amhenodol, ac Asedau'n Cael eu Hadeiladu nad ydynt mewn defnydd gweithredol, bydd dibrisiad ar holl asedau anghyfredol gyda bywyd defnyddiol cyfyngedig a, phan fo hynny'n berthnasol, bydd cydrannau ar wahân o'r ased yn cael eu nodi at ddibenion dibrisiad.

Bydd gwerth disgowntiedig clir Tai'r Cyngor yn cael ei ddosrannu rhwng tir ac adeiladau cyn cyfrifo dibrisiad.

Bydd y dull llinell syth yn cael ei ddefnyddio i amcangyfrif dibrisiad sydd i'w godi o'r dyddiad pan ddaw'r ased ar gael i'r gwasanaeth priodol i'w ddefnyddio yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Heb fod yn gost briodol ar Gronfa'r Cyngor bydd hyn yn cael ei wyrdroi yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf.

8.8 BUDDIANNAU CYFLOGEION

8.8.1 BUDDIANNAU YN YSTOD CYFLOGAETH

Bydd costau cydnabyddiaeth arferol yn cael eu codi fel traul yn y cyfnod y maent yn berthnasol iddo. Bydd croniad diwedd y flwyddyn yn cael ei wneud yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr o unrhyw gostau perthnasol yn deillio o hawl i wyliau heb eu cymryd. Fodd bynnag, heb fod yn daliad at ddibenion trethu, bydd yn cael ei wyrdroi allan yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd.

8.8.2 BUDDIANNAU TERFYNIAD

Bydd buddiannau terfyniad yn cael eu codi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr pan fo'r Cyngor yn ymroddi'n amlwg i derfynu cyflogaeth.

8.8.3 COST PENSIYNAU

8.8.3.1 CRONFA BENSIYNAU DYFED

Bydd y polisïau cyfrifyddu perthnasol i'r Gronfa'n cael eu pennu gan yr Awdurdod Gweinyddu, Cyngor Sir Gâr, sy'n cadw cyfrifon y Gronfa ac yn trefnu darparu gwybodaeth actiwaraidd i'r awdurdodau cyfrannog.

Fel awdurdod cyflogi, bydd Cyngor Sir Penfro'n cynnwys costau cyfredol gwasanaethu pensiynau fel y cyfrifwyd gan actiwari'r Gronfa yng nghost gwasanaethau yn unol â gofynion Safon Adroddiadau Ariannol IAS19 oherwydd bod hyn yn cael ei gyfrif fel cynllun buddiant diffiniedig.

Bydd y taliadau hyn yn cael eu gwyrdroi allan yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd a chynnwys y gwir gyfraniadau a dalwyd i'r Gronfa er mwyn sicrhau bod y gost gywir yn cael ei chodi ar drethdalwyr y cyngor. Bydd costau pensiynau'n cael eu cynnwys yn y Cyfrif Cyllid Tai i adlewyrchu gofynion IAS19 mor bell ag y bo modd penderfynu'n ddibynadwy.

Bydd asedau a dyledion yn ymwneud â'r Cyngor yn cael eu datgelu ar y Fantolen.

8.8.3.2 CYNLLUN PENSIYNAU ATHRAWON

– Yn achos athrawon, mae pensiynau "heb gronfa" a chânt eu talu o gyfraniadau blynyddol ac, felly, ni fydd unrhyw gyfrifoldeb dros fuddiannau'r dyfodol yn cael ei gydnabod ym Mantolen y Cyngor. Mae'r cynllun yn cael ei gyfrif amdano fel cynllun cyfraniadau diffiniedig a chaiff cyfraniadau taladwy'r Cyngor eu codi ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cyfunol.

8.9 STOCIAU A GWAITH AR Y GWEILL

Bydd stociau yn storfeydd y Cyngor yn cael eu prisio fel yr isaf o gost a gwerth gwireddadwy net.

Bydd gwaith ar y gweill, gyda'r Cyngor fel contractwr, yn cael ei brisio yn ôl gwerth teg swm y contract sy'n dderbyniadwy.

8.10 FINANCIAL INSTRUMENTS

Dosbarthiad Offerynnau Ariannol

Mabwysiadodd yr Awdurdod Offerynnau Ariannol IFRS 9 o 1 Ebrill 2018 ymlaen. Roedd 3 newid allweddol:

- **Ail-fesur benthyciadau wedi'u haddasu**

Mae'r Cyngor yn amorteiddio cost premiwm a gostyngiadau sy'n gysylltiedig ag aildrefnu dyledion gan ddefnyddio'r diystyru statudol gydag unrhyw symiau heb eu hamorteiddio yn cael eu dangos yn y cyfrif diystyru statudol (FIAA). Adolygwyd y driniaeth hon fel rhan o fabwysiadu IFRS 9. Mae'r Cyngor wedi defnyddio triniaeth gyfrifo briodol ac o ganlyniad nid oes angen newid triniaeth wrth drosglwyddo i Offerynnau Ariannol IFRS 9.

- **Amhariad ar Asedau Ariannol**

Cyfrifir colledion amhariad i adlewyrchu'r disgwyliad efallai na fydd llif arian yn digwydd oherwydd y gallai'r benthyciwr fethu â chydymffurfio â'i rwymedigaethau. Cydnabyddir hyn yn y Gwarged neu'r Diffyg ar Ddarparu Gwasanaeth fel amhariad ar enillion neu golled.

Mae'r Awdurdod wedi mabwysiadu ymagwedd syml tuag at amhariad yn unol â'r Cod ac mae'n mesur y golled ar gyfer Dyledwyr Masnach yn ôl swm sy'n hafal i golled oes ddisgwyliedig gan ddefnyddio darpariaeth yn seiliedig ar gyfuniad o oed dyled a chyfraddau casglu hanesyddol. Mae'r dull hwn yn sicrhau cydnabyddiaeth gynnar o amhariad ar yr ased ariannol.

Mae benthyciadau i Drydydd Parti wedi'u hadolygu'n ofalus o dan y model colled credyd disgwyliedig newydd i sicrhau bod unrhyw golled credyd yn cael ei gydnabod yn gynnar. Pan yn ystyried gwybodaeth hanesyddol, gyfredol a blaengar nid oes gofyniad i gydnabod unrhyw golled credyd.

Ni fu unrhyw newid o ganlyniad i weithredu IFRS 9.

- **Dosbarthiad Offerynnau Ariannol**

Mae dosbarthiad Asedau Ariannol bellach yn cael eu pennu gan eu nodweddion a'r model busnes y cawsant eu caffael oddi tanynt. Mae yna 3 model:

a) Cost Amorteiddiedig

Mae'r ased ariannol yn cael ei ddal mewn model busnes a'i nod yw dal asedau ariannol er mwyn “casglu llif arian cytundebol”. Taliadau o brif [gyfrifon] a llog yn unig yw llif arian.

b) Gwerth Teg Trwy Incwm Cynhwysfawr Arall

Mae'r ased ariannol yn cael ei ddal o fewn model busnes y mae ei amcan yn cael ei gyflawni trwy “gasglu llif arian cytundebol a gwerthu asedau ariannol”

c) Gwerth Teg Trwy Elw a Cholled

Pob cyfuniad arall o fodel busnes a llif arian cytundebol.

Offerynnau Ariannol	Cost Amorteiddiedig	Gwerth Teg (CI)	Gwerth Teg (P&L)
Asedau Ariannol			
Buddsoddiadau Tymor Byr	✓		
Galwad Banc / Cyfwerth ag Arian Parod	✓		
Dyledwyr			✓
Rhwymedigaethau Ariannol			
Benthyca Tymor Byr	✓		
Benthyca Hirdymor	✓		

Ar ôl yr adolygiad, nid oes angen newid triniaeth wrth drosglwyddo i IFRS 9.

8.10.1 YMRWYMIADAU ARIANNOL

8.10.1.1 CYDNABOD A MESUR

Bydd benthyca’n cael ei gydnabod pan gaiff yr arian parod ei dderbyn oddi wrth y rhoddwr benthyg a bydd yn cael ei fesur i ddechrau yn ôl gwerth teg, sef amcangyfrif o gost adbrynu’r ddyled.

Yn gyffredinol, bydd portffolio dyledion y Cyngor yn cael ei ddosbarthu a’i gofnodi ar y Fantolen fel ymrwymiad ariannol yn cael ei ddal am y gost wedi’i hamorteiddio. Yn ymarferol mae hyn yn golygu y bydd y ddyled a gododd y Cyngor o’r Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus yn cael ei chofnodi fel y prifswm ad-daladwy ynghyd â’r llog cronedig ar ddyddiad y Fantolen. O ran benthyciadau’r farchnad bydd y gwerth wedi’i amorteiddio’n cael ei amcangyfrif trwy addasu y gwerth aeddfedu i gyfrif llog cronedig ynghyd ag addasiad (addasiad cyfradd log effeithiol) i lyfnu effaith unrhyw daliadau llog neu bremiwm grisiog sy’n ddyledus dros fywyd y benthyciadau. Bydd yr addasiad yn cael ei wneud drwy’r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a, heb fod wedi’i gyllido o adnoddau cyllid, bydd y swm yn cael ei wyrdroi yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd i’r Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol.

Yn achos benthyciadau Opsiynau Rhoddwyr a Chymerwyr Benthyg (LOBO) bydd yn cael ei gymryd yn ganiataol y bydd y benthyciad yn parhau am eu cyfnod cytundebol llawn wrth gyfrifo’r addasiad, oni bai y cafwyd rhybudd gan y rhoddwr benthyg y bydd y benthyciad yn cael ei alw’n ôl yn gynharach.

Bydd y portffolio dyledion, wedi’i fesur yn ôl gwerth teg, yn cael ei hysbysu mewn nodyn ar y Fantolen yn dangos y symudiadau yn ystod y flwyddyn.

Bydd unrhyw fenthyciadau di-log neu fenthyciadau a gymrwyd islaw cyfraddau’r farchnad yn cael eu hysbysu yn unol â pholisi cyfrifyddu 8.10.2.

8.10.1.2 DATGYDNABOD, ENILLION A CHOLLEDION ADBRYNU CYNNAR

Pan gaiff benthyciad ei adbrynu a/neu ei ddisodli / addasu'n sylweddol, bydd yr ymrwymiad yn cael ei drin fel pe bai wedi'i ddiddymu a'r benthyciad yn cael ei ddileu o'r Fantolen. Bydd unrhyw enillion a cholledion wrth ad-dalu neu dalu benthyciadau'n ôl yn gynnar yn cael eu credydu a'u debydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ym mlwyddyn yr adbrynu / setliad.

Fodd bynnag, mae rheoliadau'n caniatáu gwasgaru'r effaith ar Weddill y Gronfa Gyffredinol dros flynyddoedd a ddaw. Bydd y cynnydd / golled yn cael ei wasgaru dros y cyfnodau a bennwyd yn y rheoliadau. Bydd cysoni rhwng symiau a godwyd ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a'r taliad clir sy'n ofynnol yn ôl rheoliad yn erbyn Gweddill y Gronfa Gyffredinol yn cael ei reoli trwy drosglwyddiad i neu o'r Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd.

Pan fo ad-daliad wedi digwydd fel rhan o ad-drefnu'r portffolio benthyciadau sy'n golygu newid neu gyfnewid offerynnau presennol nad yw'n sylweddol, bydd y premiwm neu ostyngiad yn cael ei dynnu o neu ychwanegu at gost y benthyciad newydd neu addasedig wedi'i hamorteiddio a bydd y trosglwyddiad i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn cael ei wasgaru dros fywyd y benthyciad a newidiwyd trwy addasiad i'r gyfradd log effeithiol.

Diffiniad wedi'i addasu'n sylweddol fydd pan fo gwerth presennol llif arian clir (gan gynnwys premiymau a gostyngiadau) y trefniant newydd o leiaf 10% yn wahanol i werth presennol disgowntiedig gweddill y llifau arian dan y trefniant gwreiddiol.

Bydd addasiadau priodol yn deillio o adennill dyledion yn cael eu gwneud i Ddatganiadau'r Cyfrif Cyllid Tai yn unol â'r penderfyniad statudol perthnasol.

8.10.2 BENTHYCIADAU MEDDAL

8.10.2.1 BENTHYCIADAU

Pan fo'r Cyngor yn rhoi benthyciadau sy'n ddi-log neu islaw cyfraddau'r farchnad, bydd y benthyciad yn cael ei gofnodi i ddechrau yn ôl gwerth teg yn y cyfrifon trwy ddisgowntio derbyniadau arian parod y dyfodol yn ôl cyfradd gyfredol y farchnad a chodi'r gwahaniaeth rhwng yr arian a fenthycwyd a'i werth yn y farchnad (colli llog) ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Bydd llog y farchnad sy'n ddyledus ymhob blwyddyn yn cael ei gyfrifo ar y gweddill disgowntiedig gan ddefnyddio cyfradd y farchnad a'i gredydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Bydd cynnydd yn y llog a llog y farchnad, neu'r gwahaniaeth rhwng llog y farchnad a chytundebol, heb fod yn gostau priodol ar Gronfa'r Cyngor, yn cael eu gwyrdroi yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd i'r Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol.

8.10.2.2 CYMRYD BENTHYG

Pan fo'r Cyngor yn cymryd benthyg arian yn ddi-log neu islaw cyfraddau'r farchnad, bydd y benthyciad yn cael ei gofnodi i ddechrau yn ôl gwerth teg yn y cyfrifon trwy ddisgowntio'r ad-daliadau arian parod yn y dyfodol yn ôl cyfradd gyfredol y farchnad a chredydu'r gwahaniaeth rhwng y benthyciad a'i werth yn y farchnad (ennill llog) i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Bydd llog y farchnad sy'n ddyledus ymhob blwyddyn yn cael ei gyfrifo ar y gweddill disgowntiedig gan ddefnyddio cyfradd y farchnad a'i godi ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Bydd y disgownt a llog y farchnad, neu'r gwahaniaeth rhwng llog y farchnad a chytundebol, heb fod yn gostau priodol ar Gronfa'r Cyngor, yn cael eu gwyrdroi yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd i'r Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol.

8.10.3 BUDDSODDIADAU

8.10.3.1 CYDNABOD A MESUR

Bydd buddsoddiad yn cael ei gydnabod pan fo gan bwy bynnag sydd i dderbyn yr arian parod hawl gytundebol i'r ased a bydd yn cael ei fesur i ddechrau yn ôl gwerth teg, sef amcangyfrif o'r swm derbyniadwy pe bai'r buddsoddiad yn cael ei sylweddu. Bydd y portffolio buddsoddiadau, yn cael ei fesur yn ôl gwerth teg, yn cael ei hysbysu mewn nodyn ar y Fantolen yn dangos y symudiadau yn ystod y flwyddyn.

Yn gyffredinol bydd portffolio buddsoddiadau'r Cyngor yn cael ei ddosbarthu fel benthyciadau a symiau sy'n dderbyniadwy yn ôl eu cost wedi'i hamorteiddio. Yn ymarferol mae hyn yn golygu y bydd y buddsoddiadau sydd gan y Cyngor gydag eraill cymeradwy yn cael eu hysbysu yn ôl gwerth wedi'i amorteiddio trwy addasu'r prifsymiau a fuddsoddwyd i ganiatáu cyfartalu'r ddychweleb dros fywyd y buddsoddiad. Bydd yr addasiad yn cael ei wneud drwy'r Datganiad Symudiad Cronfeydd i'r Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol. Bydd unrhyw fuddsoddiadau ar gael i'w gwerthu'n cael eu hysbysu yn ôl gwerth teg yn unol ag IFRS13.

8.10.3.2 DATGYDNABOD, ENILLION A CHOLLEDION

Pan fo buddsoddiad yn cael ei sylweddu bydd yr ased yn cael ei ddileu o'r Fantolen. Nid yw'r mathau o fuddsoddiad sy'n gymeradwy i'r Cyngor yn caniatáu unrhyw gynnydd neu golled ar y

farchnad. Os digwydd colled yn deillio o fethiant gwrthbarti, bydd darpariaeth yn cael ei gwneud yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel mae rheoliad yn caniatáu.

8.10.4 SAIL TALIADAU AR GYFER AD-DALU DYLEDION

Bydd y lleiafswm (MRP) sy'n cael ei farnu'n ddoeth yn cael ei godi ar y Datganiadau Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar gyfer Cronfa'r Cyngor a'r HRA yn unol â chanllawiau statudol ac ar sail y Polisi Blynyddol Isafswm Darpariaeth Refeniw i'w gymeradwyo gan y Cyngor.

Blwyddyn	MRP Gwirfoddol Ychwanegol £'000	MRP Gwirfoddol Ychwanegol Cynyddus £'000
2021-22	-	1,633

8.10.5 CONTRACTAU GWARANTU BENTHYCIADAU ARIANNOL

8.10.5.1 CYDNABOD

Caiff gwarantau'n ymwneud â gallu parti arall i ad-dalu dyled eu cydnabod ar werth teg trwy godi tâl ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a sefydlu Cronfa Rhwymedigaeth Ariannol Wrth Gefn.

8.10.5.2 MESUR

Os na chaiff premiwm ei godi ar bwy bynnag sy'n ceisio'r warant, bydd y swm yn cael ei amcangyfrif trwy ystyried tebygolrwydd galw ar y warant. Caiff unrhyw swm sy'n cael ei warantu ei ailasesu a/neu ei amorteiddio bob blwyddyn i adlewyrchu amgylchiadau sy'n newid.

8.11 DYLEDION GOHIRIEDIG

Bydd dyledion sydd, trwy drefniant, yn daladwy rywbryd yn y dyfodol trwy swm blynyddol dros gyfnod yn cael eu dangos ar wahân a'u dosbarthu fel dyledion hirdymor ar y Fantolen.

8.12 TROSI ARIAN TRAMOR

Pan fo'r Awdurdod wedi cyfranogi mewn trafodiad a nodwyd mewn arian tramor, caiff y trafodiad ei drosi i sterling ar y gyfradd gyfnewid sy'n berthnasol ar y dyddiad yr oedd y trafodiad yn effeithiol. Pan fo symiau mewn arian tramor yn aros yn daladwy ar ddiwedd y flwyddyn, cânt eu haildrosi ar y gyfradd gyfnewid ar 31 Mawrth. Caiff enillion neu golledion canlyniadol eu cydnabod ar linell Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

8.13 GRANTIAU'R LLYWODRAETH A CHYFRANIADAU ERAILL

8.13.1 CYFFREDINOL

Bydd grantiau'r llywodraeth a chyfraniadau eraill yn cael eu cyfrif amdanynt ar sail croniadau, ar ôl cydymffurfio ag amodau eu derbyn a phan fo sicrwydd rhesymol y bydd y grant neu gyfraniad yn cael ei dderbyn.

8.13.2 GRANTIAU A CHYFRANIADAU CYLLID

Pan fo grant neu gyfraniad cyllid wedi'i dderbyn, ac amodau'n disgwyl sylw ar ddyddiad y Fantolen, bydd y grant neu gyfraniad yn cael ei gydnabod fel derbyniad o flaen llaw. Pan fo amodau'r grant yn cael eu cyflawni bydd yn cael ei gydnabod yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel incwm a'i gyfateb yn y cyfrifon cyllid gwasanaethau gyda'r gwariant y mae'n berthnasol iddo. Bydd grantiau a chyfraniadau cyffredinol, e.e. Grant Cynnal Cyllid, ailddosbarthiad NNDR yn cael eu datgelu fel un neu fwy o eitemau ar wyneb y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

8.13.3 GRANTIAU A CHYFRANIADAU AT DDIBENION CYFALAFOL

Pan fo grant neu gyfraniad cyfalaf wedi'i dderbyn, ac amodau'n disgwyl sylw ar ddyddiad y Fantolen, bydd y grant neu gyfraniad yn cael ei gydnabod fel rhan o'r Derbyniadau Grantiau Cyfalaf o Flaen Llaw. Pan fo'r amodau wedi cael eu cyflawni, bydd y grant neu gyfraniad yn cael ei drosglwyddo o'r Derbyniadau Grantiau Cyfalaf o Flaen Llaw a'i gydnabod fel incwm yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel incwm grantiau amhenodol.

Nid yw grantiau a chyfraniadau sy'n cyllido gwariant cyfalaf ac Asedau Rhoddedig a gredydwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn incwm priodol i'r Gronfa Gyffredinol neu'r Cyfrif Cyllid Tai a bydd cyfrif am y symiau hyn fel a ganlyn:

- Os gwnaed y gwariant sydd i'w gyllido o'r grant neu gyfraniad hwnnw erbyn dyddiad y Fantolen, bydd y grant neu gyfraniad yn cael ei drosglwyddo o'r Gronfa Gyffredinol (neu'r Cyfrif Cyllid Tai) i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf, gan adlewyrchu cymhwyso adnoddau cyfalaf i gyllido gwariant. Bydd y trosglwyddiad hwn yn cael ei hysbysu yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd.
- Pan na wnaed y gwariant sydd i'w gyllido o'r grant neu gyfraniad hwnnw erbyn dyddiad y Fantolen, bydd y grant neu gyfraniad yn cael ei drosglwyddo i'r Cyfrif Grantiau Cyfalaf Anghymwysedig (yn adran cronfeydd defnyddiadwy'r Fantolen), gan adlewyrchu ei statws fel adnodd cyfalafol ar gael i gyllido gwariant. Bydd y trosglwyddiad hwn yn cael ei hysbysu yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd. Rywbryd yn y dyfodol, pan fydd y gwariant yn digwydd, bydd y grant neu gyfraniad (neu ran ohono) yn cael ei drosglwyddo o'r Cyfrif Grantiau Cyfalaf Anghymwysedig i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf, gan adlewyrchu cymhwyso adnoddau cyfalaf i gyllido gwariant. Bydd y trosglwyddiad hwn yn cael ei hysbysu yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd.

8.13.4 AD-DALU

Bydd unrhyw ad-daliad yn cael ei gymhwyso'n gyntaf i unrhyw dderbyniad neu gyfraniad a gafwyd o flaen llaw. I'r graddau y mae'r ad-daliad yn fwy nag unrhyw dderbyniad o'r fath o flaen llaw, neu os nad oes unrhyw dderbyniad o flaen llaw'n bodoli, bydd yr ad-daliad yn cael ei gydnabod yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel traul. Bydd ad-daliad grant cyfalaf yn cael ei drosglwyddo o'r Gronfa Gyffredinol (neu'r Cyfrif Cyllid Tai) i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf. Bydd y trosglwyddiad hwn yn cael ei hysbysu yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd.

8.14 ASEDAU ANGHYFREDOL

8.14.1 CYDNABYDDIAETH

Bydd holl wariant ar gaffael, creu neu wella asedau anghyfredol yn cael ei gyfalafu yn y cyfrifon ond bod yr ased anghyfredol yn dod â buddiannau economaidd i'r Awdurdod yn y dyfodol a'r gwasanaethu sy'n cael eu darparu ganddo'n para am gyfnod o fwy na blwyddyn a bod modd ei fesur yn ddibynadwy. Bydd y costau hyn yn cynnwys gwariant dilynol sy'n gwella, disodli (rhan neu'r cyfan) neu wasanaethau'r ased.

Bydd cost gwaith atgyweirio a chynnal arferol sydd heb fod yn adeileddol cysylltiedig â gweithredu'r asedau sefydlog yn cael ei godi'n uniongyrchol ar gyfrifon cyllid gwasanaethau.

- Rhaid cyfrif am gydrannau tir ac adeiladau asedau anghyfredol ar wahân. Bydd asedau'n cael eu cydnabod ar sail cydrannau pan fo:
- cydran unigol yn berthnasol i gost a/neu weithredu'r ased hwnnw a bod amcangyfrif o fywyd defnyddiol y gydran honno'n sylweddol wahanol i gydrannau eraill yr ased.

Pan gaiff cydrannau eu disodli neu adfer, bydd y symiau cario presennol ar y Fantolen yn cael eu hanghydnabod cyn cydnabod y gydran newydd.

8.14.2 DOSBARTHIAD

Eiddo, Peiriannau ac Offer – yn cwmpasu holl asedau gyda sylwedd diriaethol (asedau diriaethol) sy'n cael eu dal i'w defnyddio wrth gynhyrchu neu gyflenwi nwyddau a gwasanaethau, ar rent i eraill, neu at ddibenion gweinyddol, a disgwyl eu defnyddio yn ystod mwy nag un cyfnod.

Eiddo Buddsoddi – yn cael ei ddal yn unig i ennill rhenti neu at ddibenion cynnydd cyfalaf neu'r ddau, i gael ei ddosbarthu fel Eiddo Buddsoddi.

Asedau Treftadaeth – yn cael eu dal a'u cynnal yn bennaf am eu cyfraniad at wybodaeth a diwylliant, a'u cadw mewn ymddiried ar ran cenedlaethau a ddaw.

Asedau Rhoddedig – i gael eu cynnwys yn y dosbarth asedau priodol ar sail defnydd.

Mae asedau seilwaith yn asedau anaralladwy, a dim ond trwy ddefnydd parhaus o'r ased a grëwyd y gellir adennill gwariant arnynt, h.y. nid oes unrhyw obaith o werthu na defnydd amgen; mae enghreifftiau yn cynnwys priffyrdd, cynnal a chadw strwythurol ar briffyrdd, llwybrau troed, pontydd, ffyrdd parhaol, amddiffynfeydd arfordirol, cyflenwad dŵr a systemau draenio).

8.14.3 PRISIO DECHREUOL

Gwerthoedd Asedau Anghyfredol – i gael eu cydnabod i ddechrau am y gost gan gydnabod holl wariant ar sail croniadau sydd i'w briodoli'n uniongyrchol i ddod â'r ased i'w ddefnydd arfaethedig (RIBA cyfnod 3 ymlaen fel arfer).

Pan nad oes unrhyw amodau perthnasol i'r ased nad ydynt wedi'u cyflawni ar gyfer Asedau Rhodd neu Asedau a Gyfnewidiwyd am Gydnabyddiaeth Anariannol, caiff gwerth teg yr ased ei gydnabod

ar y fantolen ac yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Caiff yr olaf ei drosglwyddo i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf drwy'r Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn. Pan fo amodau ynghlwm wrth ased rhodd caiff yr ased ei gydnabod ar y fantolen ac yn y Cyfrif Asedau Rhodd hyd nes y caiff yr amodau eu bodloni.

Asedau Treftadaeth – i gael eu prisio am y gost neu werth, trwy ddull priodol, os oes un ar gael.

8.14.4 PRISIO DILYNOL

Bydd mesur ar ôl cydnabyddiaeth ar y sail a argymhellwyd gan CIPFA ac yn unol â'r Egwyddorion Datganiadau Prisio Asedau a Nodiadau Esboniadol a gyhoeddwyd gan Sefydliad Brenhinol y Syrfewyr Siartredig (RICS):

- Bydd gwerth presennol Eiddo'n cael ei gynnwys ar y Fantolen, i'w ddiffinio fel yr isaf o werth gwireddadwy net yn ei ddefnydd presennol neu, yn absenoldeb marchnad weithredol oherwydd natur arbenigol yr ased, y gost amnewid ddibrisiedig.
- Bydd cost hanesyddol Peiriannau ac Offer yn cael ei gario am fel dirprwy dros werth presennol.
- Bydd gwerth presennol Tai'r Cyngor yn cael ei gynnwys ar y Fantolen yn eu defnydd presennol fel tai cymdeithasol sydd i'w ddeillio trwy ostwng gwerth y farchnad yn ôl ffactor sy'n adlewyrchu'r gwahaniaeth rhwng rhenti masnachol a chymdeithasol.
- Bydd gwerth teg Eiddo Buddsoddi'n cael ei gynnwys ar y Fantolen, i'w ddiffinio fel faint fyddai'n cael ei dalu am yr ased yn ei ddefnydd uchaf a gorau llai cost ei werthu yn unol â gofynion IFRS13. Bydd asedau'n cael eu hailbrisio i werth teg cyn cael eu hailddosbarthu'n Eiddo Buddsoddi neu Asedau Mewn Llaw i'w Gwerthu.
- Bydd gwerth teg asedau dros ben yn cael ei gynnwys ar y fantolen, i'w ddiffinio fel faint fyddai'n cael ei dalu am yr ased yn ei ddefnydd uchaf a gorau llai cost ei werthu yn unol â gofynion IFRS13.
- Bydd cost hanesyddol glir o ddibrisiad pan fo hynny'n briodol isadeiledd, asedau cymunedol, ac asedau'n cael eu hadeiladu at ddefnydd gweithredol, yn cael ei chynnwys ar y Fantolen.
- Mae CIPFA wedi darparu diweddariad i'r Cod a manylebau ar gyfer Codau ar gyfer Asedau Seilwaith yn y dyfodol (Diweddariad Tachwedd 2022) yn darparu manylebau diwygiedig ar y datgeliad ar gost gros a dibrisiant cronedig ar gyfer asedau seilwaith. Mae'r Diweddariad yn caniatáu rhyddhad dros dro i awdurdodau lleol rhag datgelu cost gros a dibrisiant cronedig tan 31 Mawrth 2025.
- Bydd gwerth presennol unrhyw asedau a gafwyd am gydnabyddiaeth heblaw arian yn cael ei gynnwys ar y Fantolen.
- Yn gyffredinol bydd Asedau Treftadaeth yn cael eu prisio am eu cost hanesyddol neu drwy ddefnyddio'u gwerth a yswiriwyd fel dirprwy dros werth presennol.
- Ni fydd ailbrisio'n digwydd ar adeg gwared.

Bydd prisio'n digwydd o fewn cyfnod o 5 mlynedd dreigl gyda newidiadau mewn gwerthoedd yn cael eu gwneud yn y flwyddyn pan fyddant yn digwydd, a 31ain Mawrth fel y dyddiad gweithredol. Bydd newidiadau sylweddol ym mhatrwm treuliant economaidd sy'n digwydd i unrhyw ased sylweddol neu grŵp o asedau yn unrhyw flwyddyn yn cael eu cydnabod yn y flwyddyn honno.

Bydd yr asedau'n cael eu prisio gan brisiwr penodedig y Cyngor a fydd â chymwysterau priodol.

8.14.5 BYWYD ASEDAU

Bydd gweddill bywyd defnyddiol asedau, wedi'i amcangyfrif ar sail cydrannau os yw hynny'n briodol, yn adlewyrchu cyfnod gweddill defnydd disgwyliedig yr ased i'r Awdurdod a bydd yn cael ei benderfynu trwy ystyried y defnydd disgwyliedig, traul ffisegol, oed, anarferiant, math o adeiledd, cyflwr, atgyweiriad a gwelliant, a chyfyngiadau cyfreithiol neu debyg ar ddefnyddio'r ased (e.e. terfyn prydlesi).

Bydd amcangyfrifon o weddill bywydau defnyddiol yn cael ei wneud bob blwyddyn, os yw hynny'n briodol, a phob tro y caiff yr ased ei ailbrisio.

8.14.6 MÂN WARIANT

Bydd gwariant mwy na £10,000 neu wariant ar asedau gyda bywyd defnyddiol uwchlaw 12 mis yn cael ei gyfalafu.

8.15 ASEDAU ANNIRIAETHOL

Yn gyffredinol, bydd gwariant ar bethau anniriaethol a brynwyd yn allanol ac asedau anniriaethol a ddatblygwyd yn fewnol yn cael eu codi ym mlwyddyn ei wario dan bennawd y gwasanaeth perthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Fodd bynnag, yn achos asedau a ddatblygwyd yn fewnol, os oes tystiolaeth bod marchnad barod yn bodoli ac, yn y ddwy enghraifft, bod modd sicrhau amcangyfrif o fywyd defnyddiol cyfyngedig, bydd gwerth presennol yr ased yn cael ei hysbysu ac mae modd ei ddileu dros gyfnod sy'n gyson â threuliant buddiannau economaidd; bydd priodoldeb y cyfnod amorteiddio'n cael ei adolygu bob blwyddyn.

8.15.1 YMCHWIL A DATBLYGIAD

Bydd gwariant ar ymchwil a datblygiad yn cael ei ystyried fel rhan o weithrediadau sy'n parhau a'i ddileu fel arfer pan fydd yn digwydd.

8.16 CYFALAFU COSTAU BENTHYCA

Mae modd cyfalafu costau benthyca sydd i'w priodoli'n uniongyrchol i gaffael, adeiladu a chomisiynu ased sy'n cymryd mwy na 12 mis i fod yn barod ar gyfer ei ddefnydd arfaethedig. Heblaw benthyca a glustnodwyd yn benodol ar gyfer prosiect, bydd y costau benthyca perthnasol yn cael eu penderfynu trwy gyfrifo cyfradd gyfalafu, sef cyfartaledd pwysol y costau benthyca cysylltiedig sydd heb eu talu am y cyfnod dan sylw.

Bydd unrhyw gostau benthyca sy'n cael eu cyfalafu yn unrhyw flwyddyn yn cael eu datgelu ar wahân.

8.17 CYLLIDO GWARIANT CYLLIDOL O GYFALAF TRWY STATUD

Bydd taliadau sydd dan ddeddfwriaeth yn cael eu cyllido o adnoddau cyfalaf ond heb greu unrhyw asedau sefydlog yn cael eu codi ar y gwasanaeth priodol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Oherwydd nad yw'n cael ei gyllido o adnoddau cyllid, bydd y swm yn cael ei wyrdroi yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd gyda swm cyfartal yn cael ei godi ar y Cyfrif Addasu Cyfalaf.

8.18 ASEDAU MEWN LLAW I'W GWERTHU

Bydd asedau sy'n cyrraedd pob un o'r meini prawf canlynol yn cael eu dangos fel asedau cyfredol ar y Fantolen:

- Mae'r ased (neu grŵp gwared) ar gael i'w werthu ar unwaith yn ei gyflwr presennol yn amodol ar delerau sy'n arferol ac arferedig ar gyfer gwerthu asedau (neu grwpiau gwared) o'r fath.

- Mae'r gwerthiant yn debygol dros ben; yr haen reoli briodol yn ymrwymo i gynllun i werthu'r ased (neu grŵp gwared) a rhaglen weithredol i leoli prynwr a chwblhau'r cynllun wedi'i ddechrau.
- Mae'r ased (neu grŵp gwared) cael ei farchnata'n weithredol i'w werthu am bris sy'n rhesymol mewn perthynas â'i werth teg.
- Mae disgwyl i'r gwerthiant gael ei gydnabod fel gwerthiant cyflawn cyn pen blwyddyn o ddyddiad ei ddosbarthu a'r camau gofynnol i gwblhau'r cynllun yn dangos ei bod yn annhebygol y bydd newidiadau sylweddol yn cael eu gwneud i'r cynllun neu y bydd y cynllun yn cael ei dynnu'n ôl.

Os nad yw'r meini prawf uchod yn cael eu cyrraedd bydd yr ased yn dal i gael ei gyfrif yn y categori asedau anghyfredol priodol.

8.19 GWARED ASEDAU

Bydd enillion gwaredu a'r gwerth cario'n cael eu cofnodi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ond, heb fod yn gost briodol ar Gronfa'r Cyngor, bydd yn cael ei wyrdroi i'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf a'r Cyfrif Addasu Cyfalaf yn ôl eu trefn. Bydd unrhyw weddill ar y Gronfa Ailbrisio o ran yr ased a waredwyd yn cael ei ddileu'n uniongyrchol i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf.

Yn achos Asedau Rhoddedig, bydd unrhyw weddill ar y Cyfrif Asedau Rhoddedig yn cael ei gydnabod fel diffyg neu warged yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel Gwariant Gweithredu Arall. Am nad yw'n cael ei ariannu gan adnoddau refeniw nac incwm refeniw, caiff y swm ei wrthdroi yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn gan swm cyfwerth a godir ar y Cyfrif Addasu Cyfalaf.

Bydd y derbyniadau o wared asedau Tai'r Cyngor yn cael ei roi o'r neilltu fel darpariaeth ar gyfer ad-dalu dyledion HRA yn y Cyfrif Addasu Cyfalaf. Bydd arian a dderbyniwyd o werthu tai cyngor yn cael ei ddefnyddio ar gyfer swyddogaethau'r Cyfrif Cyllid Tai yn unig.

Bydd llog a enillwyd ar fuddsoddi derbyniadau cyfalaf mewn llaw yn cael ei gredydu i Gronfa'r Cyngor.

Nid oes modd trin derbyniadau dan £10,000 a derbyniadau amrywiol heb fod yn perthyn i werthu asedau fel eitemau cyfalaf a byddant yn cael eu credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a'u neilltuo i'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd.

8.20 PRYDLESI A THREFNIADAU PRYDLESOL

8.20.1 CYDNABOD A DOSBARTHU

Bydd prydlesi a threfniadau ariannol tebyg yn cael eu dosbarthu naill ai fel prydlesi cyllidol neu brydlesi gweithredol. Diffiniwyd prydlesi cyllidol fel trefniadau lle bydd holl beryglon a gwobrau sy'n cyd-fynd â pherchenogaeth yn trosglwyddo'n sylweddol i'r prydlesai ond bod teitl yn gallu trosglwyddo maes o law neu beidio. Bydd prydlesi gweithredol yn cael eu diffinio fel holl drefniadau prydlesol eraill. Wrth ystyried prydlesi eiddo, bydd tir ac adeiladau'n cael eu hystyried ar wahân at ddibenion dosbarthu, gyda thir sydd â bywyd bythol yn cael ei gydnabod yn gyffredinol fel prydles weithredol.

8.20.2 CAFFAELIADAU (Y CYNGOR FEL PRYDLESAI)

Prydlesi Cyllidol – fydd yn cael eu cofnodi ar y Fantolen fel asedau a dyledion cyfartal yn y categori priodol yn ôl gwerth teg yr eiddo neu, os yw'n is, gwerth presennol y lleiafswm taliadau prydles – y

gyfradd ddisgowntio berthnasol yw'r un ymhlyg yn y brydles. Ar ôl hynny mae asedau'n agored i ailbrisio a dibrisio yn unol â Pholisi Cyfrifyddu 8.14.

Bydd y ddyled gyfalafol sydd heb ei thalu'n cael ei lleihau yn ôl elfen gyfalaf y tâl rhentu. Bydd swm cyfartal â'r ad-daliad cyfalaf blynyddol yn cael ei gynnwys yn yr isafswm darpariaeth refeniw sy'n cael ei neilltuo o'r cyfrif cyllid bob blwyddyn.

Bydd y taliad cyllid yn cael ei godi ar gyfrif cyllid y gwasanaeth ar sail gyson dros gyfnod y brydles.

Prydlesi Gweithredol – bydd cyfan y rhent taladwy dan brydlesi gweithredol yn cael ei godi ar gyfrif cyllid y gwasanaeth priodol ar sail llinell syth dros gyfnod y brydles.

8.20.3 GWAREDIADAU (Y CYNGOR FEL PRYDLESWR)

Prydlesi Cyllidol – bydd asedau sy'n cael eu gwared dan brydlesi cyllidol yn cael eu dileu o'r Fantolen a chydnabod swm ar y Fantolen fel dyled dderbyniadwy sy'n adlewyrchu'r buddsoddiad clir yn y brydles yn ôl diffiniad y safon gyfrifyddu briodol.

Bydd elfen gyfalaf unrhyw rent dyladwy dan brydles gyllidol yn cael ei gyfrif fel derbyniad cyfalaf, y dyledwr a'r ddyled gyfartal yn cael eu lleihau'r un faint. Bydd yr elfen gyllid yn cael ei thrin fel incwm cyllid.

Prydlesi Gweithredol – bydd asedau ar rent dan brydlesi gweithredol yn cael eu dangos yn y categori priodol ar y Fantolen a'u dibrisio yn unol â pholisi cyfrifyddu arferol.

Bydd incwm dyledus dan brydlesi gweithredol yn cael eu trin fel incwm cyllid a'i gydnabod ar sail llinell syth dros gyfnod y brydles.

8.20.4 TREFNIADAU GWERTHU A PHRYDLESU'N ÔL

Os caiff ased ei werthu a'i brydlesu'n ôl bydd y polisi canlynol yn berthnasol:

- Os dosbarthwyd y trefniant prydlesu'n ôl fel prydles gyllidol, nid oes modd ystyried y trafodiad fel gwarediad gwirioneddol, a bydd unrhyw dderbynion gwerthiant sydd uwchlaw swm cario'r ased yn cael eu hamorteiddio dros gyfnod y brydles ar y sail bod y prydleswr yn darparu cyllid i'r Cyngor.
- Os dosbarthwyd y trefniant prydlesu'n ôl fel prydles weithredol, a'r ddau drafodiad yn ôl gwerth teg, bydd unrhyw dderbynion gwerthiant uwchlaw ased a brisiwyd yn ôl gwerth teg yn cael ei gydnabod fel incwm ym mlwyddyn y gwarediad. Os yw'r pris gwerthu uwchlaw gwerth teg, bydd unrhyw dderbynion gwerthiant uwchlaw swm cario'r ased yn cael eu hamorteiddio dros gyfnod y brydles. Os yw'r pris gwerthu islaw gwerth teg, bydd unrhyw golled yn cael ei chydnabod ar unwaith.

8.20.5 TREFNIADAU'N CYNNWYS PRYDLES

Bydd trefniadau, heblaw'r rhai a wnaed yn benodol dan drefniadau Menter Cyllid Preifat neu Bartneriaeth Cyhoeddus Preifat, sy'n trawsgludo hawl i ddefnyddio ased yn cael eu hasesu i weld a ydynt yn cynnwys trefniant prydlesu cynhenid gyferbyn â meini prawf yr ased sydd angen ei ddefnyddio i gyflawni telerau'r trefniant a bod y trefniant yn trawsgludo'r hawl i ddefnyddio'r ased hwnnw. Os bernir bod trefniant yn cynnwys les, yna bydd y polisïau uchod ar gyfer lesoedd yn berthnasol.

8.21 CYNLLUNIAU MENTER CYLLID PREIFAT

O ran y cynllun PFI yr aethpwyd iddo yn ystod 2000-01, pan gaiff ei ystyried bod yr asedau dan reolaeth y Cyngor, byddant yn cael eu cydnabod ar y Fantolen dan y categori asedau priodol a'u

hamharu a'u dibrisio yn unol â pholisi 8.14 uchod. Bydd dyled gyfalafol gysylltiedig yn cael ei chydnabod ar yr un pryd a'i lleihau yn ôl elfen gyfalaf y taliad i weithredwr y PFI. Bydd y swm hwn yn cael ei ddefnyddio fel dirprwy dros ddibrisio'r ased a bydd swm cyfartal yn cael ei gynnwys yn yr isafswm darpariaeth refeniw a neilltuwyd o gyfrif cyllid y gwasanaeth bob blwyddyn.

Bydd yr elfen gyllid sy'n ddyledus i'r gweithredwr yn cael ei deillio o'r gyfradd log ymhlyg yn y contract ac, ynghyd â thaliadau eraill sy'n daladwy i'r gweithredwr, bydd yn cael ei chodi ar adran gwasanaeth priodol y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Bydd unrhyw daliadau adnewyddu ar ddiwedd bywyd y mae modd eu nodi'n ddibynadwy yn y contract yn cael eu cydnabod fel rhagdaliad ar y Fantolen hyd nes bydd gwariant gan y gweithredwr. Bydd addasiad rhwng gwir gost a thaliad yn cael ei wneud yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Bydd unrhyw gontractau yn y dyfodol yn cael eu hasesu yng ngoleuni'r safonau ac arferion cyfrifyddu perthnasol i benderfynu a oes angen i'r Cyngor gydnabod ased a dyled gyfalafol yn ei gyfrifon neu beidio.

Yn unol ag Adran 12.2, terfynodd y Cyngor y contract PFI o 27 Gorffennaf 2021.

8.22 CYFRIFON GRŴP

Bob blwyddyn bydd y Cyngor yn adolygu ei fuddiannau a dylanwad ymhob math o endid gan gynnwys, ond heb fod wedi ei gyfyngu i, awdurdodau lleol eraill a chyrff statudol tebyg, Cronfeydd Ymddiried er lles pawb, cwmnïau, Cydbwyllgorau a threfniadau eraill ar y cyd. Pan fo hynny'n briodol, bydd cyfrifon grŵp yn cael eu paratoi'n unol â'r safonau cyfrifyddu perthnasol.

8.23 GWEITHREDIADAU AR Y CYD

Gweithrediadau ar y cyd yw trefniadau lle mae gan y partïon sy'n rheoli'r trefniant ar y cyd hawliau i'r asedau a thros y rhwymedigaethau cysylltiedig â'r trefniant. Mae'r gweithgareddau sy'n cael eu gwneud gan yr Awdurdod ar y cyd â gweithredwyr eraill yn cynnwys defnyddio asedau ac adnoddau'r gweithredwyr ar y cyd hynny. Mewn cysylltiad â'i fudd mewn gweithrediad ar y cyd, mae'r Awdurdod fel gweithredwr ar y cyd yn cydnabod y canlynol:

- Ei asedau, gan gynnwys ei gyfran o unrhyw asedau sy'n cael eu dal ar y cyd
- Ei rwymedigaethau, gan gynnwys ei gyfran o unrhyw rwymedigaethau ar y cyd
- Ei dderbyniadau o werthu ei gyfran o'r hyn sy'n deillio o'r gweithrediad ar y cyd
- Ei gyfran o'r derbyniadau o werthu'r hyn sy'n deillio trwy'r gweithrediad ar y cyd
- Ei dreuliau, gan gynnwys ei gyfran o unrhyw dreuliau ar y cyd.

8.24 PARTÏON PERTHYNOL

Bydd y datgeliadau canlynol yn cael eu gwneud o ran trafodion busnes perthnasol gyda phartïon perthynol na ddatgelwyd yn unman arall yn y Datganiad Cyfrifon:

- Natur y berthynas a'r dylanwad gan neu ar y Cyngor
- Croniad y trafodion yn ystod y flwyddyn yn dangos symiau taladwy a derbyniadwy ar wahân
- Gweddillion sy'n ddyledus ar 31ain Mawrth.

8.25 PENADUR AC ASIANT

Pan fo'r Cyngor yn gweithredu fel asiant, ni fydd unrhyw drafodion yn ymddangos yn ei Ddatganiadau Ariannol oni bai fod y Cyngor yn casglu a dosbarthu arian parod ar ran y penadur, pan fydd y trafodion ariannol priodol yn cael eu hadlewyrchu ar y Fantolen

8.26 GWEDDILLION A CHRONFEYDD GWEITHREDOL

8.26.1 DOSBARTHIAD

Bydd cronfeydd yn cael eu dosbarthu fel defnyddiadwy, trwy fod ar gael i gynnal gwariant yn y dyfodol, neu annefnyddiadwy, sef y rhai sydd eu hangen at ddibenion cyfrifyddu ariannol.

8.26.2 CRONFEYDD DEFNYDDIADWY

Cronfa'r Cyngor fydd gweddill ac adnoddau wrth gefn y Gronfa Gyffredinol, gweddill ac adnoddau wrth gefn y Cyfrif Cyllid Tai, derbyniadau cyfalaf defnyddiadwy, grantiau a chyfraniadau defnyddiadwy a gweddillion RhYLl (Ysgolion).

Bydd gweddillion gweithredol yn cael eu cynnal yn y Gronfa Gyffredinol a'r Cyfrif Cyllid Tai o feintiau sy'n cael eu hystyried yn ddoeth ar gyfer digwyddiadau annisgwyl.

Bydd gweddillion gweithredol yn cael eu cynnal ar gyfer ysgolion yn unol â chynllun a rheoliadau RhYLl cymeradwy'r Cyngor.

Y Strategaeth ar Ddal a Defnyddio Cronfeydd fydd yn llywodraethu creu, rheoli a defnyddio holl gronfeydd.

Bydd y gwariant a gyllidwyd o gronfeydd yn cael ei ddangos, pan fydd yn cael ei wario, yn adran y gwasanaeth priodol Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Bydd yr amgylchiadau canlynol yn caniatáu neilltuo symiau o refeniw:

- Ymrwymiadau perthnasol yn bodoli ar gyfer nwyddau a gwasanaethau heb eu derbyn na thalu amdanynt erbyn 31ain Mawrth.
- Hwyluso treiglo cyllid i flynyddoedd a ddaw er mwyn sicrhau defnyddio adnoddau'n gost-effeithiol a chaniatáu ar gyfer amrywiad yn y galw am wasanaeth o flwyddyn i flwyddyn.
- Neilltuo adnoddau ar gyfer datblygiadau i ddod neu bethau annisgwyl.

8.26.3 CRONFEYDD ANNEFNYDDIADWY

Bydd y cronfeydd ariannol canlynol yn cael eu cynnal:

- Cronfa Ailbrisio – i gofnodi unrhyw gynnydd clir wrth ailbrisio asedau sefydlog ar ôl 1af Ebrill 2007.
- Cyfrif Addasu Cyfalaf – i adlewyrchu'r gwahaniaeth rhwng cost asedau sefydlog a ddefnyddiwyd a'r cyfalaf a neilltuwyd i dalu amdanynt.
- Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol – i adlewyrchu'r disgowntio ac addasiadau eraill a gymhwyswyd i offerynnau ariannol i gyrraedd y gost wedi'i hamorteiddio sydd ar y Fantolen.
- Cronfa Gylchred Bywyd PFI – i adlewyrchu amcangyfrif o'r symiau i'w talu i'r contractwr PFI am gadw'r ased mewn cyflwr "newydd" ac i gael ei gyfateb gyda rhagdaliad ar y Fantolen. Bydd y ddau gyfrif i gael lleihau ar sail gwybodaeth a ddaw oddi wrth y contractwr am y gwariant cylchred bywyd yn y flwyddyn.

- Cronfa Bensiynau – i adlewyrchu sefyllfa Cronfa'r Cynllun.
- Cyfrif Absenoldebau Cronedig – i adlewyrchu cost hawl i absenoldeb taladwy ond na chymrwyd fel y mae pethau ar 31ain Mawrth.
- Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig – i adlewyrchu derbynion gwerthiant o ran asedau a werthwyd ar sail ohiriedig.

8.26.4 HYSBYSU

Bydd gweddillion cronfeydd defnyddiadwy'n ffurfio rhan o Gronfa'r Cyngor. Bydd arian sy'n cael ei neilltuo i ac o gronfeydd yn cael ei hysbysu yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd gan nodi cronfeydd defnyddiadwy a gymeradwywyd gan y Cyngor at ddibenion cyllid a chyfalaf, cronfeydd yn nwylo ysgolion a chronfeydd annefnyddiadwy ar wahân.

8.27 DARPARIAETHAU

Caiff darpariaethau eu gwneud pan fu digwyddiad sy'n rhoi rhwymedigaeth gyfreithiol neu ddeongliadol ar yr Awdurdod sy'n gofyn setliad yn ôl pob tebyg trwy drosglwyddo buddiannau economaidd neu obeithion gwasanaeth, a bod modd gwneud amcangyfrif dibynadwy o faint y rhwymedigaeth.

Caiff darpariaethau eu codi fel traul ar linell y gwasanaeth priodol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn y flwyddyn y daw'r Awdurdod yn ymwybodol o'r rhwymedigaeth, a'u mesur fel yr amcangyfrif gorau ar ddyddiad y Fantolen o'r gwariant gofynnol i setlo'r rhwymedigaeth, gan ystyried peryglon ac ansicrwydd perthnasol.

Pan gaiff taliadau eu gwneud maes o law, cânt eu codi ar y ddarpariaeth sy'n cael ei chario ar y Fantolen. Caiff amcangyfrif o setliadau eu hadolygu ar ddiwedd pob blwyddyn ariannol – pan fydd yn llai na thebygol y bydd angen trosglwyddo buddiannau economaidd bellach (neu wneud setliad is nag a ragwelwyd), caiff y ddarpariaeth ei gwrth-droi a chredydu'n ôl i'r gwasanaeth perthnasol.

Pan fo disgwyl adennill rhan neu'r cyfan o'r taliad sydd ei angen i setlo darpariaeth oddi ar rywun arall (e.e. trwy hawliad yswiriant), ni chaiff hwn ei gydnabod fel incwm i'r gwasanaeth perthnasol os nad yw fwy neu lai'n sicr y bydd ad-daliad yn dod os bydd yr Awdurdod yn setlo'r rhwymedigaeth.

8.27.1 CYNLLUN LWFANSAU TIRLENWI CYMRU A'R CYNLLUN LLEIHAU CARBON

Bydd darpariaeth ar gyfer unrhyw gosbau / rhwymedigaethau sy'n daladwy dan y Cynlluniau neu, pan fo'r Cyngor yn ystyried ei bod yn annhebygol y bydd y gosb yn cael ei gorfodi, bydd yn datgelu dosbarth ar wahân o rwymedigaeth amodol. Bydd unrhyw daliadau a wnaed o flaen llaw yn cael eu dangos fel asedau.

8.28 ASEDAU A RHWYMEDIGAETHAU AMODOL

8.28.1 RHWYMEDIGAETHAU AMODOL

Mae rhwymedigaeth amodol yn codi pan fu digwyddiad sy'n rhoi posibilrwydd rhwymedigaeth ar yr Awdurdod y bydd ei bodolaeth yn cael ei chadarnhau'n unig os bydd digwyddiadau ansicr y dyfodol nad ydynt yn gyfan gwbl o fewn rheolaeth yr awdurdod yn digwydd neu beidio. Mae rhwymedigaethau amodol yn codi hefyd dan amgylchiadau pan fyddai darpariaeth yn cael ei gwneud fel arall ond naill ai nad yw'n debygol y bydd angen defnyddio adnoddau neu nad oes modd mesur maint y rhwymedigaeth yn ddibynadwy. Ni chaiff rhwymedigaethau amodol eu cydnabod ar y Fantolen ond cânt eu datgelu mewn nodyn ar y cyfrifon.

8.28.2 ASEDAU AMODOL

Mae ased amodol yn codi pan fu digwyddiad sy'n rhoi posibilrwydd ased i'r Awdurdod y bydd ei fodolaeth yn cael ei gadarnhau'n unig os bydd digwyddiadau ansicr y dyfodol nad ydynt yn gyfan gwbl o fewn rheolaeth yr awdurdod yn digwydd neu beidio. Ni chaiff asedau amodol eu cydnabod ar y Fantolen ond cânt eu datgelu mewn nodyn ar y cyfrifon pan fo'n debygol y daw buddiannau economaidd neu bosibilrwydd gwasanaeth i'r Awdurdod.

8.29 TAW

Bydd trafodion yn cael eu dangos heb gynnwys TAW i'r graddau y mae'n adenilladwy / daladwy.

8.30 CRONFEYDD YMDDIRIED A CHYFRIFON ERAILL

Bydd cyfrifon ar wahân yn cael eu cadw ar gyfer Ymddiriedau a chyllid arall sy'n cael ei weinyddu gan y Cyngor. Fodd bynnag, pan fo gan yr Awdurdod reolaeth lawn fel yr unig Ymddiriedolwr byddai cyfrifon grŵp yn ofynnol ond, os nad yw'r trafodion / gweddillion yn unigol berthnasol, byddant yn cael eu cyfuno o fewn Datganiadau Ariannol endid unigol y Cyngor (er enghraifft Pwll Dinbych-y-pysgod).

8.31 IFRS 15 REFENIW O GONTRACT

Mae'n berthnasol o 1 Ebrill 2018, gan amnewid IAS 18 ac IAS11 Chontractau Adeiladu Refeniw. Mae IFRS 15 yn sefydlu fframwaith newydd ar gyfer cydnabod refeniw ac yn newid y sail ar gyfer penderfynu a yw refeniw yn cael ei gydnabod ar adeg benodol neu dros gyfnod o amser. Mae IFRS 15 wedi cyflwyno 5 cam ar gyfer cydnabod refeniw, ond gan fod gan y Cyngor ffrydiau incwm cymharol ragweladwy ystyrir yr effaith yn amherthnasol.

9.0 NODIADAU AR Y DADANSODDIAD GWARIANT A CHYLLID

9.0 NODIADAU AR Y DADANSODDIAD GWARIANT A CHYLLID

9.1 NODYN AR Y DADANSODDIAD GWARIANT A CHYLLID

Gwir Wariant 2021-22	Addasiadau at Ddibenion Cyfalafol £'000	Newid Clir ar yr Addasiadau Pensiynau £'000	Gwaha-niaethau Statudol Eraill £'000	Cyfanswm Addasiadau Statudol £'000	Gwahaniaethau Anstatudol Eraill £'000	Cyfanswm yr Addasiadau £'000
Gwasanaethau Addysg	2,701	6,950	(1,789)	**7,862**	(6,633)	**1,229**
Gofal Cymdeithasol - Gwasanaethau Plant	146	1,897	(29)	**2,014**	(61)	**1,953**
Gofal Cymdeithasol - Gwasanaethau Oedolion	491	2,680	-	**3,171**	(705)	**2,466**
Gwasanaethau Tai	103	342	-	**445**	(531)	**(86)**
Tai'r Cyngor	(15,130)	1,049	(4,387)	**(18,468)**	(7,598)	**(26,066)**
Gwasanaethau Priffyrdd a Chludiant	5,365	3,023	-	**8,388**	(1,561)	**6,827**
Gwasanaethau Diwylliannol a Chysylltiedig	1,828	1,524	(14)	**3,338**	(902)	**2,436**
Gwasanaethau Cynllunio	1,220	1,021	-	**2,241**	(536)	**1,705**
Gwasanaethau Amgylcheddol	2,818	2,095	-	**4,913**	(1,968)	**2,945**
Gwasanaethau Canolog, Corfforaethol a Democrataidd Eraill	2,681	1,234	461	**4,376**	(6,645)	**(2,269)**
Cynllun Lleihau Treth Cyngor	-	-	-	**-**	-	**-**
Gwasanaethau Llys	-	16	-	**16**	-	**16**
Cynllun Tai Fforddiadwy*	-	-	-	**-**	(1,253)	**(1,253)**
Cyfraniadau I'r Gymuned*	-	-	-	**-**	(423)	**(423)**
Costau Clir Gwasanaethau (gan gynnwys HRA) / Diffyg ar Weithrediadau Parhaol	**2,223**	**21,831**	**(5,758)**	**18,296**	**(28,816)**	**(10,520)**
Gwariant Gweithredu Arall	(604)	-	-	**(604)**	17,974	**17,370**
Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi	(23)	5,404	(720)	**4,661**	(89)	**4,572**
Trethdalwyr incwm a gwariant grant penodol*	(57,105)	-	-	**(57,105)**	(17,975)	**(75,080)**
Gwahaniaeth rhwng gwarged neu ddiffyg y Gronfa Gyffredinol a Gwarged neu Ddiffyg y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr wrth Ddarparu Gwasanaethau	**(55,509)**	**27,235**	**(6,478)**	**(34,752)**	**(28,906)**	**(63,658)**

* Mae Premiwm Treth Gyngor Ail Gartrefi ac Eiddo Gwag Hirdymor yn cael eu dangos ar wahân yn y Cyfrifon Rheoli ond wedi eu cyfuno yn nhablau'r Datganiad o Gyfrifon.

Gwir Wariant 2020-21	Addasiadau at Ddibenion Cyfalafol £'000	Newid Clir ar yr Addasiadau Pensiynau £'000	Gwaha-niaethau Statudol Eraill £'000	Cyfanswm Addasiadau Statudol £'000	Gwahaniaethau Anstatudol Eraill £'000	Cyfanswm yr Addasiadau £'000
Gwasanaethau Addysg	4,092	3,784	(792)	**7,084**	(6,403)	**681**
Gofal Cymdeithasol - Gwasanaethau Plant	24	1,184	(85)	**1,123**	(40)	**1,083**
Gofal Cymdeithasol - Gwasanaethau Oedolion	470	1,676	-	**2,146**	(553)	**1,593**
Gwasanaethau Tai	566	216	-	**782**	(125)	**657**
Tai'r Cyngor	(29,221)	655	(4,556)	**(33,122)**	(10,290)	**(43,412)**
Gwasanaethau Priffyrdd a Chludiant	5,004	1,897	-	**6,901**	(2,394)	**4,507**
Gwasanaethau Diwylliannol a Chysylltiedig	2,467	961	(14)	**3,414**	(467)	**2,947**
Gwasanaethau Cynllunio	1,599	638	-	**2,237**	(191)	**2,046**
Gwasanaethau Amgylcheddol	1,888	1,317	-	**3,205**	(1,460)	**1,745**
Gwasanaethau Canolog, Corfforaethol a Democrataidd Eraill	1,561	500	(3)	**2,058**	(5,322)	**(3,264)**
Gwasanaethau Llys	-	9	-	**9**	-	**9**
Cynllun Tai Fforddiadwy*	-	-		**-**	(1,138)	**(1,138)**
Cyfraniadau I'r Gymuned*	-	-	-	**-**	(444)	**(444)**
Costau Clir Gwasanaethau (gan gynnwys HRA) / Diffyg ar Weithrediadau Parhaol	**(11,550)**	**12,837**	**(5,450)**	**(4,163)**	**(28,827)**	**(32,990)**
Gwariant Gweithredu Arall	(21)	-	-	**(21)**	17,108	**17,087**
Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi	(8)	5,789	(201)	**5,580**	(49)	**5,531**
Trethdalwyr incwm a gwariant grant penodol*	(38,533)	-	-	**(38,533)**	(17,106)	**(55,639)**
Gwahaniaeth rhwng gwarged neu ddiffyg y Gronfa Gyffredinol a Gwarged neu Ddiffyg y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr wrth Ddarparu Gwasanaethau	**(50,112)**	**18,626**	**(5,651)**	**(37,137)**	**(28,874)**	**(66,011)**

* Mae Premiwm Treth Gyngor Ail Gartrefi ac Eiddo Gwag Hirdymor yn cael eu dangos ar wahân yn y Cyfrifon Rheoli ond wedi eu cyfuno yn nhablau'r Datganiad o Gyfrifon.

9.1.1 ADDASIADAU AT DDIBENION CYFALAFOL

Addasiadau at ddibenion cyfalafol – mae'r golofn hon yn ychwanegu dibrisiant ac enillion a cholledion amhariad ac adbrisio yn y llinell wasanaethau, ac ar gyfer:

- Gwariant gweithredu arall – sy'n addasu am warediadau cyfalafol gyda throsglwyddiad o incwm wrth gael gwared ar asedau a'r symiau a ddilëwyd ar gyfer yr asedau hynny.
- Incwm a gwariant cyllido a buddsoddi – y taliadau statudol am godi cyfalaf h.y. caiff Isafswm Darpariaeth Refeniw a chyfraniadau cyllidol eraill eu didynnu o incwm a gwariant arall am nad yw'r rhain yn daladwy dan arferion cyfrifyddu sy'n gyffredinol dderbyniol.
- Incwm a gwariant trethiant a grantiau amhenodol – caiff grantiau cyfalaf eu haddasu am incwm nad yw'n daladwy dan arferion cyfrifyddu sy'n gyffredinol dderbyniol. Caiff grantiau cyllid eu haddasu o'r rhai sy'n dderbyniadwy yn y flwyddyn i'r rhai hynny sy'n dderbyniadwy heb amodau neu y bodlonwyd eu hamodau drwy gydol y flwyddyn. Caiff y llinell Incwm a Gwariant Trethiant a Grantiau Amhenodol ei chredydu gyda grantiau cyfalaf sy'n dderbyniadwy yn y flwyddyn heb amodau neu y bodlonwyd eu hamodau yn y flwyddyn.

9.1.2 NEWID CLIR AR GYFER YR ADDASIADAU PENSIYNAU

Newid clir ar gyfer dileu cyfraniadau pensiwn ac ychwanegu gwariant ac incwm cysylltiedig â phensiynau Buddiannau Cyflogeion IAS 19:

- O ran gwasanaethau mae hyn yn cynrychioli dileu cyfraniadau pensiwn y cyflogwr a wnaed gan yr awdurdod fel y caniatawyd trwy statud a disodli hynny gan gostau cyfredol gwasanaethau a chostau gwasanaethu'r gorffennol.
- O ran incwm a gwariant cyllido a buddsoddi – caiff y llog clir ar y rhwymedigaeth budd-dal diffiniedig ei godi ar y CIES.

9.1.3 GWAHANIAETHAU STATUDOL ERAILL

Gwahaniaethau statudol eraill rhwng symiau a ddebydwyd / a gredydwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a symiau sy'n daladwy / sy'n dderbyniadwy i'w cydnabod trwy statud:

- O ran incwm a gwariant cyllido a buddsoddi mae'r golofn gwahaniaethau eraill yn cydnabod addasiadau i'r Gronfa Gyffredinol am y gwahaniaethau amseriad rhwng premiymau a gostyngiadau.
- Mae'r taliad dan incwm a gwariant trethiant a grantiau amhenodol yn cynrychioli'r gwahaniaeth rhwng yr hyn sy'n daladwy dan reoliadau statudol am dreth y cyngor a NDR a ragamcanwyd a fyddai'n cael ei dderbyn ar ddechrau'r flwyddyn a'r incwm cydnabyddedig dan arferion cyfrifyddu sy'n gyffredinol dderbyniol yn y Cod. Gwahaniaeth amseriad yw hwn oherwydd y bydd unrhyw wahaniaeth yn cael ei ddwyn ymlaen yng Ngwargedion neu Diffygion y dyfodol ar y Gronfa Gasglu.

9.1.4 GWAHANIAETHAU ANSTATUDOL ERAILL

Mae addasiadau anstatudol eraill yn cynrychioli symiau a ddyrannwyd / credydwyd i segmentau gwasanaeth y mae angen eu haddasu yn erbyn y 'Incwm a gwariant arall o'r llinell Gwariant a Dadansoddiad Cyllido' i gydymffurfio â'r gofynion cyflwyno yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ee trafodion wrth gefn:

- Ar gyfer cyllido a buddsoddi incwm a gwariant, mae'r golofn addasiadau anstatudol arall yn cydnabod addasiadau i segmentau gwasanaeth ee ar gyfer incwm a gwariant llog.
- Ar gyfer incwm a gwariant trethiant ac an-benodol, mae'r golofn addasiadau anstatudol arall yn cydnabod addasiadau i segmentau gwasanaeth ee ar gyfer grantiau llywodraeth heb eu ffonio.

9.2 SYMIAU A HYSBYSWYD AR GYFER PENDERFYNIADAU DYRANNU ADNODDAU

Caiff y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ei baratoi trwy ddefnyddio'r polisïau cyfrifyddu sy'n cael eu hamlinellu yn nodyn 8.0 i ateb gofynion y Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol.

Caiff penderfyniadau ar ddyrannu adnoddau eu gwneud gan y Cyngor ar sail adroddiadau ar y gyllideb a baratowyd ar wahanol sail trwy ddefnyddio'r grwpiau gwasanaethau sy'n cael eu manylu yn y Cod Ymarfer ar Adroddiadau Gwasanaethau.

Yn arbennig:

Ni chaiff dim ei godi mewn cysylltiad â gwariant cyfalaf (tra caiff colledion dibrisio, ailbrisio ac amhariad uwchlaw'r gweddill ar y Gronfa Ailbrisio ac amorteiddiadau eu codi ar wasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr).

Seiliwyd cost budd-daliadau ymddeol ar lifau arian (talu cyfraniadau pensiynau'r cyflogwr) yn hytrach na chost gyfredol budd-daliadau a gronnwyd yn y flwyddyn i wasanaethau.

Caiff neilltuadau arian i gronfeydd a glustnodwyd y mae modd eu priodoli i wasanaeth arbennig eu hysbysu ar lefel gwasanaeth.

9.3 DADANSODDIAD O WARIANT AC INCWM YN ÔL EI NATUR

Gwariant / Incwm	2020-21* £'000	2021-22 £'000
Gwariant		
Costau Cyflogeion	172,789	194,335
Costau Gweithredu Eraill	196,622	211,035
Gwasanaethau Cefnogi	-	-
Dibrisiant, amorteiddiad ac amhariad	(11,556)	2,153
Llog a Dalwyd	16,142	15,004
Archebiannau ac Ardollau	25,010	26,214
Ennill neu golled wrth gael gwared ar asedau	(20)	(604)
Gwariant Llawn	**398,987**	**448,137**
Incwm		
Rhenti, ffïoedd a thaliadau ac ati	(51,983)	(65,270)
Llog ac incwm o fuddsoddiad	(247)	(219)
Incwm o dreth y cyngor	(83,201)	(87,900)
Grantiau a chyfraniadau'r llywodraeth	(329,567)	(359,406)
Cyfanswm Incwm	**(464,998)**	**(512,795)**
Gwarged neu Ddiffyg wrth Ddarparu Gwasanaethau	**(66,011)**	**(64,658)**

* Addasiad ail-gategoreiddio

10.0 NODIADAU AR Y DATAGANIAD INCWM A GWARIANT CYNHWYSFAWR

Cygnor Sir Penfro – Datganiad Cyfrifon Blynyddol 2021-22

10.0 NODIADAU AR Y DATAGANIAD INCWM A GWARIANT CYNHWYSFAWR

10.1 INCWM O DRETHIANT A GRANTIAU AMHENODOL

10.1.1 GRANT CYNNAL CYLLID A GRANT ARBENNIG

Y swm yn yr adroddiad yw'r hyn a hysbysir gan Lywodraeth Cymru am y flwyddyn ariannol dan sylw.

10.1.2 TRETHI ANNOMESTIG CENEDLAETHOL (NNDR)

Cafodd y dreth fusnes unedig ar gyfer 2021-22 ei rhewi gan Lywodraeth Cymru ar 53.5c yn y £1 gyda gwerth ardrethol cyfartalog o £132,831,671 o'i gymharu â gwerth ardrethol cyfartalog o £132,484,054 yn 2020-21. Gwnaeth y Cyngor gyfraniad net i'r gronfa NNDR o £11.725m yn 2021-22 a £15.815m yn 2020-21.

10.1.3 TRETH Y CYNGOR

Pennodd y Cyngor Sir y Dreth Gyngor ganlynol ar gyfer y Cyngor Sir a hefyd ar ran Comisiynydd Heddlu a Throseddu Dyfed Powys a Chynghorau Tref a Chymuned.

Band D Treth y Cyngor	**2020-21**	**2021-22**
Cyngor Sir Penfro	£1,146.69	£1,189.69
Comisiynydd Heddlu a Throseddu Dyfed Powys	£260.56	£275.56
Cyngor Tref a Chymuned ar Gyfartaledd	£37.97	£38.75
Sylfaen Drethu Niferoedd Cywerth Band D		
Taladwy	58,456.65	58,794.44
Casgladwy*	57,301.64	57,188.46

* Ffigwr casglu cyfan sy'n cynnwys sylfaen treth gosod cyllideb 54,920.38 ynghyd ag ail gartrefi 1,939.80 ynghyd â Phremiwm Eiddo Gwag Tymor Hir 328.28

Seiliwyd biliau Treth y Cyngor ar niferoedd a lluosyddion y bandiau eiddo canlynol:

Band Treth	**A***	**A**	**B**	**C**	**D**	**E**	**F**	**G**	**H**	**I**
Lluosydd	5/9	6/9	7/9	8/9	9/9	11/9	13/9	15/9	18/9	21/9
Cywerth Band D Eiddo Taladwy	3	3,735	6,575	11,388	10,454	14,211	8,193	3,390	636	208

Roedd y symiau canlynol yn ddyledus gan drethdalwyr y cyngor ar gyfer gwariant y Sir, yr Comisiynydd Heddlu a Throseddu a Chynghorau Tref a Chymuned:

Incwn Treth y Cyngor	**2020-21 £000**	**2021-22 £000**
Treth y Cyngor dyledus yn y flwyddyn	(82,018)	(85,920)
Treth y Cyngor Dibynadwy ym Mlwyddyn - Ail Premiwm Cartref	(2,625)	(2,878)
Treth Gyngor sy'n ddyledus yn y flwyddyn - Eiddo Gwag Tymor Hir		(459)
Llai lwfans diffyg casglu	1,754	1,357
Swm dyledus gan drethdalwyr cyn ad-daliadau	**(83,201)**	**(87,900)**
Neilltuwyd i:		
Archebiant Comisiynydd Heddlu a Throseddu Dyfed Powys	(14,930)	(15,759)
Cyngor Sir Penfro	(66,095)	(69,925)
Archebiannau Cynghorau Tref a Chymuned	(2,176)	(2,216)
Cyfanswm	**(83,201)**	**(87,900)**

10.1.4 DERBYNIADAU – GRANTIAU AMHENODOL A CHYFRANIADAU ERAILL Y LLYWODRAETH

Yr incwm a chyfraniadau grantiau a hysbyswyd yw'r rhai a hysbyswyd gan Lywodraeth Cymru a chyrff cyllido eraill.

	2020-21 £000	2021-22 £000
Credydwyd i Wasanaethau		
Taliadau Cymhorthdal DWP a Grantiau Eraill DWP	(26,622)	(25,185)
Grant Gwella Addysg	(4,331)	(9,595)
Dechrau'n Deg a Theuluoedd yn Gyntaf	(4,600)	(4,868)
Grantiau a cyfraniadau gan y Bwrdd Iechyd	(10,492)	(10,167)
Grant Pont Cleddau	(3,000)	(3,000)
Cyllid Covid Llywodraeth Cymru	(28,394)	(19,671)
Grantiau Eraill a Gredydwyd i Wasanaethau	(41,390)	(48,006)
Cyfanswm Grantiau Cyllid a Gredydwyd i Wasanaethau	**(118,829)**	**(120,492)**

Rhoddwyd cyfrif am y grantiau a chyfraniadau cyllid uchod fel a ganlyn yn ystod y flwyddyn:

	2020-21 £000	2021-22 £000
Grantiau a Chyfraniadau a Dderbyniwyd	(122,098)	(123,769)
Grantiau a ddaliwyd o flaen llaw lle na chyflawnwyd amodau	3,269	3,277
Grantiau a Chyfraniadau a Gredydwyd fel Incwm yn y Flwyddyn	**(118,829)**	**(120,492)**

10.1.5 GRANTIAU A CHYFRANIADAU CYFALAF

Cydnabu'r Awdurdod y grantiau a chyfraniadau cyfalaf canlynol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:

	2020-21 £000	2021-22 £000
Credydwyd i Incwm Trethiant a Grantiau Amhenodol		
Grant Cyfalaf Cyffredinol	(3,298)	(3,181)
Ysgolion yr 21ain Ganrif	(12,133)	(21,076)
Lwfans Atgyweiriadau Mawr	(3,986)	(3,993)
Llywodraeth Cymru - Cludiant (Cronfa Cludiant Lleol, Llwybrau Diogel mewn Cymunedau, Diogelwch ar Ffyrdd Lleol, Bulford Road a Llwybr Strategol y De)	(4,356)	(6,760)
Llywodraeth Cymru - Rheoli Perygl Llifogydd ac Erydu Arfordirol	(494)	(647)
Llywodraeth Cymru - Cashfields a Chartrefi Gwag	-	(10,500)
Grantiau Eraill	(13,942)	(10,930)
Cyfraniadau Datblygwyr	(325)	(18)
	(38,534)	**(57,105)**
Cymhwyswyd i Gyllido Gwariant Cyfalaf	(38,534)	(57,105)
Trosglwyddwyd i Gronfa Grant Cyfalaf heb ei Gymhwyso	-	-
	(38,534)	**(57,105)**

10.2 ARCHEBIANNAU AC ARDOLLAU

	2020-21 £000	2021-22 £000
Archebiannau		
Comisiynydd Heddlu a Throseddu Dyfed Powys	14,930	15,759
Cynghorau Tref a Chymuned	2,176	2,216
Ardollau		
Gwasanaeth Tân ac Achub Canolbarth a Gorllewin Cymru	6,919	7,156
Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro	985	1,083
Cyfansymiau	**25,010**	**26,214**

10.3 GWARIANT CYLLIDOL A GYLLIDWYD O GYFALAF TRWY STATUD

Caiff taliadau o natur gyfalafol lle na chrëwyd unrhyw ased sefydlog eu dileu o'r cyfrifon yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

	2020-21 £000	2021-22 £000
Gwariant yn y Flwyddyn	3,282	5,082
Grant a Chyfraniadau a Dderbyniwyd yn y Flwyddyn	(3,282)	(5,035)
Gwariant Cyllidol Clir a Gyllidwyd o Gyfalaf Trwy Statud	**-**	**47**

10.4 COSTAU PENSIWN

Mae'r Awdurdod yn cyfranogi mewn dau gynllun pensiwn:

10.4.1 CYNLLUN PENSIYNAU DYFED

Gweinyddir gan Gyngor Sir Gâr, fel cynllun buddiant diffiniedig gyda chronfa y mae cyflogeion, aelodau a'r Awdurdod fel cyflogwyr yn talu cyfraniadau iddo. Mae'r cynllun yn gweithredu dan y ddeddfwriaeth berthnasol i Bensiynau Llywodraeth Leol.

Cyfrifwyd cyfradd gyfansawdd cyfraniad y cyflogwr a ddefnyddiwyd yn 2021-22 gan actiwari'r Gronfa ar sail y prisiad fel yr oedd pethau ar 31 Mawrth 2019 ar gyfer holl gyflogeion y Cyngor Sir sy'n aelodau o'r cynllun.
Prisiwyd y Gronfa fel yr oedd pethau ar 31 Mawrth 2019 a chaiff canlyniadau'r prisiad hwn eu hadlewyrchu yng Nghyfrifon 2021-22.

Caiff y datgeliadau isod, sy'n ofynnol yn ôl Safon Gyfrifyddu Ryngwladol 19 (IAS 19) ac sy'n defnyddio tybiaethau ychydig yn wahanol i'r rhai a ddefnyddiwyd ym mhrisiad yr actiwari, eu cynhyrchu hefyd gan Actiwari'r Gronfa ar ddiwedd pob blwyddyn ariannol.

Mae IAS 19 yn gofyn prisio'r rhan fwyaf o asedau ar "werthoedd sylweddoladwy" h.y.: gwerthoedd cynnig, yn hytrach na "gwerthoedd teg" (i bob diben, gwerthoedd canolog y farchnad).

Bydd asedau buddsoddi'r gronfa bensiwn yn symud yn unol â gwerth gwarantau a ddyfynnir ar farchnadoedd ecwiti'r byd a allai gynyddu neu leihau. Gan mai yn y tymor hir y mae gorwel amser y Gronfa Bensiwn, ac na sylweddolir gwir werth buddsoddiadau ond pan werthir y buddsoddiadau, ni wneir addasiadau ar gyfer unrhyw newidiadau yng ngwerth teg buddsoddiadau rhwng 31 Mawrth 2022 a'r dyddiad y caiff y datganiadau cyfrifyddu eu hawdurdodi i'w cyhoeddi.

TRAFODION CYLLIDOL

Cofnodion y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr sydd yn y Gwariant Gweithredu Clir	2020-21 £000	2020-21 £000	2021-22 £000	2021-22 £000
Llog ar Rwymedigaethau Pensiynau	18,904		20,080	
Llog ar Asedau'r Cynllun	(13,115)		(14,676)	
	-	**5,789**	-	**5,404**
Costau Gweinyddol	-	325	-	338
Gwasanaeth yn y Gorffennol (Cynnydd) / Cost		8		139
Cwtogiad (Cynnydd) / Colled		81		384
Cost Gwasanaeth Presennol		27,672		36,626
		33,875		**42,891**
Cofnodion Datganiad Symudiad yng Ngweddill Cronfa'r Cyngor	**£000**	**£000**	**£000**	**£000**
Gwrthdroi Cofnodion IAS 19 Uchod:		(33,875)		(42,891)
Gwir Daliadau a Wnaed yn y Flwyddyn				
Gwir Swm a Godwyd am y Cyfnod	14,225		15,241	
Cost Ychwanegiadau a Godwyd yn y Flwyddyn	784		748	
		15,009		**15,989**
		(18,866)		**(26,902)**
Cyfraniadau Cyflogeion		5.5% - 12.5%		5.5% - 12.5%
Cyfraniadau'r Cyflogwyr		17.1%		17.1%

ASEDAU A RHWYMEDIGAETHAU CYNLLUN PENSIYNAU DYFED CYSONI GWERTH PRESENNOL RHWYMEDIGAETHAU'R CYNLLUN

	Cyfanswm Rhwyme-digaethau 2020-21 £000	Rhwyme-digaethau a Gyllidir 2021-22 £000	Rhwyme-digaethau nas Cyllidir 2021-22 £000	Cyfanswm Rhwyme-digaethau 2021-22 £000
Rhwymedigaeth ar 1 Ebrill	**803,270**	950,814	11,671	**962,485**
Symudiadau yn y Flwyddyn:				
Cost Gwasanaeth Presennol	27,672	36,626	-	**36,626**
Llog ar Rwymedigaethau Pensiynau	18,904	19,843	237	**20,080**
Cyfraniadau Aelodau	5,094	5,343	-	**5,343**
Gwasanaeth yn y Gorffennol (Cynnydd) / Cost	8	139	-	**139**
Ailfesuriadau (rhwymedigaethau) *yn cynnwys*:				
Profiad (cynnydd) / colled	(16,122)	2,474	32	**2,506**
(Cynnydd) / Colled ar dybiaethau ariannol	145,391	(17,566)	(125)	**(17,691)**
(Cynnydd) / Colled ar dybiaethau demograffig	-	(7,504)	(82)	**(7,586)**
Cwtogiadau	81	384	-	**384**
Buddiannau / Trosglwyddiadau a Dalwyd	(21,813)	(19,813)	(748)	**(20,561)**
Rhwymedigaeth ar 31 Mawrth	**962,485**	**970,740**	**10,985**	**981,725**

CYSONI GWERTH TEG ASEDAU'R CYNLLUN

	2020-21 £000	2021-22 £000
Gwerth Teg Asedau'r Cynllun ar 1 Ebrill	552,032	697,421
Symudiadau yn y Flwyddyn:	-	-
Llog ar Asedau'r Cynllun	13,115	14,676
Ailfesuriadau (asedau)	134,309	35,281
Costau Gweinyddol	(325)	(338)
Cyfuniadau Busnes	-	-
Cyfraniadau'r Cyflogwr	15,009	15,989
Cyfraniadau'r Aelodau	5,094	5,343
Buddiannau / Trosglwyddiadau a Dalwyd	(21,813)	(20,561)
Gwerth Teg Asedau'r Cynllun ar 31 Mawrth	**697,421**	**747,811**

ASEDAU'R GRONFA BENSIYNAU WEDI'U RHANU YN ÔL CATEGORY

	31 Mawrth 2021 £000	31 Mawrth 2022 £000
Ecwitïau	516,649	540,443
Llywodraeth	18,133	9,946
Bondiau Eraill	62,768	59,376
Eiddo	77,065	97,739
Dewisiadau Gwahanol	14,646	27,594
Arian Parod / Hylifedd	8,160	12,713
Cyfanswm	**697,421**	**747,811**

Nodiadau ar y tablau:

Anwybyddwyd trethiant gohiriedig.

Cynhwyswyd buddiannau Blynyddoedd Ychwanegol Digolledu, sy'n cael eu codi ar yr Awdurdod, yn y rhwymedigaethau a chyfraniadau at ddibenion y cyfrifiadau.

Ni chynhaliwyd ymchwiliad penodol mewn cysylltiad â gostyngiadau yn oed aelodau'r cynllun ar gyfartaledd, ond ni roddwyd unrhyw reswm dros awgrymu y bu unrhyw newidiadau sylweddol ers prisiad yr actiwari yn 2019.

Mae'r dyledion pensiwn net a adroddwyd yn y cyfrifon yn cynnwys dyledion posibl sy'n gysylltiedig â dyfarniad McCloud. Ym mis Gorffennaf 2020, cyhoeddodd Llywodraeth y DU gynigion ar gyfer ymgynghori ar rwymedi i datrys mater McCloud. Mae cyfrifydd y gronfa bensiwn wedi seilio'r amcangyfrif ar brif ddarpariaethau'r rhwymedi, ond mae rhywfaint o ansicrwydd o hyd ynghylch y canlyniad terfynol.

Seiliwyd gwerth yr asedau a hysbyswyd ar sail cyfran o wir werth yr asedau, er mwyn gwahanu cyfran yr Awdurdod o un ERW.

TYBIAETHAU ACTIWARAIDD

	Dechrau'r Flwyddyn %	Diwedd y Flwyddyn %
Tybiaethau Ariannol		
Cyfradd chwyddiant CPI	2.7	3.3
Cyfradd y cynnydd mewn cyflogau	4.2	4.8
Cyfradd y cynnydd mewn pensiynau	2.8	3.4
Cyfradd Ddisgowntio	2.1	2.8
Disgwyliad Einioes (Blynyddoedd)		
Pensiynwr y dyfodol 65 oed ymhen 20 mlynedd	24.7	24.4
Pensiynwraig y dyfodol 65 oed ymhen 20 mlynedd	27.2	27.1
Pensiynwr presennol 65 oed	23.1	23.0
Pensiynwraig bresennol 65 oed	25.0	24.9

Nodiadau ar y Tybiaethau Actiwaraidd

- Cyfrifwyd ffigurau diwedd y flwyddyn ar gyfer gwerth yr asedau ar y farchnad a rhaniad yr asedau rhwng categorïau buddsoddi fel yr oedd pethau ar 31 Mawrth 2022. Cyfrifwyd rhaniad cyfatebol yr asedau ar ddechrau'r flwyddyn fel yr oedd pethau ar 31 Mawrth 2021.
- Seiliwyd y tybiaethau actiwaraidd a ddefnyddiwyd wrth gyfrifo rhwymedigaethau Mantolen diwedd y flwyddyn ar dybiaethau prisio actiwaraidd 2019, heblaw'r tybiaethau ariannol, sy'n cael eu dangos uchod.
- Ni thynnwyd treuliau o'r elw disgwyliedig uchod. Caiff didyniad o £3,137k o ran treuliau ei wneud wrth gyfrifo'r elw disgwyliedig am y flwyddyn.
- Seiliwyd y ffigur a ddefnyddiwyd ar gyfer y gyfradd ddisgowntio ar elw o ryw 2.7 – 2.8% ar fondiau corfforaethol.
- Mae amcangyfrif y rhwymedigaethau budd diffiniedig yn ymatebol i dybiaethau actiwaraidd o'r gyfradd ddisgowntio, chwyddiant, twf cyflogau a disgwyliad einioes. Gallai newidiadau yn y tybiaethau hyn arwain at newidiadau sylweddol yn y rhwymedigaeth.
- Cyfraniadau cyflogwr amcangyfrifedig 2022-23 yw £15,358k yr Adroddiad Mercer.
- Bu anweddolrwydd sylweddol yn y marchnadoedd ariannol ers dechrau pandemig COVID-19. Er gwaethaf cyfnod o sefydlogrwydd cymharol, yn ddiweddar mae'r anweddolrwydd hwn wedi cynyddu eto gyda'r sefyllfa yn yr Wcrain. Mae hyn yn effeithio ar werthoedd asedau, a bydd unrhyw newidiadau mewn marchnadoedd yn cael eu hadlewyrchu yn y ffigurau cyfrifyddu.

Effaith Gwir Berfformiad l'r hyn a Dybiwyd gyda Threigl Amser

Hanes y Cynllun	2017-18 £000	2018-19 £000	2019-20 £000	2020-21 £000	2021-22 £000
Gwerth Presennol y Rhwymedigaethau	(700,717)	(776,924)	(803,270)	(962,485)	(981,725)
Gwerth Teg yr Asedau	563,920	598,970	552,032	697,421	747,811
Gwarged / (Diffyg) yn y Cynllun	(136,797)	(177,954)	(251,238)	(265,064)	(233,914)

Dengys y rhwymedigaethau'r ymrwymiadau sylfaenol sydd gan yr Awdurdod yn y pen draw i dalu budd-daliadau ymddeol. Yr effaith at ei gilydd yw ostyngiad yn y diffyg yn ystod y flwyddyn. Gweler adran 1.4.2 am ragor o fanylion.

Mae gan gyfanswm y rhwymedigaeth o £233.9m effaith sylweddol ar werth clir yr Awdurdod fel y cofnodwyd ar y Fantolen. Fodd bynnag, bydd iawn yn cael ei wneud am y diffyg yn y cynllun llywodraeth leol trwy gyfraniadau uwch dros weddill bywyd gwaith cyflogeion, fel yr aseswyd gan Actiwari'r cynllun.

10.4.2 Y CYNLLUN PENSIWN ATHRAWON

Sy'n cael ei weinyddu gan yr Adran dros Addysg yng Nghymru a Lloegr. Mae hwn yn gynllun heb gronfa, sy'n golygu nad oes unrhyw asedau buddsoddi wedi cronni i dalu costau pensiwn cyn iddynt ddigwydd ac, felly, dim asedau neu rwymedigaethau cronfa'n ymddangos ym Mantolen y Cyngor. Mae'r cyngor yn gyfrifol am gostau unrhyw ymddeoliad cynnar y tu allan i amodau cynllun Pensiwn Athrawon.

Cofnodion y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	2020-21 £000	2021-22 £000
Yn y Gwariant Gweithredu Clir		
Cyfraniadau llawn a godwyd ar y cyfrifon	9,047	9,497
Cost dyfarniadau dewisol a wnaed yn y flwyddyn	-	-
Cyfradd cyfraniad cyflogeion	7.4% - 11.7%	7.4%-11.7%
Cyfradd cyfraniad y cyflogwyr	23.7%	23.7%

10.5 MANYLION TALIADAU CYDNABYDDIAETH

10.5.1 MAE'R TABLAU CANLYNOL YN DATGELU TALIADAU CYDNABYDDIAETH STAFF UWCH FEL A GANLYN:

Y Prif Weithredwr / Pennaeth Gweithredol y Gwasanaeth Cyflogedig a Chyfarwyddwyr gan gynnwys cyfraniadau pensiwn neu daliadau cyfatebol. Cyfradd cyfanswm cyfraniadau pensiwn y cyflogwr oedd 17.1% yn 2020-21 a 2021-22.

Uwch-swyddogion		Cyflog Crynswth, Ffioedd a Thaliadau Eraill £	Cyfraniadau Pensiwn y Cyflogwr i Gynllun Pensiwn Llywodraeth Leol £	Buddiannau mewn da £	Ffioedd Etholiad £
Prif Weithredwr / Swyddog Canlyniadau*	2020-21	193,576	16,161	9,070	-
	2021-22	79,141	13,533	166	-
Prif Weithredwr / Swyddog Canlyniadau Dros Dro**	2020-21	47,255	6,324	3,300	-
	2021-22	64,752	11,073	2,355	11,698
Cyfarwyddwr Adnoddau	2020-21	124,462	21,283	4,534	-
	2021-22	126,329	21,602	4,487	2,290
Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymunedol	2020-21	124,462	21,283	16,386	-
	2021-22	126,329	21,602	6,934	425
Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol a Thai	2020-21	124,462	21,283	5,841	-
	2021-22	127,064	21,728	5,867	1,050
Cyfarwyddwr Addysg	2020-21	115,098	19,682	1,347	-
	2021-22	121,263	20,864	444	1,045

* 2020-21 Gadawodd y Cyn Brif Weithredwr/Swyddog Canlyniadau gyflogaeth y Cyngor ar 30 Tachwedd 2020 a thalwyd taliad cytundeb setlo o £95,000 iddo. Nododd adolygiad gan Archwilydd Cyffredinol Cymru fod y taliad cytundeb setlo o £95,000 i'r cyn Brif Weithredwr, yn ei farn ef, yn anghyfreithlon. Cyhoeddwyd adroddiad Adran 114 (2), a chytunodd y Cyngor Llawn ar 1 Chwefror 2022 i beidio â chymryd unrhyw gamau pellach. Prif Weithredwr 2021-22 o 13 Medi 2021

** Prif Weithredwr/Swyddog Canlyniadau Dros Dro o 01 Rhagfyr 2020 tan 13 Medi 2021

Cyflogeion eraill (gan gynnwys athrawon) sy'n derbyn cydnabyddiaeth o £60,000 neu fwy (heb gynnwys cyfraniadau pensiwn y cyflogwr) mewn haenau o £5,000.

Cyflogeion Eraill	Nifer y Cyflogeion	
Haen Gydnabyddiaeth	**2020-21**	**2021-22**
£60,000 - £64,999	32	30
£65,000 - £69,999	16	21
£70,000 - £74,999	7	10
£75,000 - £79,999	4	6
£80,000 - £84,999	2	5
£85,000 - £89,999	8	6
£90,000 - £94,999	1	3
£95,000 - £99,999	2	1
£100,000 - £104,999	3	4
£105,000 - £109,999	3	1
£110,000 - £114,999	1	3

Tâl Prif Weithredwr / Prif Weithredwr Dros Dro'r Cyngor yn ystod 2021-22 oedd £143,893 (2020-21 £141,760). Tâl canolrif holl weithwyr y Cyngor yn ystod 2021-22 oedd £21,299 (2020-21 £21,046). Cymhareb tâl Prif Weithredwr / Prif Weithredwr Dros Dro'r Cyngor â chydnabyddiaeth ganolrif holl weithwyr y Cyngor yn ystod 2021-22 oedd oddeutu 6.8 : 1 (2020-21 6.7 : 1).

10.5.2 LWFANSAU'R AELODAU

Daeth cyfanswm y lwfansau gan gynnwys buddion trethadwy a dalwyd i'r Aelodau yn y flwyddyn i £1,145,041 o'i gymharu â £1,133,453 yn 2020-21.

10.5.3 BUDDIANNAU TERFYNIAD

Mae'r tabl canlynol yn nodi taliadau sy'n cynnwys costau diswyddo statudol a gwirfoddol, cyfraniadau pensiwn o ran blynyddoedd ychwanegol a straen pensiwn a thaliadau eraill fel mater o ffafr.

Costau Diswyddo a Therfynu Arall (Y Flwyddyn Gyfredol)	2020-21				2021-22			
Haen	**Niferoedd**			**£000**	**Niferoedd**			**£000**
	Gorfodol	**Arall**	**Cyfanswm**		**Gorfodol**	**Arall**	**Cyfanswm**	
£0 - £20,000	7	5	12	**68**	4	18	22	**206**
£20,001 - £40,000	3	7	10	**304**	3	4	7	**218**
£40,001 - £60,000	-	3	3	**134**	-	4	4	**191**
£60,001 - £80,000	-	1	1	**75**	-	2	2	**122**
£80,001 - £100,000	-	1	1	**95**	-	-	-	**-**
Cyfanswm	**10**	**17**	**27**	**676**	**7**	**28**	**35**	**737**

Cost Pensiynau - Setliad Cyfalafol (Y Flwyddyn Gyfredol)	2020-21		2021-22	
Haen	**Niferoedd**	**£000**	**Niferoedd**	**£000**
£0 - £20,000	6	58	7	196
Cyfanswm	**6**	**58**	**-**	**196**

Cost Pensiynau - Cyfraniad Blynyddol	2020-21 £000	2021-22 £000
Cyfraniad Blynyddol	998	989
Cyfanswm	**998**	**989**

10.6 FFÏOEDD ARCHWILIO

Yr amcangyfrif yw bod y symiau canlynol yn daladwy i Archwilio Cymru am y flwyddyn:

	2020-21* £000	2021-22** £000
Ffioedd sy'n daladwy i Archwilio Cymru mewn perthynas â gwasanaethau archwilio allanol a gynhelir gan yr archwilydd penodedig am y flwyddyn	165	171
Ffïoedd taladwy i Archwilydd Cyffredinol Cymru o ran archwiliadau statudol a Mesur Llywodraeth Leol	110	114
Ffi daladwy am ardystio hawliadau grant a dychwelebau	32	33
Ffi yn daladwy am Adroddiad er Budd y Cyhoedd Archwilio Cymru	-	67
Cyfanswm	**307**	**385**

* Seiliwyd ffioedd 2020-21 ar amcangyfrifon yn ystod y flwyddyn flaenorol ac maent wedi'u hail-nodi i adlewyrchu'r ffioedd gwirioneddol a dalwyd.

** Amcangyfrifir y ffigurau ar gyfer ffioedd 2021-22.

10.7 PARTÏON PERTHYNOL

Mae partïon perthynol yn cyfeirio at gyrff neu unigolion a allai reoli neu ddylanwadu ar y Cyngor neu gael eu dylanwadu neu reoli gan y Cyngor gan efallai gyfyngu ar allu'r Cyngor neu'r parti arall i weithredu'n annibynnol. Mae enghreifftiau eraill lle gall Aelodau a swyddogion y Cyngor fynychu cyfarfodydd y cyrff trydydd-parti ond heb fod â'r gallu uniongyrchol i arfer rheolaeth ond, fodd bynnag, y gall barn a fynegant ddylanwadu ar benderfyniadau a pholisi.

10.7.1 AELODAU'R CYNGOR

Dan y Cod Ymddygiad a ymgorfforwyd yng Nghyfansoddiad y Cyngor, mae gofyn i Aelodau gofnodi yng Nghofrestr Buddiannau'r Aelodau unrhyw fuddiannau ariannol a personol eraill, ynghyd ag unrhyw anrheg, lletygarwch, mantais neu fudd perthnasol. Mae'r Gofrestr yn agored i'w harchwilio gan y cyhoedd ac mae ar gael ar sail Aelod unigol ar wefan y Cyngor drwy'r ddolen ganlynol.

Caiff Aelodau'r Cyngor eu henwebu i wasanaethu ar gyrff allanol niferus, rhai ohonynt naill ai'n derbyn cymorth ariannol y Cyngor neu'n codi ardollau ac archebiannau ar y Cyngor. Wrth fod yn rhan o'r cyrff hyn mae disgwyl i Aelodau weithredu'n annibynnol yn hytrach na chynrychioli barn y Cyngor Sir.

Mae datganiadau o drafodion gan aelodau yn agored i'w harchwilio gan y cyhoedd ac ar gael ar sail Aelod unigol ar wefan y Cyngor. Roedd gan nifer o Aelodau fuddiannau mewn busnesau a dderbyniodd arian grant cysylltiedig â Covid-19 yn ystod 2021-22.

Mae taliadau materol a wnaed i sefydliadau yr oedd gan Aelodau fuddiant ynddynt yn cynnwys Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda (£4.273m o wariant yn 2021-22; balans credydwyr o £0.705m), Cymdeithas Gwasanaethau Gwirfoddol Sir Benfro (£1.536m o wariant yn 2021-22; £0.040m o falans credydwyr), Openreach (£1.593m o wariant 2021-22; balans credydwyr o £0.001m), Cyngor Sir Ceredigion (£1.186m o wariant 2021-22; balans credydwyr o £0.158m), Grŵp Pobl (£0.598m o wariant yn 2021-22; Balans credydwyr o £0.000m), Gofal Budd Cymunedol CBC (£0.358m o wariant 2021-22; balans credydwyr o £0.011m), Croeso Sir Benfro (£0.353m yn 2021-22; balans credydwyr o £0.000m), Coleg Sir Benfro (£0.380m gwariant 2021-22; balans credydwyr o £0.008m), Awdurdod Porthladd Aberdaugleddau (£0.354m o wariant 2021-22; balans credydwyr o £0.000m), Cymdeithas Gofal Sir Benfro (£0.424m o wariant 2021-22; balans credydwyr o £0.031m;), Valero (£0.333m o wariant 2021-22; balans credydwyr o £0.000m), Mind Sir Benfro (£0.405m 2021- 22 gwariant; Balans credydwyr o £0.005m), a Pembrokeshire Frame Ltd (£0.354m o wariant 2021-22; balans credydwyr o £0.000m).

Mae rhestr gyflawn o wariant, incwm a balansau sy'n gysylltiedig ag aelodau ar wefan y Cyngor.

10.7.2 SWYDDOGION

Dan God Ymddygiad Cyflogeion, mae gofyn i swyddogion ddatgan lle gall gwrthdaro buddiannau ddeillio o drefniadau cyflogi ynghyd ag anrhegion neu letygarwch a chynigion ohonynt a, than Adran 117 o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972, trefniadau cytundebol lle mae buddiannau'n gwrthdaro. Mae gan y rhan fwyaf o gyrff proffesiynol godau ymddygiad proffesiynol hefyd y mae disgwyl i aelodau'r cyrff hynny gadw atynt.

Mae taliadau a wnaed i sefydliadau lle'r oedd gan Swyddogion fuddiant yn cynnwys Coleg Sir Benfro (£0.380m o wariant yn 2021-22; balans credydwyr o £0.008m) a GD Harries (£5.309m o wariant 2021-22; balans credydwyr o £0.233m).

Mae rhestr gyflawn o wariant, incwm a balansau sy'n gysylltiedig ag aelodau ar wefan y Cyngor.

10.7.3 CONTRACTAU

Dan gyfansoddiad y Cyngor caiff contractau, yn ôl y diffiniad yn y rheolau sefydlog, eu hysbysu i'r Cabinet ddwywaith y flwyddyn.

10.7.4 YSYLLTIADAU PERTHNASOL

Ni nodwyd unrhyw gysylltiadau o bwys lle bo dylanwad o bwys yn bodoli.

10.7.4.1 LLYWODRAETHAU CYMRU A'R DU

Llywodraethau Cymru a'r DU ac, i raddau llai, yr Undeb Ewropeaidd (tan Brexit), sydd â'r cyfrifoldeb dros y fframwaith statudol a darparu mwyafrif cymorth ariannol y Cyngor, llawer ohono dan delerau ac amodau penodol. Caiff manylion grantiau a dderbyniwyd eu cyflwyno yn nodyn 10.1.4. Caiff grantiau na dderbyniwyd ar 31 Mawrth 2022 eu cyflwyno yn nodyn 12.6.3.

10.7.4.2 CYRFF CYHOEDDUS ERAILL

Caiff Cyrff Cyhoeddus Eraill eu rheoli'n gyffredinol gan Lywodraeth Cymru a Llywodraeth Ganolog.

10.7.4.3 CYLLIDEBAU CYFUN

Roedd trefniant yn bodoli gyda Bwrdd Iechyd Lleol Hywel Dda yn ystod y flwyddyn yn gweithredu dan gytundeb cyllideb gyfun, gyda'i drafodion i'w gweld isod:

	Storfa Offer ar y Cyd	
	2020-21 £000	**2021-22 £000**
Gweddill a ddygwyd ymlaen	-	-
Cyfraniadau:		
CSP	358	409
Hywel Dda	296	277
Gwariant yn y Flwyddyn	**654**	**686**
Gweddill a gariwyd ymlaen	**-**	**-**

10.7.4.4 GWEITHREDIADAU CYDREOLEDIG

Ynghyd â gweddill Awdurdodau Unedol Cymru, mae'r Cyngor yn aelod o CBAC, cwmni cyfyngedig trwy warant sydd ag amcanion o ddarparu a hyrwyddo gwasanaethau addysgol a diwylliannol eraill. Cyfyngwyd atebolrwydd y Cyngor i £1. Mae copïau o'r cyfrifon i'w cael o: CBAC Cyf, 245 Rhodfa'r Gorllewin, Llandaf, Caerdydd CF5 2YX.

Mae'r Cyngor hefyd yn cyfranogi mewn nifer o Gyd-drefniadau eraill sydd heb olygu sefydlu endid ar wahân, lle caiff unrhyw gyfraniadau at drefniadau o'r fath na wariwyd eu dal mewn Cronfa Cyd-drefniant. Yn unol â pholisi cyfrifyddu 8.23, pan oeddent yn berthnasol, chyfunwyd prif ddatganiadau ariannol y Cyngor gyda'r cofnodion perthnasol.

EIN RHANBARTH AR WAITH (ERW)

Roedd ERW yn gynghrair o awdurdodau lleol (chwech yn 2019-20, pump yn 2020-21, pedwar ar gyfer y cyfnod 1 Ebrill hyd at 31 Awst 2021 a thri yn y cyfnod 1 Medi 2021 i 31 Mawrth 2022) yn Ne-orllewin a Chanolbarth Cymru yn gweithio i wella safonau addysg plant a phobl ifanc yn y rhanbarth. Y Cyngor sy'n arwain at ddibenion cyfrifyddu.

Daeth ERW i ben ar 31 Mawrth 2022 a chrëwyd 'Partneriaeth', sef cynghrair o dri awdurdod lleol - Cyngor Sir Caerfyrddin, Cyngor Sir Penfro a Chyngor Dinas a Sir Abertawe o dan gytundeb cyfreithiol newydd.

Mae cyfran yr Cyngor o Gyfrif Incwm a Gwariant a Mantolen y Cyd-drefniant i'w gweld yn y tabl isod.

Ein Rhanbarth ar Waith				
Incwm a Gwariant	**2020-21**		**2021-22**	
	Cyfanswm ERW £000	**Cyfran CSP £000**	**Cyfanswm ERW £000**	**Cyfran CSP £000**
Gwariant	56,637	9,420	4,115	846
Incwm	(56,768)	(9,442)	(4,048)	(833)
Gwariant Clir	**(131)**	**(22)**	**67**	**13**
Llog Pensiynau Clir	67	11	6	1
Symudiad ar Gronfeydd	64	11	(73)	(14)
(Gwarged) / Diffyg Clir	**-**	**-**	**-**	**-**

Mantolen ar 31 Mawrth	2020-21		2021-22	
	Cyfanswm ERW	Cyfran CSP	Cyfanswm ERW	Cyfran CSP
	£000	£000	£000	£000
Asedau Cyfredol	3,430	571	4,955	1,018
Rhwymedigaethau Cyfredol	(2,708)	(450)	(4,278)	(879)
Cyfanswm Asedau Llai Rhwymedigaethau	**722**	**121**	**677**	**139**
Rhwymedigaethau Hirdymor	(613)	(102)	(641)	(132)
Cyfanswm Rhwymedigaethau Hirdymor	**(613)**	**(102)**	**(641)**	**(132)**
Asedau Clir	**109**	**19**	**36**	**7**
Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy	(722)	(126)	(677)	(139)
Cronfeydd wrth Gefn Pensiwn	613	107	641	132
Cyfanswm Cyllido	**(109)**	**(19)**	**(36)**	**(7)**

Mae'n rhaid i ERW fel Cydbwyllgor a gyfansoddwyd yn gyfreithiol baratoi datganiadau ariannol statudol y gellir eu cael o wefan ERW www.erw.wales

Bargen Dinas Bae Abertawe

Mae Bargen Dinas Bae Abertawe yn fuddsoddiad gwerth £1.3 biliwn mewn 11 o brosiectau mawr ar draws Dinas-ranbarth Bae Abertawe – sy'n cynnwys Sir Gaerfyrddin, Castell-nedd Port Talbot, Sir Benfro ac Abertawe.

Arweinir Bargen Dinas Bae Abertawe gan y pedwar awdurdod lleol rhanbarthol drwy Gytundeb Cydbwyllgor, ynghyd â phartneriaid heb bleidlais - sef Byrddau Iechyd Prifysgol Bae Abertawe a Hywel Dda, Prifysgol Abertawe a Phrifysgol Cymru y Drindod Dewi Sant.

Cydnabyddir o fewn Cytundeb y Cydbwyllgor y bydd yr holl bartneriaid yn cyfrannu £50,000 y flwyddyn i gefnogi swyddogaethau canolog a gweinyddol y rhaglen.

Mae Bargen y Ddinas yn cael ei hariannu, yn amodol ar gymeradwyo achosion busnes prosiectau, gan Lywodraeth y DU, Llywodraeth Cymru, y sector cyhoeddus a'r sector preifat.

Ar ôl cymeradwyo achosion busnes prosiectau yn llwyddiannus, bydd y Corff Atebol, ar ran y Cydbwyllgor, yn rhyddhau arian grant y Llywodraeth i Awdurdodau Arweiniol Prosiectau hyd at uchafswm y pris y cytunwyd arno. Gellir newid gwerthoedd grantiau, ond rhaid i hyn gael ei ategu gan achos busnes llawn a chymeradwyaeth gan y Cydbwyllgor a Llywodraethau'r DU a Chymru, fel yr amlinellir yng Nghytundeb y Cydbwyllgor.

Ym mis Mehefin 2020 derbyniodd achos busnes Pembroke Dock Marine (PDM) gymeradwyaeth i fod yn rhan o raglen gyffredinol Bargen Dinas Bae Abertawe.

Llofnodwyd y cytundeb rhwng y Corff Atebol a'r Cyngor ar 23 Chwefror 2021 gyda'r cytundebau rhwng y Cyngor a'r pedwar partner cyflenwi yn cael eu llofnodi ar 2 Gorffennaf 2021.

Prosiect Morol Doc Penfro	2021-22 £'000
Gwariant	2,588
Incwm Grant	(2,588)

Yn ogystal, mae yna 3 phrosiect rhanbarthol, Seilwaith Digidol, Cartrefi fel Gorsafoedd Pŵer a Sgiliau a Thalentau. Oherwydd amseriad y grant ar y prosiectau hyn, bydd yn ofynnol i'r Cyngor fenthyca. Mae lefel y benthyca sy'n ofynnol i'w gadarnhau o hyd.

CYD-BWYLLGOR CORFFORAETHOL DE-ORLLEWIN CYMRU (SWWCJC)

Sefydlwyd Cyd-bwyllgor Corfforaethol De-orllewin Cymru (SWWCJC) yn ffurfiol yn 2022-23, ar ôl i Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 ddod i rym. Yn unol â deddfwriaeth, bydd SWWCJC yn gyfrifol am ystod o 'swyddogaethau mandadol' – trafnidiaeth ranbarthol, gan gynnwys datblygu Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol; cynllunio rhanbarthol (defnydd tir), gan gynnwys datblygu Cynllun Datblygu Strategol; llesiant economaidd, a throsolwg o'r Strategaeth Economaidd Ranbarthol a'r Cynllun Cyflawni (a fabwysiadwyd gan SWWCJC ym mis Mawrth 2022). Yn ogystal, mae SWWCJC wedi cytuno i gefnogi 'swyddogaeth' ychwanegol - datblygu a goruchwylio'r Strategaeth Ynni Ranbarthol (a fabwysiadwyd gan SWWCJC ym mis Mawrth 2022).

Mae SWWCJC yn Gydbwyllgor (Awdurdodau Cyfunol) sy'n cwmpasu pedwar awdurdod unedol Sir Benfro, Sir Gaerfyrddin, Abertawe a Chastell-nedd Port Talbot. Mae'r Cyd-bwyllgor yn cynnwys Arweinwyr yr awdurdodau lleol cyfansoddol ynghyd â'r ddau Barc Cenedlaethol (Bannau Brycheiniog ac Arfordir Penfro) ar gyfer materion yn ymwneud â chynllunio defnydd tir. Yn ogystal, mae cynrychiolwyr cyfetholedig (di-bleidlais) o'r ddau Fwrdd Iechyd a dwy brifysgol. Sefydlwyd CCBCDC yn ffurfiol mewn cyfarfod ar 15 Mawrth 2022; mae'r pwyllgor yn cael ei gadeirio ar hyn o bryd gan Arweinydd Abertawe a'r Prif Weithredwr arweiniol presennol ar hyn o bryd yw Castell-nedd a Phort Talbot (ar sail cylchdroi).

Rhennir y swyddogaethau democrataidd, safonau, craffu, llywodraethu ac archwilio ar draws y pedwar awdurdod lleol gyda Sir Benfro yn gyfrifol am lywodraethu ac archwilio ar hyn o bryd.

O dan y cyd-bwyllgor, mae pedwar is-bwyllgor yn cael eu sefydlu i ymdrin â'r 'swyddogaethau mandadol' a nodir uchod – trafnidiaeth, Cynllunio, datblygu economaidd ac ynni. Cymeradwywyd Cylch Gorchwyl yr is-bwyllgorau ar 11 Hydref 2022. Mae gan bob is-bwyllgor arweinydd gwleidyddol ac arweinydd prif weithredwr gydag Aelodau Cabinet perthnasol o bob awdurdod yn ffurfio aelodaeth y pwyllgor.

Cefnogir y Cyd-bwyllgor a'r is-bwyllgorau gan Fwrdd Cynghori o'r sector preifat (dan recriwtio) a thîm bach o swyddogion ar secondiad.

TREFNIADAU ERAILL AR Y CYD

Mae cyd-drefniadau eraill yn cynnwys Ysbyty De Sir Benfo, Cronfa Gweithredu Camddefnyddio Sylweddau (SMAF), Consortiwm Prynu Cymru, Fforwm Lleol Cymru Gydnerth, Cludiant Cyfun (NEWID) a Chomisiynu ar y Cyd (Cyngor Sir Gâr / Cyngor Sir Penfro) ymhlith eraill. Pan fo hynny'n berthnasol, cyfunwyd prif ddatganiadau ariannol y Cyngor gyda'r cofnodion perthnasol.

10.7.4.5 MENTER PARC BWYD LLWYNHELYG

Mae Parc Bwyd Llwynhelyg yn fenter ar y cyd rhwng Cyngor Sir Penfro a Llywodraeth Cymru. Wedi'i ymgorffori ar 1 Chwefror 2021, ei nod yw creu canolfan o ansawdd uchel yn Llwynhelyg a bydd yn dod â nifer o gynhyrchwyr bwyd at ei gilydd. Bydd hyn yn cynnwys creu safleoedd gwasanaethau yn barod i'w gwerthu ar gyfer eu datblygu ac o bosibl adeiladu unedau ymlaen llaw i'w gosod neu eu prynu.

Bydd y cytundeb yn parhau am gyfnod o 8 mlynedd o 1 Chwefror 2021 neu hyd nes y cyflawnir yr Amcan Cyffredinol neu hyd nes y bydd y naill barti neu'r llall yn penderfynu, ar ôl cyfnod o 5 mlynedd o 1 Chwefror 2021, na ellir cyflawni'r Amcanion Cyffredinol yn amodol ar gytundeb ar y cyd.

Bydd y Cyngor yn cyflwyno cyfrifon rheoli i'r Gweinidogion i'w cymeradwyo bob blwyddyn. O safbwynt y trefniadau ariannol, bydd unrhyw dderbynebau o werthiant plotiau neu incwm rhent yn cael eu rhannu rhwng y partïon ar ganran yn seiliedig ar wariant datblygu cymeradwy pob parti.

Parc Bwyd Llwynhelyg	**2020-21 £000**	**2021-22 £000**
Cyfran Cyngor Sir Penfro o Wariant	531	32

Oherwydd perthnasedd / rhaniad canrannol i'w benderfynu eto, mae'r cofnodion wedi'u cynnwys yn y cyfrifon sengl ac ni pharatowyd unrhyw Gyfrifon Grŵp.

10.7.4.6 ENDIDAU RHEOLEDIG NEU DAN DDYLANWAD

Mae'r Cyngor yn rheoli Pwll Dinbych-y-pysgod, Awdurdodau Harbwr Abergwaun a Dinbych-y-pysgod a Chronfeydd Ymddiried eraill. Ymgorfforwyd incwm a gwariant crynswth Pwll Dinbych-y-pysgod a'r gwerthoedd asedau sefydlog yn Natganiad Cyfrifon y Cyngor.

11.0 NODIADAU AR Y DADANSODDIAD GWARIANT A CHYLLID

Cygnor Sir Penfro – Datganiad Cyfrifon Blynyddol 2021-22

11.0 NODIADAU AR Y DATGANIAD SYMUDIAD MEWN CRONFEYDD

11.1 ADDASIADAU RHWNG SAIL GYFRIFYDDU A SAIL GYLLIDO REOLEIDDIOL

Gwirioneddol 2021-22	Gweddill Gweithredol y Gronfa Gyffredinol £000	Gweddill Gweithredol HRA £000	Cronfeydd Derbyniadau Cyfalaf a Grantiau £000	Cyfanswm Cronfeydd Defny-ddiadwy £000	Cronfeydd Annefny-ddiadwy £000
Symiau yn y Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr sy'n ofynnol eu heithrio trwy reoliad i gyrraedd y sefyllfa ariannol					
Dibrisiad	(21,286)	(4,621)	-	(25,907)	25,907
Amhariad / Ailbrisio	3,980	19,774	-	23,754	(23,754)
Grantiau Cyfalaf i'w Trin fel Incwm	41,717	15,388	-	57,105	(57,105)
Gwariant Cyllidol a Gyllidwyd o Gyfalaf Trwy Statud	(47)	-	-	(47)	47
Gwared Asedau Anghyfredol	(93)	130	(1,614)	(1,577)	1,577
Defnyddio Derbyniadau Cyfalaf, Grantiau a Chyfraniadau i ariannu Gwariant Cyfalaf	-	-	58	58	(58)
Defnyddio Derbyniadau Cyfalaf a Neilltuwyd fel Derbyniadau a Neilltuwyd	-	-	131	131	(131)
Cyllido Costau Addasu (addasiad EIR)	97	-	-	97	(97)
Addasiad Cost Pensiynau	(40,844)	(2,047)	-	(42,891)	42,891
Buddiannau Cyflogeion – Croniad Absenoldeb	(333)	-	-	(333)	333
Symiau a eithriwyd o'r Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr sy'n ofynnol eu cynnwys trwy reoliad i gyrraedd y sefyllfa ariannol					
Isafswm Darpariaeth Refeniw	3,873	1,545	-	5,418	(5,418)
Ad-daliad Dyled Statudol (Rhwymedigaethau Prydlesi Cyllidol)	10	-	-	10	(10)
Ad-daliad Dyled Statudol (PFI)	1,488	-	-	1,488	(1,488)
Gwariant Cyfalaf i'w Godi ar Cronfa'r Cyngor (gan gynnwys Cylchred Oes PFI)	1,985	2,850	-	4,835	(4,835)
Amorteiddio premiwm / gostyngiadau clir mewn cysylltiad ag offerynnau ariannol	87	-	-	87	(87)
Addasiadau Eraill	15,254	735	-	15,989	(15,989)
Addasiadau Eraill	**5,888**	**33,754**	**(1,425)**	**38,217**	**(38,217)**

Gwirioneddol 2020-21	Gweddill Gweithredol y Gronfa Gyffredinol £000	Gweddill Gweithredol HRA £000	Cronfeydd Derbyniadau Cyfalaf a Grantiau £000	Cyfanswm Cronfeydd Defnyddiadwy £000	Cronfeydd Annefnyddiadwy £000
Symiau yn y Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr sy'n ofynnol eu heithrio trwy reoliad i gyrraedd y sefyllfa ariannol					
Dibrisiad	(17,119)	(3,978)	-	(21,097)	21,097
Amhariad / Ailbrisio	(554)	33,207	-	32,653	(32,653)
Grantiau Cyfalaf i'w Trin fel Incwm	33,141	5,393	-	38,534	(38,534)
Gwared Asedau Anghyfredol	(5)	2	(2,559)	(2,562)	2,562
Defnyddio Derbyniadau Cyfalaf, Grantiau a Chyfraniadau i ariannu Gwariant Cyfalaf*	-	-	2,379	2,379	(2,379)
Defnyddio Derbyniadau Cyfalaf a Neilltuwyd fel Derbyniadau a Neilltuwyd	-	-	297	297	(297)
Cyllido Costau Addasu (addasiad EIR)	(1)	-	-	(1)	1
Setliad Gadael Cymhorthdal HRA	-	-	-	-	-
Addasiad Cost Pensiynau	(32,236)	(1,639)	-	(33,875)	33,875
Buddiannau Cyflogeion – Croniad Absenoldeb	240	-	-	240	(240)
Symiau a eithriwyd o'r Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr sy'n ofynnol eu cynnwys trwy reoliad i gyrraedd y sefyllfa ariannol					
Isafswm Darpariaeth Refeniw	3,774	1,545	-	5,319	(5,319)
Ad-daliad Dyled Statudol (Rhwymedigaethau Prydlesi Cyllidol)	-	-	-	-	-
Ad-daliad Dyled Statudol (PFI)	315	-	-	315	(315)
Gwariant Cyfalaf i'w Godi ar Cronfa'r Cyngor (gan gynnwys Cylchred Oes PFI)	1,968	4,756	-	6,724	(6,724)
Amorteiddio premiwm / gostyngiadau clir mewn cysylltiad ag offerynnau ariannol	87	-	-	87	(87)
Cyfraniadau'r cyflogwr at gynlluniau pensiwn	14,321	688	-	15,009	(15,009)
Addasiadau Eraill	-	-	-	-	-
Addasiad Clir Gofynnol	**3,931**	**39,974**	**117**	**44,022**	**(44,022)**

* Cywiro gwall dosbarthu 2020-21

11.2 CRONFEYDD DEFNYDDIADWY

11.2.1 TRAFODION CRONFEYDD PENODOL Y GRONFA GYFFREDINOL, HRA, CLUSTNODWYD AC ADDYSG

	Gweddill ar 31 Mawrth 2021 £000	Cyfraniad (o'r) Cyfrifon Cyllid £000	Cyfraniad at Cyfrifon Cyllid £000	Trosglwyddo i Ddarpariaeth £000	Cyfraniad at Gyfrifon Cyfalaf £000	Gweddill ar 31 Mawrth 2022 £000
Gweddillion Gweithredol						
Cronfa Gyffredinol	(7,000)	(1,000)	-	-	-	(8,000)
HRA	(752)	-	-	-	-	(752)
Cyfanswm Gweddillion Gweithredol	**(7,752)**	**(1,000)**	**-**	**-**	**-**	**(8,752)**
Cronfeydd a Glustnodwyd						
Cronfeydd Cyfalaf HRA						
Cronfa HRA	(10,621)	(6,303)	387	-	2,851	(13,686)
Cyfanswm Cronfeydd Cyfalaf HRA	**(10,621)**	**(6,303)**	**387**	**-**	**2,851**	**(13,686)**
Cronfa Gyfalaf						
Cronfa Gyfalaf Gyffredinol	(973)	(1,923)	52	-	512	(2,332)
Ysgolion yr 21ain Ganrif	-	(33)	-	-	33	-
Cyfanswm Cronfeydd Wrth Gefn y Gronfa Gyffredinol Gyfalaf	**(973)**	**(1,956)**	**52**	**-**	**545**	**(2,332)**
Cronfeydd Eraill a Glustnodwyd						
Yswiriant	(3,785)	(453)	-	491	-	(3,747)
Cynnal yn y Gaeaf	(227)	-	-	-	-	(227)
Rheoli Risg	**(4,012)**	**(453)**	**-**	**491**	**-**	**(3,974)**
Eiddo ac Offer	(2,912)	(2,683)	87	-	377	(5,131)
Ailadeiladu Lonydd Cerbydau	(765)	(577)	495	-	46	(801)
Cerbydau a Chyfarpar	(6,220)	(3,234)	-	-	732	(8,722)
Pont Cleddau	(849)	(537)	-	-	35	(1,351)
Amlosgfa Gorllewin Cymru	(704)	(209)	-	-	-	(913)
Adnewyddu ac Atgyweirio Asedau	**(11,450)**	**(7,240)**	**582**	**-**	**1,190**	**(16,918)**
Etholiadau	(356)	(250)	47	-	-	(559)
Ad-drefnu Gofal Cymdeithasol	(1,301)	(424)	-	-	-	(1,725)
Ad-drefnu Addysg	(875)	(644)	70	-	-	(1,449)
Cydraddoli	**(2,532)**	**(1,318)**	**117**	**-**	**-**	**(3,733)**
Cronfa Fenter (Buddsoddi i Arbed ac Ail-gyflunio Gwasanaethau yn flaenorol)	(4,209)	(7,453)	162	-	68	(11,432)
Ail-gyflunio Gwasanaeth (uno â'r Gronfa Fenter)	(2,182)	-	2,077	-	105	-
Rhaglen Weinyddol	(4,607)	(10)	1,207	-	-	(3,410)
Cronfa Galedi (Covid-19 gynt)	(6,280)	(1,526)	-	-	-	(7,806)
Trawsnewid	**(17,278)**	**(8,989)**	**3,446**	**-**	**173**	**(22,648)**
Cynllunio	(185)	-	-	-	-	(185)
Iawndal Ffermydd Sirol	(161)	(30)	-	-	-	(191)
Cronfa Adfywio	(563)	-	-	-	-	(563)
Datblygu Economaidd a Thwristiaeth	(210)	(452)	-	-	-	(662)
Gwasanaethau Amgylcheddol	(329)	(337)	-	-	-	(666)
Ailgylchu	(647)	-	-	-	-	(647)
Cyflenwi Gwasanaethau	**(2,095)**	**(819)**	**-**	**-**	**-**	**(2,914)**
Cyd-drefniadau	(59)	(4)	-	-	-	(63)
Tai Fforddiadwy	(3,977)	(1,319)	66	-	-	(5,230)
Cyfraniad I'r Gymuned	(1,998)	(1,319)	896	-	-	(2,421)
Allanol	**(6,034)**	**(2,642)**	**962**	**-**	**-**	**(7,714)**
Cyfanswm Cronfeydd a Glustnodwyd	**(43,401)**	**(21,461)**	**5,107**	**491**	**1,363**	**(57,901)**
Gweddillion ISB Ysgolion	(7,097)	(4,621)	510	-	-	(11,208)
CLG Arlwyo Ysgolion	(495)	-	-	-	-	(495)
CLG Cynnal a Chadw Ysgolion	(848)	(196)	-	-	-	(1,044)
Yswiriant Athrawon Llanw Ysgolion	(587)	(88)	-	-	-	(675)
Isadeiledd ICT	(121)	(1,393)	-	-	-	(1,514)
PFI ICT	(3)	(17)	20	-	-	-
Cydraddoli PFI RSG	(2,115)	(4)	711	-	-	(1,408)
Cyfanswm Cronfeydd Ysgolion A Chysylltiedig	**(11,266)**	**(6,319)**	**1,241**	**-**	**-**	**(16,344)**

11.2.2 TRAFODION CRONFEYDD DERBYNIADAU CYFALAF, GRANTIAU A CHYFRANIADAU

Caiff rhan o'r derbyniadau o werthu asedau eu neilltuo i ad-dalu dyled yn unol â pholisïau cyfrifyddu; mae'r gweddill ar gael i dalu am wariant cyfalaf. Mae cyfraniadau at ddibenion cyfalafol a grantiau cyfalaf heb eu cymhwyso a dderbyniwyd ar gael hefyd i dalu am fuddsoddi cyfalaf yn y dyfodol.

	Gweddill ar 1 Ebrill 2021	Derbyniwyd yn y Flwyddyn	Darpariaeth a Neilltuwyd	Trosglwy-ddiadau yn y Flwyddyn	Cymhwy-swyd i Gyllid	Cymhwy-swyd i Dalu am Wariant	Gweddill ar 31 Mawrth 2022
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Cronfa Derbyniadau Cyfalaf							
Cronfa Gyffredinol	(11,867)	(1,483)	-	-	-	58	(13,292)
HRA	-	(131)	131	-	-	-	-
CYFANSWM	**(11,867)**	**(1,614)**	**131**	**-**	**-**	**58**	**(13,292)**

12.0 NODIADAU AR Y FANTOLEN

Cygnor Sir Penfro – Datganiad Cyfrifon Blynyddol 2021-22

12.0 NODIADAU AR Y FANTOLEN

12.1 ASEDAU ANGHYFREDOL

Mae Nodyn 12.1 yn rhoi manylion llawn symudiadau asedau yn ystod y flwyddyn. Fel rhan o raglen dreigl y Cyngor, cynhaliwyd ailbrisiadau o ysgolion, tai, tir CRT, garejys a siopau CRT. Roedd y derbyniadau cyfalaf o waredu asedau eiddo yn £1.2m mewn perthynas â thai nad ydynt yn dai cyngor a £0.127m mewn perthynas â Gwerthu Tai Cyngor.

12.1.1 ASEDAU SEFYDLOG

Prisiwyd portffolio asedau sefydlog y Cyngor yn £978m fel yr oedd pethau ar 31 Mawrth 2022 mewn cymhariaeth â £802m ar 31 Mawrth 2020.

Gwnaed caffaeliadau asedau sefydlog yn y flwyddyn am £13.7m. Mae'r ffigur hwn yng ngwerth cyfanswm ychwanegiadau o £74.2m gyda gweddill y gwerth yn berthnasol i gostau adeiladu neu waith cysylltiedig ag asedau presennol.

Ar 31 Mawrth 2022, amcangyfrif o werth asedau dros ben yn aros i'w gwared yw £2.1m, gydag amcangyfrif bod £0.473m ohono'n debygol o gael ei werthu o fewn y 12 mis nesaf.

Codwyd namau yn y flwyddyn yn cynrychioli; Cafodd Canolfan Hamdden, Ysgol STP, Hwlffordd eu dymchwel ar gyfer adeiladu ysgolion newydd a chyfleuster hamdden, Hen Fecws, Snowdrop Land, prydles tir ond adfeddiannwyd yr adeilad. Safle wedi'i ddymchwel.

12.1.1.1 PRISIAD

Prisiwyd asedau'r Cyngor yn unol â'r polisi cyfrifyddu datganedig. Pan fo'n berthnasol, prisiwyd asedau gan brisiwr y Cyngor, Mrs H. McLeod-Baikie F.R.I.C.S. Mae'r tabl canlynol yn dangos gwaith y Cyngor yn ailbrisio asedau sefydlog fel rhan o'r rhaglen dreigl.

Sail Brisio Gwerthoedd Crynswth	Asedau Tai'r Cyngor	Tir ac Adeiladau Eraill	Cerbydau, Cyfarpar ac Offer	Asedau Cymunedol	Asedau Treftadaeth	Asedau'n cael eu Hadeiladu	Asedau Dros Ben	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Dygwyd am y Gost Hanesyddol	3,137	12,468	36,875	545	1,680	34,784	-	**89,489**
Prisiwyd am Werth Teg ar:								
31 Mawrth 2022	272,769	420,880	-	-	-	-	2,283	**695,932**
31 Mawrth 2021	14,384	11,576	-	-	-	547	-	**26,507**
31 Mawrth 2020	-	5,407	7	-	-	2,497	-	**7,911**
31 Mawrth 2019	-	12,690	58	45	-	2,325	445	**15,563**
31 Mawrth 2018	-	32,157	65	-	-	-	-	**32,222**
Cyfanswm y Gost neu Brisiad	**290,290**	**495,178**	**37,005**	**590**	**1,680**	**40,153**	**2,728**	**867,624**

Cynhwyswyd ysgolion Gwirfoddol Rheoledig (VC), Gwirfoddol Cymorthedig (VA) a Menter Cyllid Preifat y mae gan y Cyngor deitl cyfreithiol arnynt ar Fantolen y Cyngor. Ni chynhwyswyd y rhai sydd ym meddiant cyfreithiol cyrff eraill.

Mae gwerth cario crynswth ardal pwll Canolfan Hamdden Dinbych-y-pysgod (tua £1.7m) yn cael ei ddal ar ymddiried. Yn unol â newidiadau i'r Cod, cynhwyswyd hyn ar y Fantolen. Caiff ei hysbysu ar wahân hefyd fel rhan o gyfrifon Ymddiriedolaeth Pwll Dinbych-y-pysgod.

Caiff isadeiledd ei fesur am Cost Hanesyddol ac, felly, ni chaiff ei gynnwys yn y tabl uchod.

Yn unol â'r Rhyddhad Dros Dro a gynigir gan y Diweddariad i'r Cod ar asedau seilwaith, nid yw'r nodyn hwn ynghyd â Thabl 12.1.1.4 a Thabl 12.1.1.5 yn cynnwys datgelu cost gros a dibrisiant cronedig ar gyfer asedau seilwaith oherwydd arferion adrodd hanesyddol a diffygion gwybodaeth canlyniadol yn golygu na fyddai hyn yn cynrychioli'r sefyllfa ased yn ffyddlon i ddefnyddwyr y datganiadau ariannol.

Yr amserlenni gofynnol i gwblhau newid i'r asedau seilwaith oedd y prif reswm dros ddefnyddio'r rhyddhad dros dro yng nghyfrifon 2021-22. Yn ogystal, rhagwelir na fydd unrhyw effaith sylweddol ar y datganiadau ariannol.

12.1.1.2 DIBRISIAD AC AMHARIAD

Dibrisiwyd holl asedau sefydlog gyda'r dull llinell syth gan ddefnyddio'r bywydau defnyddiol tybiannol sy'n cael eu dangos isod.

Math o Ased	Oes Fuddiol ar gyfer Dibrisio
Anheddau'r Cyngor	40 mlynedd
Eiddo HRA Arall	Hyd at 40 mlynedd
Adeiladau	Hyd at 40 mlynedd
Tir	Ni ddibrisiwyd
Isadeiledd	40 mlynedd
Cerbydau, Cyfarpar ac Offer Cyffredinol	3 – 15 mlynedd
Offer TG	5 mlynedd
Asedau Treftadaeth	Ni ddibrisiwyd
Asedau Cymunedol	Ni ddibrisiwyd
Asedau'n Cael eu Hadeiladu	Ni ddibrisiwyd
Asedau Dros Ben	Hyd at 5 mlynedd
Eiddo Buddsoddi	Ni ddibrisiwyd
Pethau Anniriaethol	3 mlynedd

12.1.1.3 DEFNYDD A DOSBARTHIAD ASEDAU

Math o Ased	Gwerth Clir ar Bapur					
	2020-21			2021-22		
	Y Gronfa Gyffredinol £000	HRA £000	Cyfanswm £000	Y Gronfa Gyffredinol £000	HRA £000	Cyfanswm £000
Eiddo, Cyfarpar ac Offer						
Anheddau'r Cyngor	357	244,487	**244,844**	1,208	296,532	**297,740**
Tir ac Adeiladau	401,201	575	**401,776**	487,428	1,494	**488,922**
Isadeiledd	125,406	-	**125,406**	131,773	-	**131,773**
Cerbydau, Cyfarpar ac Offer	16,493	345	**16,838**	16,534	230	**16,764**
Asedau Treftadaeth	528	-	**528**	847	-	**847**
Asedau Cymunedol	577	-	**577**	527	-	**527**
Asedau'n Cael eu Hadeiladu	10,672	-	**10,672**	38,648	87	**38,735**
Asedau Dros Ben	2,248	-	**2,248**	2,713	-	**2,713**
	557,482	**245,407**	**802,889**	**679,678**	**298,343**	**978,021**
Pethau Anniriaethol	39	-	**39**	100	-	**100**
Asedau Mewn Llaw i'w Gwerthu	350	-	**350**	-	-	**-**
Cyfanswm	**557,871**	**245,407**	**803,278**	**679,778**	**298,343**	**978,121**

12.1.1.4 MANYLION SYMUDIAD YNG NGWERTHOEDD ASEDAU ANGHYFREDOL EIDDO, CYFARPAR AC OFFER 2021-22

Asedau'r Cyngor	Asedau Tai'r Cyngor	Tir ac Adeiladau Eraill	Isadeiledd	Cerbydau, Cyfarpar ac Offer	Asedau Cymunedol	Asedau Treftadaeth	Asedau'n Cael eu Hadeiladu	Asedau Dros Ben	Cyfanswm Eiddo, Cyfarpar ac Offer
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Cost neu Brisiad ar 31 Mawrth 2021	**236,352**	**435,249**	**-**	**32,766**	**638**	**1,755**	**11,143**	**2,278**	**720,181**
Ychwanegiadau	18,468	4,692	9,999	6,126	2	643	32,352	-	**72,282**
Datgydnabod / gwarediadau	-	(1,378)	-	(1,887)	-	-	-	-	**(3,265)**
Datgydnabod – arall (cydran)	-	-	-	-	-	-	-	-	**-**
Ailbrisio Dibrisiad ac Amhariad Cronedig a ddilëwyd i Swm Cario Crynswth	(10,323)	(40,859)	-	-	-	(730)	-	(830)	**(52,742)**
Codiadau / (gostyngiadau) ailbrisiadau i'w cydnabod yn y Gronfa Ailbrisio	18,907	87,356	-	-	-	12	-	869	**107,144**
Codiadau / (gostyngiadau) ailbrisio i'w cydnabod yn y Gwarged / Diffyg wrth Ddarparu Gwasanaethau	27,005	7,489	-	-	-	-	-	16	**34,510**
Ailddosbarthiadau – PPE a Buddsoddiad	-	-	-	-	-	-	-	-	**-**
Ailddosbarthiadau – (i) / o Daliwyd ar Werth	-	(387)	-	-	-	-	-	(100)	**(487)**
Symudiadau Eraill	(119)	3,016	-	-	(50)	-	(3,342)	495	**-**
Ar 31 Mawrth 2022	**290,290**	**495,178**	**9,999**	**37,005**	**590**	**1,680**	**40,153**	**2,728**	**877,623**
Dibrisiant ac Amhariadau									
Dibrisiant	(79)	(8,784)	-	(14,415)	-	(12)	(358)	-	**(23,648)**
Amhariad	(514)	(24,689)	-	(1,513)	(61)	(1,215)	(113)	(30)	**(28,135)**
Ar 31 Mawrth 2021	**(593)**	**(33,473)**	**-**	**(15,928)**	**(61)**	**(1,227)**	**(471)**	**(30)**	**(51,783)**
Tâl Dibrisiant ar gyfer 2021-22	(4,502)	(12,164)	(3,318)	(4,981)	-	-	-	(835)	**(25,800)**
Colledion Amhariad a Gwariant Heblaw Gwella i'r Gronfa Ailbrisio	(50)	(1,714)	-	-	-	-	-	-	**(1,764)**
Colledion Amhariad a Gwariant Heblaw Gwella i'r Gwarged / Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	(6,845)	(972)	(314)	(1,188)	(2)	(336)	(1,099)	-	**(10,756)**
Datgydnabod / Gwarediadau:									
~ W/O Dibrisiad Cronedig	-	1,376	-	1,856	-	-	-	-	**3,232**
~ W/O Amhariad Cronedig	-	-	-	-	-	-	-	-	**-**
Ailbrisiadau:									
~ W/O Dibrisiad Cronedig	3,989	23,416	-	-	-	12	-	799	**28,216**
~ W/O Amhariad Cronedig	6,334	17,443	-	-	-	718	-	31	**24,526**
Ailddosbarthiadau:									
~ Trosglwyddo Dibrisiad Cronedig d/yml	-	(167)	-	-	-	-	152	15	**-**
~ Trosglwyddo Amhariad Cronedig d/yml	32	(1)	-	-	-	-	-	5	**36**
Ar 31 Mawrth 2022	**(1,635)**	**(6,256)**	**(3,632)**	**(20,241)**	**(63)**	**(833)**	**(1,418)**	**(15)**	**(34,093)**
Gwerth net seilwaith ar y llyfrau (NBV) a ddygwyd ymlaen*	**9,085**	**-**	**125,406**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**134,491**
Balance Sheet Amount at 31 March 2022	**297,740**	**488,922**	**131,773**	**16,764**	**527**	**847**	**38,735**	**2,713**	**978,021**
Balance Sheet Amount at 31 March 2021	**244,844**	**401,776**	**125,406**	**16,838**	**577**	**528**	**10,672**	**2,248**	**802,889**

* Wedi'i ailddatgan yn unol â'r rhyddhad dros dro sy'n cael ei gynnig gan y diweddariad i'r Cod ar Asedau Seilwaith

12.1.1.5 SYMUDIAD CYMHAROL YNG NGWERTHOEDD ASEDAU ANGHYFREDOL EIDDO, CYFARPAR AC OFFER 2020-21

Asedau'r Cyngor	Asedau Tai'r Cyngor	Tir ac Adeiladau Eraill	Isadeiledd	Cerbydau, Cyfarpar ac Offer	Asedau Cymunedol	Asedau Treftadaeth	Asedau'n Cael eu Hadeiladu	Asedau Dros Ben	Cyfanswm Eiddo, Cyfarpar ac Offer
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Cost neu Brisiad ar 31 Mawrth 2020	**277,604**	**413,485**	**-**	**28,124**	**602**	**1,155**	**5,890**	**3,707**	**730,567**
Addasiad Blwyddyn Flaenorol	**(71,954)**	**(33)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**(71,987)**
Cost neu Brisiad ar 1 Ebrill 2020	**205,650**	**413,452**	**-**	**28,124**	**602**	**1,155**	**5,890**	**3,707**	**658,580**
Ychwanegiadau	10,171	18,165	7,276	6,092	37	600	4,945	30	**47,316**
Datgydnabod / gwarediadau	-	(7,983)	-	(1,450)	-	-	-	-	**(9,433)**
Ailbrisio Dibrisiad ac Amhariad Cronedig a ddilëwyd i Swm Cario Crynswth	(23,238)	(25,602)	-	-	-	-	-	(1,357)	**(50,197)**
Codiadau / (gostyngiadau) ailbrisiadau i'w cydnabod yn y Gronfa Ailbrisio	7,490	24,865	-	-	36	-	-	503	**32,894**
Codiadau / (gostyngiadau) ailbrisio i'w cydnabod yn y Gwarged / Diffyg wrth Ddarparu Gwasanaethau	38,309	12,676	-	-	3	-	-	20	**51,008**
Ailddosbarthiadau – (i) / o Daliwyd ar Werth	(305)	(166)	-	-	(40)	-	-	(440)	**(951)**
Symudiadau Eraill	-	(158)	35	-	-	-	308	(185)	**-**
Ar 31 Mawrth 2021	**238,077**	**435,249**	**7,311**	**32,766**	**638**	**1,755**	**11,143**	**2,278**	**729,217**
Dibrisiant ac Amhariadau									
Dibrisiant	(14,535)	(19,485)	-	(12,020)	-	(12)	(249)	(766)	**(47,067)**
Amhariad	(72,532)	(17,583)	-	(1,175)	(24)	(615)	72	(191)	**(92,048)**
Ar 31 Mawrth 2020	**(87,067)**	**(37,068)**	**-**	**(13,195)**	**(24)**	**(627)**	**(177)**	**(957)**	**(139,115)**
Addasiad Blwyddyn Flaenorol									
Dibrisiant	-	-	-	-	-	-	-	-	**-**
Amhariad	71,987	-	-	-	-	-	-	-	**71,987**
Dibrisiant ac Amhariadau									
Dibrisiant	(14,535)	(19,485)	-	(12,020)	-	(12)	(249)	(766)	**(47,067)**
Amhariad	(545)	(17,583)	-	(1,175)	(24)	(615)	72	(191)	**(20,061)**
Ar 1 Ebrill 2021	**(15,080)**	**(37,068)**	**-**	**(13,195)**	**(24)**	**(627)**	**(177)**	**(957)**	**(67,128)**
Tâl Dibrisiant ar gyfer 2020-21	(3,840)	(9,438)	(3,318)	(3,719)	-	-	-	(585)	**(20,900)**
Colledion Amhariad a Gwariant Heblaw Gwella i'r Gronfa Ailbrisio	(51)	(7,884)	-	-	-	-	-	-	**(7,935)**
Colledion Amhariad a Gwariant Heblaw Gwella i'r Gwarged / Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	(5,073)	(12,177)	(87)	(350)	(37)	(600)	-	(31)	**(18,355)**
Datgydnabod / Gwarediadau:									
~ W/O Dibrisiad Cronedig	-	6,600	-	1,324	-	-	-	-	**7,924**
~ W/O Amhariad Cronedig	-	779	-	12	-	-	-	-	**791**
Ailbrisiadau:									
~ W/O Dibrisiad Cronedig	18,084	13,430	-	-	-	-	-	1,351	**32,865**
~ W/O Amhariad Cronedig	5,155	12,176	-	-	-	-	-	7	**17,338**
Ailddosbarthiadau:									
~ Trosglwyddo Dibrisiad Cronedig d/yml	-	109	-	-	-	-	(109)	-	**-**
~ Trosglwyddo Amhariad Cronedig d/yml	-	-	-	-	-	-	(185)	185	**-**
Ar 31 Mawrth 2021	**(805)**	**(33,473)**	**(3,405)**	**(15,928)**	**(61)**	**(1,227)**	**(471)**	**(30)**	**(55,400)**
Gwerth net seilwaith ar y llyfrau (NBV) a ddygwyd ymlaen*	**7,572**	**-**	**121,500**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**129,072**
Swm y Fantolen ar 31 Mawrth 2021	**244,844**	**401,776**	**125,406**	**16,838**	**577**	**528**	**10,672**	**2,248**	**802,889**
Swm y Fantolen ar 31 Mawrth 2020	**198,109**	**376,417**	**121,500**	**14,929**	**578**	**528**	**5,713**	**2,750**	**720,524**

* Wedi'i ailddatgan yn unol â'r rhyddhad dros dro sy'n cael ei gynnig gan y diweddariad i'r Cod ar Asedau Seilwaith

12.1.1.6 TRAFODION ASEDAU TREFTADAETH YN Y FLWYDDYN

Cynhaliwyd Asedau Treftadaeth gyda swm cludo net o £528k a £847k ar gyfer 2020-21 a 2021-22 yn y drefn honno. Mae rhagor o fanylion Asedau Treftadaeth y Cyngor i'w cael gan Gwasanaethau Amgueddfeydd ac Archifau Sir Benfro.

12.1.2 GWARED A DATGYDNABOD ASEDAU SEFYDLOG YN Y FLWYDDYN

Gwerth cario crynswth asedau a waredwyd yn y flwyddyn oedd:	2020-21 £000	2021-22 £000
Gwarediadau		
Tai'r Cyngor	305	-
Lleiniau Adeiladu a Thir	295	801
Arall	1,469	-
Cyfanswm Gwarediadau	**2,069**	**801**
Datgydnabyddiaethau		
Arall	7,965	3,265
Cyfanswm Datgydnabyddiaethau	**7,965**	**3,265**

12.1.3 ASEDAU ANNIRIAETHOL

Caiff rhai pecynnau meddalwedd a brynwyd yn allanol eu cydnabod fel asedau anniriaethol ar y Fantolen, gyda swm cludo net o £39k a £100k ar gyfer 2020-21 a 2021-22 yn y drefn honno.

12.1.4 MESURIAD GWERTH TEG IFRS 13 – ASEDAU GWARED

Gwerth teg asedau gwarged y Cyngor oedd £2.248m a £2.713m ar 31 Mawrth ar gyfer 2021 a 2022 yn y drefn honno. Defnyddiwyd mewnbwn arwyddocaol annibynadwy (Lefel 3) i gyrraedd y prisiadau hyn.

Technegau Prisio

Caiff gwerth teg eiddo gweddill y Cyngor ei fesur bob blwyddyn ym mhob dyddiad adrodd. Mae'r holl brisiadau yn cael eu cynnal yn fewnol, yn unol â'r methodolegau a'r canolfannau ar gyfer amcangyfrif a nodir yn safonau proffesiynol Sefydliad Brenhinol y Syrfewyr Siartredig a'r Cod CIPFA a'r canllawiau.

Defnyddiwyd y technegau prisio priodol yn ystod y flwyddyn i werthfawrogi'r asedau dros ben y mae data digonol ar gael ar eu cyfer, gan wneud y gorau o'r defnydd o fewnbynnau a arsylwyd yn berthnasol a lleihau'r defnydd o fewnbynnau anaddasadwy.

Y gwahaniaeth flwyddyn ar ôl blwyddyn yw bod asedau ychwanegol yn cael eu datgan yn weddill, bod telerau'n cael eu hail-negodi neu werthiannau neu warediadau heb fynd rhagddynt, felly, rhoddwyd mwy o ddibyniaeth ar fewnbynnau anweladwy lefel 3.

Technegau Prisio a ddefnyddiwyd i Bennu Gwerthoedd Teg Haenau 2 a 3 ar gyfer Eiddo Dros Ben

Mewnbynnau gweladwy arwyddocaol – haen 3

Mae'r Gwerth Teg wedi'i seilio ar dystiolaeth gymaradwy, cyngor allanol a gwerthiant tebyg a gytunwyd. Felly, mae lefel yr allbynnau anobservadwy yn arwyddocaol, gan arwain at gategoreiddio'r eiddo ar Lefel 3 yn yr hierarchaeth Gwerth Teg. Bydd newidiadau mewn amodau'r farchnad yn arwain at gynnydd a gostyngiad yn y Gwerth Teg.

Y Defnydd Uchaf a'r Gorau o eiddo dros ben

Wrth amcangyfrif gwerth teg eiddo Gwarged y Cyngor, ystyriwyd y defnydd gorau a'r eiddo gorau posibl o'r eiddo.

12.1.5 GWARIANT A CHYLLIDO CYFALAF

12.1.5.1 GWARIANT CYFALAF YN Y FLWYDDYN

Caiff y gwariant cyfalaf a wnaed yn y flwyddyn ei ddangos yn y tabl isod ynghyd â'r adnoddau a ddefnyddiwyd i'w gyllido.

	2020-21 £000	2021-22 £000
Gwariant Cyfalaf wedi'i Ddadansoddi yn ôl Gwasanaeth:		
Addysg	17,658	28,544
Y Gwasanaethau Cymdeithasol	2,814	752
Cludiant	7,097	11,023
Tai – HRA	10,170	18,257
Tai – Cronfa'r Cyngor	1,021	2,254
Diwylliant a Gwasanaethau Cysylltiedig	1,443	4,629
Datblygiad	8,437	5,246
Amgylcheddol	1,095	2,054
Corfforaethol	2,132	2,813
Y Fargen Ddinesig	-	2,588
	51,867	**78,160**
Asedau a Gafwyd dan Brydlesi Cyllidol yn y Flwyddyn	6	30
Buddsoddiad Cyfalaf	**51,873**	**78,190**
Yn cynrychioli:		
Asedau Sefydlog	47,316	72,282
Asedau Anniriaethol	22	168
Benthyciadau a Blaensymiau	1,253	658
Gwariant Cyllidol Crynswth a Gyllidwyd o Gyfalaf Trwy Statud	3,282	5,082
	51,873	**78,190**
Ariannwyd trwy'r canlynol:	-	
Benthyciadau	555	6,526
Benthyca Anghynaliedig	394	4,601
Grantiau Cyfalaf a chyfraniadau eraill	41,815	62,140
Cymhwyso Cronfeydd Gyffredinol wrth gefn a debynedau	9,103	4,893
Prydlesi Cyllidol	6	30
	51,873	**78,190**

12.1.5.2 GOFYNIAD CODI CYFALAF

Mae'r gofyniad codi cyfalaf yn cynrychioli'r cyllido allanol gofynnol, ar ôl ystyried grantiau, derbyniadau cyfalaf a chronfeydd mewnol a gymhwyswyd o ran y buddsoddiad cyfalaf hirdymor a wnaed gan y Cyngor.

	2020-21 £000	2021-22 £000
Gofyniad Codi Cyfalaf ar 1 Ebrill	**237,545**	**232,569**
Symudiadau yn y Flwyddyn		
Cynnydd / (Gostyngiad) mewn Benthyca Cynaledig (Trethiant Lleol a Chanolog)	(4,982)	4,080
Asedau a Gafwyd / Gwaredwyd Dan Brydlesi Cyllidol	6	30
Gofyniad Cyllid Cyfalaf ar 31 Mawrth	**232,569**	**236,679**
Symudiad yn y Flwyddyn		
Buddsoddiad Cyfalaf:		
Eiddo, Peiriannau ac Offer	47,316	72,282
Asedau Anniriaethol	22	168
Benthyciadau a Blaensymiau	1,253	658
Gwariant Cyllidol a Gyllidwyd o Gyfalaf Trwy Statud	3,282	5,082
Cyfanswm	**51,873**	**78,190**
Ffynonellau Cyllid:		
Derbyniadau Cyfalaf	(2,379)	(58)
Derbyniadau Cyfalaf a Neilltuwyd	(297)	(131)
Grantiau'r Llywodraeth a Chyfraniadau Eraill	(41,815)	(62,140)
Symiau a Neilltuwyd o Refeniw:		
- Cyfraniad Refeniw Uniongyrchol	(6,724)	(4,835)
- Isafswm Darpariaeth Refeniw	(5,634)	(6,916)
	(56,849)	**(74,080)**
Cynnydd / (Gostyngiad) yn y Gofyniad Codi Cyfalaf	**(4,976)**	**4,110**

12.1.5.3 YMRWYMIADAU CONTRACTAU CYFALAF

Mae'r canlynol yn cynrychioli symiau a ymrwymwyd dan gontractau gwaith sylweddol. Cronnwyd £5.576m yng nghyfrifon 2021-22.

Y prif ymrwymiadau dan gontractau cyfalaf ar 31 Mawrth yw:	2020-21 £000	2021-22 £000
Addysg	37,334	12,724
Gofal Cymdeithasol	578	13
Cludiant	2,594	4,890
Tai – HRA	8,346	5,241
Tai – Cronfa'r Cyngor	193	498
Diwylliant a Gwasanaethau Cysylltiedig	978	1,132
Datblygu	6,282	3,332
Amgylcheddol	1,551	1,259
Corfforaethol	2,285	218
	60,141	**29,307**

Gwellodd y gwaith o gyflawni'r rhaglen gyfalaf ar gyfer 2021-22 gyda chynlluniau mawr yn parhau. Mae ymrwymiadau addysg wedi gostwng yn bennaf oherwydd dilyniant rhaglen Band B Ysgolion yr 21ain Ganrif. Dwysaodd y gwaith ar Ysgol Uwchradd Hwlffordd yn ystod 2021-22 gyda'r ysgol yn agor ym mis Medi 2022.

12.2 MENTER CYLLID PREIFAT

12.2.1 TREFNIADAU MCP

Gweithiodd y Cyngor gyda Phartneriaethau Lleol mewn perthynas â therfynu unig gontract PFI y Cyngor, gan gyflwyno hysbysiad terfynu 12 mis ar gontract PFI Doc Penfro ar 27 Gorffennaf 2020. Daeth y contract i ben ar 27 Gorffennaf 2021 ar gost o £4.854m.

12.2.2 TRAFODION MENTER CYLLID PREIFAT

12.2.2.1 SYMUDIAD YNG NGWERTH ASEDAU MENTER CYLLID PREIFAT (PFI)

Gwerth yr ased Menter Cyllid Preifat blaenorol a gynhwyswyd yn y categori Tir ac Adeiladau Eraill ar y fantolen yw £11.495 miliwn.

12.2.2.2 GWERTH ATEBOLRWYDD MENTER CYLLID PREIFAT (PFI)

	2020-21 £000	2021-22 £000
Rhwymedigaeth		
Swm y Fantolen ar 1 Ebrill	**(6,129)**	**(5,814)**
Elfen Gyfalafol a Ad-dalwyd	315	5,814
Swm y Fantolen ar 31 Mawrth	**(5,814)**	**-**

12.2.2.3 RHAGDALIAD COSTAU CYLCHRED BYWYD MENTER CYLLID PREIFAT

	2020-21 £000	2021-22 £000
Rhagdaliad		
Swm y Fantolen ar 1 Ebrill	**(1,731)**	**(1,919)**
Taliad Cylchred Bywyd yn y Flwyddyn	(269)	(90)
Gwariant Cylchred Bywyd nad yw'n Gwella yn y Flwyddyn	81	76
Atebolrwydd PFI ar Bapur	-	1,933
Swm y Fantolen ar 31 Mawrth	**(1,919)**	**-**

12.2.2.4 RHWYMEDIGAETHAU CYSYLLTIEDIG AG ASEDAU MENTER CYLLID PREIFAT

Nid oes unrhyw rwymedigaethau ar ôl prynu'r ased PFI ar 27 Gorffennaf 2021.

12.3 TREFNIADAU PRYDLESU AC O FATH PRYDLESU

12.3.1 Y CYNGOR FEL PRYDLESAI

Mae'r Cyngor wedi caffael amrywiol asedau dan brydlesi cyllidol sy'n cael eu hysbysu dan Eiddo, Peiriannau ac Offer ar y Fantolen.

Mae gan y Cyngor ymrwymiadau prydlesu gweithredol o £513k a £490k ar gyfer 2020-21 a 2021-22 yn y drefn honno.

Yr isafswm taliadau prydles sy'n ddyledus dan drefniadau Prydles Ariannol yw £929k a £932k ar 31 Mawrth 2021 a 31 Mawrth 2022 yn y drefn honno.

12.3.2 Y CYNGOR FEL PRYDLESWR

Mae gan y Cyngor fuddsoddiad crynswth mewn eiddo i'w brydlesu, yn cynnwys lleiafswm y taliadau prydles sydd i'w disgwyl dros weddill cyfnodau'r prydlesi a'r gwerth gweddilliol i'w ddisgwyl ar yr eiddo pan ddaw'r prydlesi i ben.

Nid yw dyledwyr prydlesi cyllidol yn berthnasol oherwydd y gwnaed taliadau cydnabyddiaeth o £890k ar ddechrau'r cytundebau. Felly, nid oes unrhyw rwymedigaeth yn aros.

Seiliwyd incwm prydlesi cyllidol ar dderbyn rhenti rhad dros gyfnod o ryw 999 mlynedd is £14,637k.

Derbyniadau yn Ddyledus	**Taliadau Derbyniadwy 2021-22** **£000**	**Taliadau Derbyniadwy 2022-23-2025-26** **£000**	**Taliadau Derbyniadwy ar ol 2026** **£000**	**Cyfanswm** **£000**
Prydlesau Cyllid				
Buddsoddiad crynswth mewn prydlesau	-	-	-	-
Derbyniadau Lleiafrif prydles*	-	-	14	14
Prydlesau Gweithredol				
Taliadau prydlesol cyfanfrif lleiaf	1,630	2,834	10,173	14,637

* Mae incwm prydles cyllid yn seiliedig ar renti pupur a dderbynwyd dros gyfnod o ~999 mlynedd.

12.4 RHESTRI EIDDO

Ni wnaeth y Cyngor unrhyw gontractau adeiladu ar gyfer eraill yn ystod y flwyddyn.

	Storfeydd Adeiladu a Pheirianneg **£000**	**Diwylliant, yr Amgylchedd a Chynllunio** **£000**	**Arlwyo** **£000**	**Arall** **£000**	**Cyfanswm** **£000**
Swm ar 31 Mawrth 2021	**781**	**515**	**102**	**28**	**1,426**
Pryniadau	3,607	580	1,418	328	**5,933**
Cydnabyddedig fel traul yn y flwyddyn	(3,431)	(743)	(1,401)	(297)	**(5,872)**
Gweddill ar 31 Mawrth 2022	**957**	**352**	**119**	**59**	**1,487**

12.5 BUDDSODDIADAU

Caiff y buddsoddiadau eu dangos ar y Fantolen yn ôl gwerth wedi'i amorteiddio sy'n caniatáu ar gyfer cydraddoli'r llog ar y prifswm dros fywyd y buddsoddiad.

Y gwerth teg (ar y farchnad) yn adlewyrchu'r derbyniadau pe bai'r buddsoddiadau wedi cael eu sylweddu ar 31 Mawrth 2022 oedd £73.8m. Gwerth teg cyfatebol buddsoddiadau ar 31 Mawrth 2021 oedd £58.1m.

Cyfrifwyd Gwerth Teg gyda'r dull Gwerth Clir Presennol (NPV) sy'n rhoi amcangyfrif o daliadau yn y dyfodol yn nhermau heddiw.

Nid yw'r Cyngor yn dal y categorïau canlynol o asedau ariannol – "ar gael i werthu" neu "yn ôl gwerth teg trwy elw a cholled".

Buddsoddiadau (Benthyciadau a Symiau Derbyniadwy)	Gwerth wedi'i Amor-teiddio	Gwerth Aeddfedu			Llog a Gronnwyd yn y Flwyddyn	Gwerth wedi'i Amor-teiddio	Gwerth Teg
	31 Mawrth 2021	1 Ebrill 2021	Symudiad yn y Flwyddyn	31 Mawrth 2022		31 Mawrth 2022	31 Mawrth 2022
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Byrdymor (dan 12 mis)							
Y Farchnad Arian	49,049	49,033	24,505	73,538	46	73,584	73,584
	49,049	**49,033**	**24,505**	**73,538**	**46**	**73,584**	**73,584**
Cywerth Arian Parod							
Y Farchnad Arian	9,032	9,032	(8,814)	218	-	218	218
Cyfanswm Buddsoddiadau	**58,081**	**58,065**	**15,691**	**73,756**	**46**	**73,802**	**73,802**

12.6 DYLEDWYR A CREDYDWYR

12.6.1 DYLEDWYR A RHAGDALIADAU

Caiff holl symiau sy'n cael eu cynnwys fel asedau eu dangos yn ôl gwerth teg (ar y farchnad).

	Clir 1 Ebrill 2021*	Crynswth 31 Mawrth 2022	Lwfans Amhariad	Clir 31 Mawrth 2022
	£000	£000	£000	£000
Symiau sy'n daladwy ar ôl blwyddyn:				
Morgeisi	-	-	-	-
Benthyciadau Eraill	3,574	3,517	-	3,517
Dyledion ar Ystadau (gwelwch y tabl isod)*	1,594	1,183	-	1,183
	5,168	**4,700**	**-**	**4,700**
Symiau sy'n daladwy ymhen blwyddyn:				
Derbyniadau Masnachol*	14,415	20,333	(2,211)	18,122
Rhagdaliadau*	3,535	2,811	-	2,811
Symiau Derbyniadwy Eraill*	48,186	70,452	(11,239)	59,213
	66,136	**93,596**	**(13,450)**	**80,146**

* Y flwyddyn flaenorol wedi'i hailddatgan a'i hailddosbarthu

Mae'r cynnydd yn bennaf oherwydd yr effaith y mae Covid 19 wedi'i chael ar yr economi gyffredinol.

12.6.2 CREDYDWYR & BENTHYCA TYMOR BYR

Caiff gwerth teg masnach a symiau taladwy eraill ei gymryd fel swm yr anfoneb neu fil.

	Gweddil 31 Mawrth 2021				Gweddil 31 Mawrth 2022			
	Credydwyr Byrdymor	Derby-niadau Grantiau Cyllid o Flaen Llaw	Derby-niadau Grantiau Cyfalaf o Flaen Llaw	Cyfanswm Credydwyr	Credydwyr Byrdymor	Derby-niadau Grantiau Cyllid o Flaen Llaw	Derby-niadau Grantiau Cyfalaf o Flaen Llaw	Cyfanswm Credydwyr
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Symiau sy'n daladwy ymhen blwyddyn:								
Taliadau Masnachol	(21,617)	(265)	(6,759)	**(28,641)**	(33,435)	-	(8,448)	**(41,883)**
Taliadau Eraill	(22,973)	(3,004)	(6,813)	**(32,790)**	(18,710)	(3,277)	(10,655)	**(32,642)**
	(44,590)	**(3,269)**	**(13,572)**	**(61,431)**	**(52,145)**	**(3,277)**	**(19,103)**	**(74,525)**
Llog ar Fenthyciadau				**(1,079)**				**(1,047)**
Benthyciadau'n Aeddfedu cyn pen Blwyddyn				**(1,692)**				**(1,194)**
Cyfanswm Credydwyr				**(64,202)**				**(76,766)**

Mae nifer o ffactorau cyfrannol i'r cynnydd mewn credydwyr tymor byr, gan gynnwys gwahaniaethau amseru ar gyfer taliadau sy'n ddyledus ar gyfer trefniadau Asiantaeth Llywodraeth Cymru, prosiectau Cyfalaf ac archebion bloc Digartrefedd a wrthbwyswyd gan ddileu'r rhwymedigaeth PFI.

12.6.3 DERBYNIADAU GRANTIAU O FLAEN LLAW

Grantiau yw'r rhain a dderbyniwyd o flaen llaw ac nad oes modd eu cymhwyso cyn cydymffurfio â thelerau'r grant pan fydd y grant yn cael ei gydnabod fel incwm.

	Gweddill ar 1 Ebrill 2020	Cymhwyswyd yn y Flwyddyn Cyflawnwyd yr Amodau	Derbyniwyd yn y Flwyddyn Amodau Eto i'w Cyflawni	Gweddill ar 31 Mawrth 2021
	£000	£000	£000	£000
Rhwymedigaeth Gyfredol:				
Grantiau Cyllid				
· Cronfa Gyffredinol	(3,269)	3,269	(3,277)	**(3,277)**
· HRA	-	-	-	**-**
Grantiau Cyfalaf				
· Cronfa Gyffredinol	(13,572)	1,859	(7,390)	**(19,103)**
· HRA	-	-	-	**-**
Cyfanswm	**(16,841)**	**5,128**	**(10,667)**	**(22,380)**

Mae dadansoddiad o'r Derbyniadau Grantiau o Flaen Llaw yn y tablau isod:

Derbyniadau Grantiau Cyfalaf o Flaen Llaw	2020-21 £000	2021-22 £000
Rhwymedigaethau Cyfredol		
Llywodraeth Cymru – Gwella Cartrefi	(1)	(1)
Llywodraeth Cymru - Canol y Dref	(3,628)	(3,204)
Llywodraeth Cymru - Parc Bwyd Llwynhelygg	(1,757)	(2,964)
LIC - Grant Cyfalaf Cyffredinol Ychwanegol	-	(2,959)
Cyfraniad at Gynlluniau Trwsio Grŵp	(185)	(185)
Cyfraniadau Datblygwyr S106	(5,809)	(6,686)
Grantiau a Chyfraniadau Cyfalaf Eraill	(2,192)	(3,104)
Cyfanswm Rhwymedigaethau Cyfredol Derbyniadau Grantiau Cyfalaf o Flaen Llaw	**(13,572)**	**(19,103)**

Derbyniadau Grantiau Cyllid o Flaen Llaw	2020-21 £000	2021-22 £000
Rhwymedigaethau Cyfredol		
Addysg	(560)	(1,005)
Gwasanaethau Cymdeithasol Plant ac Oedolion	(311)	(680)
Gwasanaethau Cymunedol*	(515)	(1,543)
Gwasanaethau Canolog a Chorfforaethol	(1,860)	(26)
Cronfa Gyffredinol Tai a HRA	(23)	(23)
Cyfanswm Rhwymedigaethau Cyfredol Derbyniadau Grantiau Cyllid o Flaen Llaw	**(3,269)**	**(3,277)**

* Mae Gwasanaethau Cymunedol yn cynnwys Diwylliant, yr Amgylchedd, Cynllunio, Gwasanaethau Priffyrdd a Chludiant

12.7 ARIAN PAROD A CYWERTHOEDD ARIAN PAROD

	Gweddill 31 Mawrth 2021 £000	Gweddill 31 Mawrth 2022 £000
Arian yn y banc / mewn llaw	(1,908)	782
Cyfrifon Banc ar Alw	9,032	218
Arian parod dyledus	-	-
Cyfanswm Arian a Chywerthoedd Arian	**7,124**	**1,000**

12.8 ASEDAU MEWN LLAW I'W GWERTHU

	2020-21 £000	2021-22 £000
Gweddill heb ei dalu ar ddechrau'r flwyddyn	-	350
Asedau a ddosbarthwyd fel Mewn Llaw i'w Gwerthu yn ystod y flwyddyn	951	451
Enillion / colledion ailbrisio	-	-
Asedau a werthwyd	(601)	(801)
Gweddill heb ei dalu ar ddiwedd y flwyddyn:	**350**	**-**

12.9 DARPARIAETHAU A RHWYMEDIGAETHAU AC ASEDAU AMODOL

12.9.1 DARPARIAETHAU

Mae'r Cyngor yn yswirio'i hunan i raddau ac yn cyfrannu swm bob blwyddyn at y ddarpariaeth i dalu am hawliadau a setlwyd.

	2020-21			2021-22		
	Yswiriant	Arall	Cyfanswm	Yswiriant	Arall	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Dygwyd Ymlaen ar 1 Ebrill	**(1,984)**	**-**	**(1,984)**	**(2,446)**	**-**	**(2,446)**
Cost Hawliadau i'w Codi ar Wasanaethau	440	-	440	537	-	537
Llai: Ad-daliad Allanol	(9)	-	(9)	(17)	-	(17)
Arall	-	-	-	-	-	-
Codwyd ar Ddarpariaeth	**431**	**-**	**431**	**520**	**-**	**520**
Cyfraniadau a Throsglwyddiadau yn y Flwyddyn	(893)	-	(893)	(492)	-	(492)
Gweddill a Ddygwyd Ymlaen ar 31 Mawrth	**(2,446)**	**-**	**(2,446)**	**(2,418)**	**-**	**(2,418)**

12.9.2 RHWYMEDIGAETHAU AMODOL

- Daeth busnes yswiriant Mutual Municipal Insurance i ben ar 30 Medi 1992 a gwnaed trefniant yn 1994 i sicrhau diweddu trefnus. Os daw'n amlwg bod diweddu diddyled yn annhebygol ei gyflawni, nodwyd y byddai Cynllun Trefniant yn cael ei ennyn a fyddai'n trosglwyddo peth o'r rhwymedigaeth i ad-dalu hen hawliadau i'r Cyngor.
- Dechreuwyd y Cynllun ar 13 Tachwedd 2012 ac mae'r Awdurdod wedi talu ardollau o £343,000 hyd yma o dan y cynllun. Efallai y bydd angen cynnydd pellach mewn ardollau ond nid yw'r rhwymedigaeth yn sicr, nid yw'r elfen hon wedi'i chynnwys yn y cyfrifon, ac ni ddisgwylir iddi fod yn berthnasol.
- Yn ystod y degawd aeth heibio mae'r Awdurdod wedi gweithredu fel asiant casglu ar ran Dŵr Cymru o ran taliadau dŵr a charthffosiaeth Tenantiaid y Cyfrif Cyllid Tai (HRA). Yn gyfnewid am y gwasanaeth hwn mae'r Awdurdod wedi derbyn comisiwn a driniwyd fel ffrwd incwm i'r HRA. Codwyd amheuaeth ynghylch y trefniant hwn oherwydd dyfarniad Llys yn ystod 2015-16 (Kim Jones yn erbyn Bwrdeistref Southwark yn Llundain) a ddyfarnodd bod Awdurdodau Lleol sy'n casglu trethi dŵr drwy'r HRA yn gwneud hynny fel cyflenwr dŵr yn hytrach nag fel asiant y cyflenwr dŵr. Yn draddodiadol gwelwyd hyn fel trefniant asiantaeth, ond daw dyfarniad y Llys i gasgliad bod yr Awdurdod dan sylw'n gweithredu fel cyflenwr dŵr, sydd â goblygiadau ariannol sylweddol i'r rhai yr effeithir arnynt, o ran y ffi asiantaeth a lle cymrwyd camau yn erbyn ôl-ddyledion rhent y gellid ystyried eu bod yn cynnwys trethi dŵr. Ar 27 Hydref 2020 cadarnhaodd y Llys Apêl ddyfarniad Uchel Lys yn achos Maer a Bwrdeisiaid Bwrdeistref Frenhinol Kingston-Upon-Thames v Moss [2020] EWCA Civ 1381 o blaid tenant cyngor a honnodd fod landlord ei awdurdod lleol yn anghyfreithlon yn codi gormod ar ei denantiaid am eu cyflenwadau dŵr. Er mwyn cyfyngu ar y rhwymedigaeth hon, mae'r Cyngor wedi ymrwymo i gytundeb newydd gyda'r cyflenwr dŵr o 1 Ebrill 2017 ymlaen, sy'n sicrhau ei fod yn gweithredu fel asiant. Bydd y trefniant gyda Dŵr Cymru yn dod i ben ar 31 Mawrth 2023.

- Mae'r Cyngor yn gweithio ar y cyd gyda'r gwasanaeth tân i liniaru'r lefelau goddefgarwch tân yn rhai o'i blociau fflatiau lefel isel, mae rhai yn cael eu prydlesu ac mae eraill o fewn y portffolio HRA. Mae gwaith lliniaru yn mynd rhagddo wrth i'r fflatiau ddod yn wag. Mae effaith Brexit ar y Cyngor yn anhysbys hyd nes y cadarnheir y trefniadau ymadael. Mae potensial i hyn fod yn fater o bwys i'r CRT, gan y gallai gwmpasu 122 o ddrysau ffrynt a 30 o ddrysau cwpwrdd sy'n dod i gyfanswm o £150k.
- Hawliad torri contract yn ymwneud â Chytundeb Rhyng-Awdurdod rhwng Cyngor Sir Penfro a Chyngor Sir Ceredigion a phenderfyniad Cyngor Sir Penfro i derfynu contract gwasanaeth gwastraff gweddilliol. Mae yna hawliad iawndal posib o £1.45m.

12.9.3 ASEDAU AMODOL

Dim

12.10 BENTHYCA HIRDYMOR

12.10.1 DADANSODDIAD O DRAFODION BENTHYCIADAU YN Y FLWYDDYN

Dan y safonau perthnasol cyflwyno adroddiadau ariannol, er mwyn cael gwybod gwerth y portffolio benthyciadau wedi'i amorteiddio fel yr hysbyswyd ar y Fantolen, caiff gwerth aeddfedu benthyciadau ei addasu i gyfrif llog cronedig dyledus a chaiff addasiad ariannol ei wneud i lyfnu effaith unrhyw log grisiog neu bremiymau a gostyngiadau.

Amortised Value	**2020-21** **£000**	**Benthy-ciadau'r Farchnad** **£000**	**WG** **£000**	**PWLB** **£000**	**2021-22** **£000**
Gwerth Aeddfedu	**(202,932)**	**(40,000)**	**(1,890)**	**(160,848)**	**(202,738)**
Cofnodion y Cyfrif Addasiadau Ariannol					
Addasiad Cyfradd Log Effeithiol					
· Blynyddoedd blaenorol	**(478)**	(563)	84	-	**(479)**
· Y flwyddyn gyfredol	**(1)**	4	93	-	**97**
Cofnodion Cyfrif Rhwymedigaethau Gohiriedig					
Gostyngiadau a Drosglwyddwyd	**(200)**	(200)	-	-	**(200)**
Llai gostyngiad Disgownt					
· Blynyddoedd blaenorol	**23**	25	-	-	**25**
· Y flwyddyn gyfredol	**1**	2	-	-	**2**
Cofnodion Cyfrif Cronfa'r Cyngor					
Dilead Cyfradd Log Effeithiol	**(8)**	(8)	-	-	**(8)**
Gwerth wedi'i Amorteiddio	**(203,595)**	**(40,740)**	**(1,713)**	**(160,848)**	**(203,301)**

12.10.2 CYMHARU GWERTH AEDDFEDU A GWERTH TEG

Amcangyfrif yw gwerth teg o faint fyddai'r portffolio benthyciadau'n costio i'w adbrynu fel yr oedd pethau ar 31 Mawrth 2022. Cyfrifwyd Gwerth Teg gan ddefnyddio'r dull Gwerth Clir Presennol (NPV) sy'n rhoi amcangyfrif o daliadau yn y dyfodol yn nhermau heddiw. Prisiwyd y dyledion PWLB gan ddefnyddio'r gyfradd fenthyca newydd.

Gwerth Aeddfedu a Gwerth Teg	2020-21 £000	Benthy-ciadau'r Farchnad £000	WG £000	PWLB £000	2021-22 £000
Gwerth Aeddfedu Fel yr oedd pethau ar 1 Ebrill					
Benthyca Hirdymor	**(204,348)**	(40,000)	(1,052)	(161,880)	**(202,932)**
Benthyca Byrdymor	**(8,437)**	-	(162)	(1,530)	**(1,692)**
Cyfanswm Benthyca	**(212,785)**	**(40,000)**	**(1,214)**	**(163,410)**	**(204,624)**
Ad-dalwyd yn y Flwyddyn	**8,456**	-	162	1,530	**1,692**
Codwyd yn y Flwyddyn	**(295)**	-	(1,000)	-	**(1,000)**
Fel yr oedd pethau ar 31 Mawrth					
Benthyca Hirdymor	**(202,932)**	(40,000)	(1,890)	(160,848)	**(202,738)**
Benthyca Byrdymor	**(1,692)**	-	(162)	(1,032)	**(1,194)**
Cyfanswm Benthyca	**(204,624)**	**(40,000)**	**(2,052)**	**(161,880)**	**(203,932)**
Newid yn y swm dyledus mewn llai na blwyddyn	**6,745**	-	-	498	**498**
Gwerth Teg	**(299,854)**	**(62,067)**	**(1,736)**	**(210,247)**	**(274,050)**

Nid yw'r Cyngor yn dal ymrwymiadau ariannol yn ôl gwerth teg trwy elw a cholled.

Mae'r Awdurdod wedi defnyddio gwerth trosglwyddo fel dull cyfrifo gwerth teg ei rwymedigaethau ariannol ar 31 Mawrth 2022. Fodd bynnag, er cymharu, byddai cyfrifo gwerth teg gan ddefnyddio prisio ymadael wedi arwain at gyfrifo gwerth o £321.35m gyda dull cyfradd ddisgowntio ad-dalu cynnar. Nid oes gan yr Awdurdod unrhyw ymrwymiadau contract i dalu'r costau cosb hyn ac ni fyddai unrhyw gost ychwanegol pe bai'r benthyciadau'n rhedeg i'w dyddiad aeddfedu.

Mae dadansoddiad o'r portffolio dyledion yn ôl gwerth aeddfedu yn ôl rhoddwr benthyg ac yn ôl proffil aeddfedu ar 31 Mawrth 2022 yn nodyn 12.13.3.2.

12.11 RHWYMEDIGAETHAU GOHIRIEDIG

Rhwymedigaethau yw'r rhain na fydd yn cael eu setlo cyn pen deuddeg mis.

	Gweddill ar 1 Ebrill 2021 £000	Talwyd yn y Flwyddyn £000	Rhyddhawyd yn y Flwyddyn £000	Addasiad PV yn y Flwyddyn £000	Gweddill ar 31 Mawrth 2022 £000
Gofal Cymdeithasol Dyledion ar Ystadau*	(1,593)	(1,326)	1,711	26	**(1,182)**
Menter Cyllid Preifat (MCP)	-	-	-	-	**-**
Prydlesi Cyllidol (Eiddo)	(160)	-	-	-	**(160)**
Prydlesi Cyllidol (Offer)	(10)	(29)	10	-	**(29)**
Cyfanswm	**(1,763)**	**(1,355)**	**1,721**	**26**	**(1,371)**

* Yn cynnwys addasiad blwyddyn flaenorol

12.12 CRONFEYDD DEFNYDDIADWY

	2020-21 £000	2021-22 £000
Cronfeydd a Glustnodwyd (gwelwch nodyn 11.2.1)	(66,261)	(90,263)
Derbyniadau a Chyfraniadau Cyfalaf (gwelwch nodyn 11.2.2)	(11,867)	(13,292)
Cyfanswm	**(78,128)**	**(103,555)**

12.13 CRONFEYDD ANNEFNYDDIADWY

Caiff y trafodion yng nghyfrifon y gronfa annefnyddiadwy eu crynhoi isod gyda manylion cyfrif pob cronfa'n dilyn.

	Gweddill ar 1 Ebrill 2021 £000	Symudiad yn y Flwyddyn £000	Gweddill ar 31 Mawrth 2022 £000
Cronfa Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig	-	-	-
Cyfrif Addasu Cyfalaf	(417,003)	(70,047)	(487,050)
Cronfa Ailbrisio	(157,482)	(100,601)	(258,083)
Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol	633	(184)	449
Cyfrif Absenoldebau Cronedig	1,476	333	1,809
Cronfa Bensiynau	265,064	(31,150)	233,914
Cronfa Cylchred Bywyd MCP	(1,919)	1,919	-
Cyfanswm Cronfeydd Annefnyddiadwy	**(309,231)**	**(199,730)**	**(508,961)**

12.13.1 CYFRIF ADDASU CYFALAF

Mae'r Cyfrif Addasu Cyfalaf yn clustogi'r gwahaniaethau amseriad sy'n deillio o'r trefniadau gwahanol ar gyfer cyfrif am dreulio asedau anghyfredol ac am gyllido caffael, adeiladu neu wella'r asedau hynny dan ddarpariaethau statudol. Mae'r Cyfrif hefyd yn cynnwys enillion ailbrisio sydd wedi cronni ar Eiddo, Peiriannau ac Offer cyn 1 Ebrill 2007, dyddiad creu'r Gronfa Ailbrisio i ddal enillion o'r fath.

	2020-21 £000	2021-22 £000
Gweddill ar 1 Ebrill	**(349,899)**	**(417,003)**
Symiau a Neilltuwyd i Ad-dalu Dyledion		
- Isafswm Darpariaeth Refeniw	(5,634)	(6,916)
- Derbyniadau Cyfalaf a Neilltuwyd	(297)	(131)
Cyllido o Gwariant ar Asedau Sefydlog:		
- Cymhwyso'r Gronfa Gyfalaf	(5,241)	(3,395)
- Cymhwyso Cyllid Arall	(1,483)	(1,440)
- Cymhwyso Derbyniadau Cyfalaf*	(2,379)	(58)
- Cymhwyso Grantiau a Chyfraniadau Cyfalaf a gredydwyd i CI&E i godi cyfalaf	(38,534)	(57,105)
Taliadau Datganiad Incwm a Gwariant:		
- Gostwng Gwariant Cyllidol Clir a Gyllidwyd o Gyfalaf Trwy Statud	-	47
- Swm a Ddarparwyd ar gyfer Dibrisiad	21,097	25,907
- Gwariant nad yw'n Gwella	14,258	10,264
- Amhariad	4,097	492
- Colled Ailbrisio	3,928	6,513
- Ennill Ailbrisio a ddefnyddiwyd i wyrdroi Colled Ailbrisio flaenorol	(54,936)	(41,023)
- Gostwng Rhwymedigaeth Ohiriedig	1,242	744
Symudiadau Asedau Sefydlog:		
- Gwarediadau	1,320	833
Symudiadau'r Gronfa Ailbrisio:		
- Symiau a ddilëwyd	(4,542)	(4,779)
Gweddill a Ddygwyd Ymlaen 31 Mawrth	**(417,003)**	**(487,050)**

* Cywiro gwall dosbarthu 2020-21

12.13.2 CRONFA AILBRISIO

Sefydlwyd y Gronfa Ailbrisio yn Ebrill 2007 ac mae'n cyfrif am gynnydd yng ngwerth Eiddo, Peiriannau ac Offer; cyfrifwyd enillion cyn 1 Ebrill 2007 yn y Cyfrif Addasu Cyfalaf. Caiff y gweddill ei leihau pan fydd asedau gydag enillion wedi cronni yn y gronfa:

- yn dioddef ailbrisiad ar i lawr neu'n cael eu hamharu;
- yn cael eu dibrisio wrth i'w budd economaidd gael ei dreulio;
- yn cael eu gwared a'r cynnydd yn cael ei sylweddu.

	2020-21 £000	2021-22 £000
Gweddill a Ddygwyd Ymlaen ar 1 Ebrill	**(137,065)**	**(157,482)**
Enillion Ailbrisio	(34,936)	(108,909)
Ailbrisiad ar i lawr ac amhariad*	9,977	3,529
Gwarged / Diffyg wrth ailbrisio asedau anghyfredol heb ei godi ar warged / diffyg wrth ddarparu gwasanaethau	**(24,959)**	**(105,380)**
Diddymu gormodedd dibrisiad gwerth presennol dros ddibrisiad cost hanesyddol	4,230	4,420
Diddymu gweddill gwared asedau	312	359
Cyfanswm a Ddiddymwyd	**4,542**	**4,779**
Gweddill a Ddygwyd Ymlaen ar 31 Mawrth	**(157,482)**	**(258,083)**

* Lle nad oes unrhyw ennill ailbrisiad blaenorol, caiff colledion eu codi ar y gwarged / diffyg wrth ddarparu gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr

12.13.3 CYFRIF ADDASU OFFERYNNAU ARIANNOL

Mae'r cyfrif hwn yn cynnwys y gwahaniaethau rhwng gwerth aeddfedu buddsoddiadau a benthyciadau a gwerth y Fantolen a fesurwyd ar sail y gost wedi'i hamorteiddio.

Caiff ei ddefnyddio hefyd i reoli premiymau a dalwyd a disgowntiau a dderbyniwyd wrth adbrynu'r benthyciadau'n gynnar sy'n cael eu codi ar / rhyddhau dros gyfnod i'r Gronfa Gyffredinol yn unol â threfniadau statudol ar gyfer gwasgaru'r baich ar Dreth y Cyngor.

	2020-21 £000	2021-22 £000
Gweddill 1 Ebrill	**719**	**633**
Symiau sydd yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ond sy'n ofynnol eu heithrio trwy statud wrth benderfynu'r Symudiad ar Weddill Cronfa'r Cyngor		
Addasiad cyfradd log effeithiol	1	(97)
Symiau heb fod yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ond sy'n ofynnol eu cynnwys trwy statud wrth benderfynu'r Symudiad ar Weddill Cronfa'r Cyngor am y flwyddyn		
Gostwng disgowntiau gohiriedig	-	-
Gostwng premiymau gohiriedig	(87)	(87)
Gweddill 31 Mawrth	**633**	**449**

12.13.3.1 NATUR A MAINT PERYGLON SY'N DEILLIO O OFFERYNNAU ARIANNOL

Cyn pob blwyddyn ariannol bydd y Cyngor yn cymeradwyo Strategaethau Rheoli a Buddsoddi'r Drysorfa sy'n pennu terfynau a meini prawf ar gyfer benthyca a buddsoddi yn ystod y flwyddyn ariannol ddilynol gyda'r bwriad o wneud y Cyngor yn llai agored i natur anrhagweladwy marchnadoedd ariannol a gwarchod yr adnoddau ariannol sydd ar gael i dalu am wasanaethau. Ni aethpwyd dros unrhyw derfynau buddsoddi neu fenthyca yn ystod y flwyddyn ariannol.

Mae effaith economaidd pandemig Covid-19, Brexit ac yn fwy diweddar y rhyfel yn yr Wcrain yn cyflwyno heriau i'r diwydiant gwasanaethau ariannol a'i sefydliadau. Nid oes angen benthyca ychwanegol ond defnyddiwyd y Cronfeydd Marchnad Arian i gryfhau hylifedd, gan sicrhau diogelwch a chynnyrch ar yr un pryd.

Peryglon Credyd

Dyma'r posibilrwydd y bydd un parti i offeryn ariannol yn methu cyflawni rhwymedigaethau'r contract, gan achosi colled i'r parti arall.

Daw peryglon credyd o fuddsoddi arian dros ben gyda Banciau, Cymdeithasau Adeiladu ac Awdurdodau Lleol eraill yn ogystal â pheryglon credyd y mae cwsmeriaid a bancwyr y Cyngor yn agored iddynt.

Peryglon Credyd Buddsoddi

Polisi'r Cyngor yw adneuo arian yn unig gyda nifer cyfyngedig o Fanciau a Chymdeithasau Adeiladu o safon, gyda'u cyfraddiadau credyd yn cael eu hadolygu'n gyson gan y Cyngor trwy ddefnyddio data annibynnol o'r farchnad a gaiff eu darparu gan Ymgynghorwyr Trysorfa'r Cyngor. Caiff y symiau a fuddsoddir eu cyfyngu i symiau doeth a fforddiadwy yn unol â'r Strategaeth gymeradwy. Ni chaiff unrhyw sicrwydd cyfochrog ei ddal ar gyfer y trafodion hyn.

Y farn yw bod ansawdd credyd y partïon ar ben isaf y cyfraddiadau risg; fodd bynnag, fel y dangosodd yr argyfwng bancio, nid oes modd dibynnu ar gyfraddiadau credyd bob amser. Serch hynny, ni fu unrhyw aildrafod telerau gyda phartïon ac mae'r Cyngor yn disgwyl ad-daliad llawn o holl adneuon a wnaed gyda'i bartïon, gan gynnwys holl log a enillwyd, ar y dyddiad dyledus. O ganlyniad nid oes unrhyw amhariad i'w hysbysu.

Amlygrwydd i Gredyd

Bydd y Cyngor yn gyson yn adolygu ei berfformiad o ran casglu incwm credyd ac yn sicrhau ei fod wedi gwneud digon o lwfans ar gyfer unrhyw ddrwgddyledion a allai ddigwydd.

Anaml iawn y caiff y cyfleuster gorddrafft sydd gan y Cyngor gyda'i fancwyr ei ddefnyddio ac mae'r amlygrwydd i beryglon credyd yn aruthrol isel.

Peryglon Hylifedd

Dyma'r posibilrwydd y bydd un parti i offeryn ariannol yn methu cyflawni rhwymedigaethau'r contract, gan achosi colled i'r parti arall.

Mae'r Cyngor yn gallu cadw golwg ar-lein ar ei drafodion banc ac mae'n paratoi rhagolygon llif arian dyddiol, wythnosol a blynyddol manwl a ddylai sicrhau nad yw diffygion arian parod yn digwydd.

Sut bynnag, gall y Cyngor fenthyca oddi ar y Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus yn ogystal â bod â chyfleuster gorddrafft gyda'i fancwyr. O ganlyniad, nid oes unrhyw berygl sylweddol y bydd y Cyngor yn methu codi cyfalaf i dalu ei ddyledion dan offerynnau benthyca ariannol neu unrhyw rwymedigaeth arall.

Peryglon y Farchnad

Dyma'r posibilrwydd y bydd gwerth offeryn yn amrywio. Peryglon allweddol y farchnad yw:

Peryglon Cyfraddau Llog

Mae'r Cyngor yn agored fel a ganlyn i ansicrwydd talu / derbyn llog ar offerynnau cyfradd newidiol ac o ran unrhyw benthyca newydd gofynnol a buddsoddiadau a wneir yn unrhyw flwyddyn:

- Mae'r Cyngor yn cynnal portffolio dyledion a buddsoddiadau sylweddol. Er mwyn cyfyngu ar beryglon ailgyllido polisi'r Cyngor yw ceisio sicrhau nad yw cyfran sylweddol o'i fenthyca'n aeddfedu i'w ad-dalu ar unrhyw adeg arbennig yn y dyfodol er mwyn lleihau effaith ariannol ailfenthyca ar adeg pan fydd cyfraddau llog yn anffafriol. Pan fo hyn yn anoddach, oherwydd sefyllfa dyledion etifeddol, bydd yr amser gorau i ailgyllido'n cael ei geisio.
- Ni fydd newidiadau mewn cyfraddau llog yn effeithio ar y Fantolen o ran mwyafrif yr asedau a rhwymedigaethau sy'n cael eu dal yn ôl cost wedi'i hamorteiddio, ond bydd yn effeithio ar y rhai sy'n cael eu dal yn ôl gwerth teg. Bydd gwerth teg asedau ariannol cyfradd benodol yn lleihau os bydd cyfraddau llog yn codi a gwerth teg bydd rhwymedigaethau ariannol cyfradd benodol yn codi os bydd cyfraddau llog yn disgyn.
- Gallai cynnydd mewn cyfraddau gynyddu incwm o fuddsoddiad a chost benthyca ac i'r gwrthwyneb. Mae'r maint ar unrhyw adeg arbennig yn dibynnu ar gyfansoddiad a phroffil aeddfedu'r buddsoddiad a phortffolios benthyciadau a'r berthynas rhwng cyfraddau benthyca a buddsoddi. Pe bai cyfraddau llog wedi bod 1% yn uwch ar 31 Mawrth 2022 yr effaith ariannol glir fyddai cynnydd o £562k mewn incwm llog.

Peryglon Prisiau

Mae Strategaeth Rheoli Trysorlys y Cyngor yn caniatáu i'r Awdurdod fuddsoddi mewn cronfeydd marchnad arian hyd at y terfynau cymeradwy. Mae monitro cadarn yn sicrhau bod unrhyw amlygiad i brisiau niweidiol yn y farchnad yn cael ei leihau.

Peryglon Cyfnewid Arian Tramor

Mae gan y Cyngor yr amlygiad canlynol i symudiadau mewn cyfraddau cyfnewid:

- Mae gan y Cyngor ddau gynllun cymorth grant lle caiff y grant ei roi mewn Ewros, Bucanier a Chysylltiadau Hynafol. Mae cyfrif Banc Ewro ar agor i gefnogi'r cynlluniau hyn. Y Cyngor yw'r corff arweiniol ar gyfer y ddau grant lle hawlir y grantiau mewn ewros ar gyfer pob parti, gan gynnwys Sir Benfro. Er bod y Cyngor yn ailddosbarthu'r grant a dderbynnir i bob parti mewn ewros, mae'r Cyngor yn agored i risg cyfnewid ar eu helfen sy'n weddill. Nid oedd balans yn y cyfrif Ewro ar 31 Mawrth 2022.
- Fel y nodir yn Nhrefniadau Llywodraethu Rheolaeth Trysorlys, mae'r Cyngor yn cydnabod eu bod yn ceisio "Gwerth am Arian" ar gyfer eu holl weithgareddau trysorlys ac, yn ychwanegol, mae cofrestr risg prosiect. Ar 31 Mawrth 2022 roedd dyledwr o £505k yn ymwneud â grant sy'n weddill, felly mae'r risg cyfradd gyfnewid yn amherthnasol.

12.13.3.2 DADANSODDIAD O'R PORTFFOLIO

Dadansoddiad o Werth Aeddfedu'r Portffolio Benthyciadau yn ôl Rhoddwr Benthyg a Phroffil Aeddfedu ar 31 Mawrth 2022

Parod i'w Adbrynu o fewn:	1 flwyddyn £000	1 i 2 flynedd £000	2 i 5 mlynedd £000	5 i 10 mlynedd £000	Dros 10 mlynedd £000	Cyfanswm 2021-22 £000
Benthyciadau'r Farchnad	-	-	-	-	40,000	**40,000**
WG	162	224	861	805	-	**2,052**
PWLB	1,032	12,034	6,580	22,234	120,000	**161,880**
Cyfanswm	**1,194**	**12,258**	**7,441**	**23,039**	**160,000**	**203,932**
Cyfradd benodol	1,194	12,258	7,441	23,039	145,000	**188,932**
Cyfradd newidiol	-	-	-	-	15,000	**15,000**
Cyfanswm	**1,194**	**12,258**	**7,441**	**23,039**	**160,000**	**203,932**

12.13.3.3 DADANSODDIAD O WERTH AEDDFEDU'R PORTFFOLIO BENTHYCIADAU YN ÔL AMLYGRWYDD CREDYD A PHROFFIL AEDDFEDU AR 31 MAWRTH 2022

Parod i'w Sylweddu o fewn:	1 flwyddyn £000	2 flynedd £000	5 mlynedd £000	Cyfanswm 2021-22 £000
Buddsoddiadau Penodedig (hyd pan wnaed yn llai na 364 diwrnod)				
Banciau a Chymdeithasau Adeiladu	73,756	-	-	**73,756**
Awdurdodau Lleol	-	-	-	**-**
Amhenodedig (hyd pan wnaed yn fwy na 364 diwrnod)	-	-	-	**-**
Cyfanswm	**73,756**	**-**	**-**	**73,756**
Cyfradd benodol	25,000	-	-	**25,000**
Cyfradd newidiol (Cyfrifon Galw/MMF)	48,756	-	-	**48,756**
Cyfanswm	**73,756**	**-**	**-**	**73,756**

12.13.4 CYFRIF ABSENOLDEBAU CRONEDIG

Mae'r cyfrif hwn yn cynrychioli cost hawl i absenoldeb taladwy dyledus ond heb ei chymryd ar 31 Mawrth sy'n cael ei godi ar gost gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ac yn cael ei wyrdroi allan yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd a'i godi ar y cyfrif hwn i gydymffurfio â gofynion statudol.

	2020-21 £000	2021-22 £000
Gweddill 1 Ebrill	**1,716**	**1,476**
Setlo neu ddileu croniad y flwyddyn cynt	(1,716)	(1,476)
Croniad am y flwyddyn gyfredol	1,476	1,809
Gweddill 31 Mawrth	**1,476**	**1,809**

12.13.5 CRONFA CYLCHRED BYWYD MCP

Mae'r gronfa hon yn cynnwys swm i adlewyrchu'r rhagdaliad i'w wneud i'r contractwr MCP o ran costau cylchred bywyd sy'n dal heb eu defnyddio ar 31 Mawrth 2022. O ganlyniad i derfynu PFI ar 27 Gorffennaf 2021 nid oes angen y gronfa wrth gefn mwyach. Am fanylion gweler nodyn 12.2.

12.13.6 Y GRONFA BENSIYNAU

Mae'r Gronfa Bensiynau'n gysylltiedig â Chynllun Pensiwn Dyfed (gwelwch nodyn 10.4) ac mae'n llyncu'r gwahaniaethau amseriad sy'n deillio o'r trefniadau gwahanol ar gyfer cyfrif am fuddiannau ar ôl cyflogaeth ac am gyllido budd-daliadau'n unol â darpariaethau statudol.

Mae'r gweddill debyd ar y Gronfa Bensiynau'n adlewyrchu'r diffyg ar adeg rhwng y budd-daliadau a enillwyd gan gyflogeion blaenorol a phresennol a'r adnoddau o ran asedau cronfa bensiwn sy'n ofynnol i'w talu. Dylai'r trefniadau statudol ar gyfer rheoli'r Gronfa sicrhau bod cyllid wedi cael ei neilltuo erbyn y daw'n amser talu'r budd-daliadau.

	2020-21 £000	**2021-22 £000**
Gweddill 1 Ebrill	**251,238**	**265,064**
Ailfesuriadau o Rwymedigaethau ac Asedau Pensiynau	(5,040)	(58,052)
Gwrthdroi eitemau taladwy i'r gwarged / diffyg ar ddarparu gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	33,875	42,891
Cyfraniadau pensiwn y cyflogwr a thaliadau uniongyrchol eraill yn y flwyddyn	(15,009)	(15,989)
Gweddill 31 Mawrth	**265,064**	**233,914**

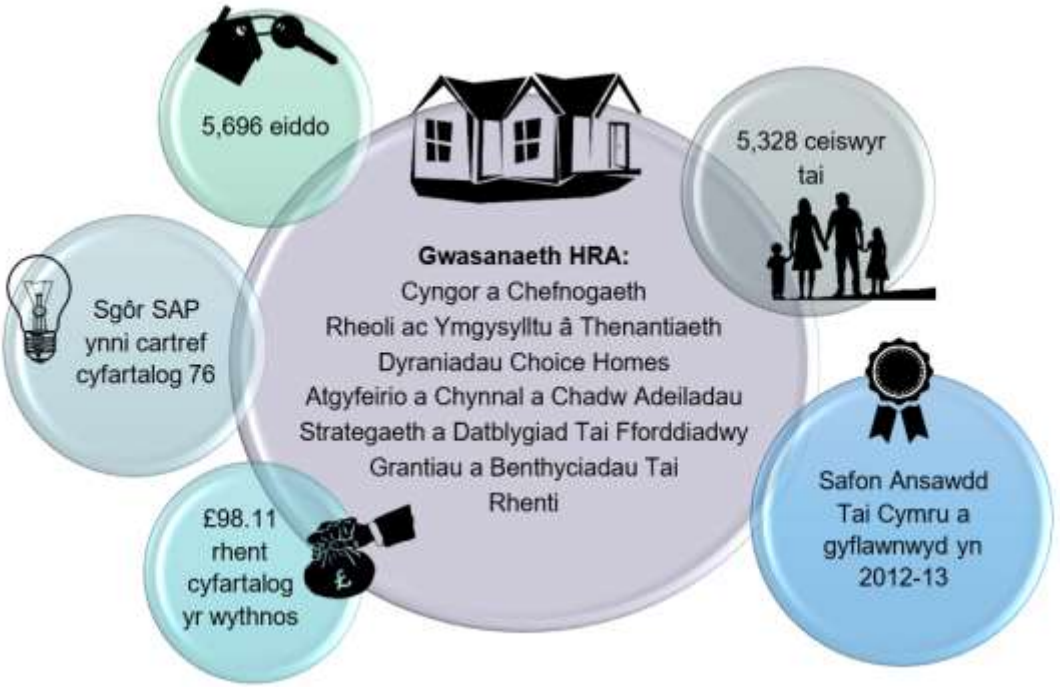

13.0 Y CYFRIF CYLLID TAI (HRA)

Cygnor Sir Penfro – Datganiad Cyfrifon Blynyddol 2021-22

13.0 Y CYFRIF CYLLID TAI (HRA)

Caiff trafodion cysylltiedig â Thai'r Cyngor eu dangos isod yn unol â gofynion y Cod.

13.1 SYMUDIAD AR DDATGANIAD Y CYFRIF CYLLID TAI

Dengys y Datganiad hwn yr addasiad a wnaed i'r (Gwarged) / Diffyg ar Ddatganiad Incwm a Gwariant HRA, fel y mesurwyd dan IFRS, er mwyn sicrhau mai dim ond y costau gofynnol trwy statud sy'n cael eu codi ar denantiaid.

	2020-21		2021-22	
	Gweddill Gweithredol HRA £000	**Cronfeydd HRA a Glustnodwyd £000**	**Gweddill Gweithredol HRA £000**	**Cronfeydd HRA a Glustnodwyd £000**
Gweddill 1 Ebrill	**(752)**	**(5,597)**	**(752)**	**(10,621)**
(Gwarged) / Diffyg ar Wasanaethau HRA	**(45,508)**	**-**	**(38,501)**	**-**
Addasiadau rhwng Sail Gyfrifyddu a Sail Gyllido Reoleiddiol. Symiau a gynhwyswyd yn Incwm a Gwariant HRA sy'n ofynnol eu heithrio trwy reoliad i gyrraedd y sefyllfa ariannol				
- Dibrisiad ac amhariad anheddau ac isadeiledd y Cyngor	29,229	-	15,153	-
- Grantiau Cyfalaf a driniwyd fel incwm cyllid	5,393	-	15,388	-
- Cynnydd neu golled glir wrth wared asedau anghyfredol	2	-	2	-
- Addasiad Cost Pensiynau	(1,639)	-	(2,047)	-
Symiau a eithriwyd o'r Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr sy'n ofynnol eu cynnwys trwy reoliad i gyrraedd y sefyllfa ariannol:				
- Darparu ar gyfer ad-dalu dyled	1,545	-	1,545	-
- Cyfraniad cyllidol i dalu am gyfalaf	4,756	-	2,850	-
- Cyfraniad y cyflogwr at Gronfa Bensiynau Dyfed	688	-	735	-
(Cynnydd) / Gostyngiad Clir cyn gwneud Trosglwyddiadau (i) / o Gronfeydd	**39,974**	**-**	**33,754**	**-**
Trosglwyddiadau (i) / o Gronfeydd	5,534	(5,024)	4,747	(3,065)
(Cynnydd) / Gostyngiad yn y Flwyddyn	**45,508**	**(5,024)**	**38,501**	**(3,065)**
Gweddill 31 Mawrth	**(752)**	**(10,621)**	**(752)**	**(13,686)**

13.2 DATGANIAD INCWM A GWARIANT HRA

Dengys y datganiad hwn yr addasiadau o'r cyfrif a ddefnyddiwyd at ddibenion dyrannu adnoddau a phennu rhenti i'r un sy'n dangos y gost economaidd, yn ôl diffiniad Safonau Rhyngwladol Cyflwyno Adroddiadau Ariannol, o ddarparu'r Gwasanaethau Tai Cyngor sy'n cael eu gweinyddu gan y Cyngor.

	2020-21			2021-22		
	Pennu Rhenti	**Addas-iadau**	**Adroddiad IFRS**	**Pennu Rhenti**	**Addas-iadau**	**Adroddiad IFRS**
	£000	**£000**	**£000**	**£000**	**£000**	**£000**
Incwm						
Rhenti: Anheddau (crynswth)	(24,400)	-	(24,400)	(24,900)	-	(24,900)
Arall	(370)	-	(370)	(371)	-	(371)
Taliadau am wasanaethau a chyfleusterau	(353)	-	(353)	(384)	-	(384)
Cyfraniadau at wariant	(533)	(12)	(545)	(599)	(3)	(602)
Cyfanswm Incwm	**(25,656)**	**(12)**	**(25,668)**	**(26,254)**	**(3)**	**(26,257)**
Gwariant						
Gwaith atgyweirio a chynnal (addasiad Pensiynau IAS19)	5,943	251	6,194	8,735	401	9,136
Goruchwylio a rheoli (addasiad Pensiynau IAS19)	4,167	404	4,571	4,755	648	5,403
Rhenti, ardrethi, trethi a thaliadau eraill	25	-	25	15	-	15
Darpariaeth drwgddyledion	607	-	607	702	-	702
Dibrisiad ac amhariad asedau anghyfredol	-	(29,229)	(29,229)	-	(15,153)	(15,153)
Costau rheoli dyledion	10	-	10	10	-	10
Gwariant Llawn	**10,752**	**(28,574)**	**(17,822)**	**14,217**	**(14,104)**	**113**
Cyfran Gwasanaethau HRA o'r craidd corfforaethol a democrataidd	78	-	78	78	-	78
Cyfran Gwasanaethau HRA o gostau annosbarthedig	-	-	-	-	-	-
Cost / (Incwm) Clir Gwasanaethau HRA	**(14,826)**	**(28,586)**	**(43,412)**	**(11,959)**	**(14,107)**	**(26,066)**
Cyfran HRA o'r incwm a gwariant gweithredu sydd yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr						
Llog derbyniadwy	(11)	-	(11)	(23)	-	(23)
Isafswm Darpariaeth Refeniw	1,545	(1,545)	-	1,545	(1,545)	-
Llog taladwy (gan gynnwys premiymau a disgowntiau adennill dyledion)	3,002	-	3,002	2,840	-	2,840
Neilltuadau arian i Gronfeydd	10,290	(10,290)	-	7,597	(7,597)	-
(Enillion) / Colled ar asedau HRA	-	10	10	-	(127)	(127)
Lwfans Atgyweiriadau Mawr a Grantiau Eraill	-	(5,393)	(5,393)	-	(15,388)	(15,388)
Cost llogau pensiynau a'r gyfradd adennill ddisgwyliedig	-	296	296	-	263	263
(Gwarged) / Diffyg am y Flwyddyn ar Wasanaethau HRA	**-**	**(45,508)**	**(45,508)**	**-**	**(38,501)**	**(38,501)**

13.3 NODIADAU AR Y DATGANIADAU HRA

13.3.1 STOC DAI

Roedd y Cyngor yn gyfrifol am gynnal a rheoli 5,668 o anheddau a 1,075 o siopau a modurdai ar gyfartaledd yn 2021-22 yn cynnwys:

	Stoc ar 1 Ebrill 2021	Ychwa-negwyd	Trosglwy-ddwyd	Gwerthwyd / Dymchwelwyd / Ailgyfluniadau	Stoc ar 31 Mawrth 2022
Tai / Tai Unllawr	4,358	53	-	1	4,410
Fflatiau Un Ystafell a Fflatiau	1,282	4	-	-	1,286
Siopau a Modurdai	1,075	-	-	-	1,075
Gorsafoedd Pwmpio a Gwaith Trin	27	-	-	-	27
Cyfanswm Stoc	**6,742**	**57**	**-**	**1**	**6,798**

Nodyn: Caiff gwarediadau HRA eu trosglwyddo i'r Held ar Werth cyn eu gwerthu ond fe'u dangosir fel Gwerthiannau yn y nodyn hwn.

13.3.2 RHENTI – ANHEDDAU

Dyma gyfanswm yr incwm rhent sy'n ddyledus am y flwyddyn ar ôl i lwfans gael ei wneud ar gyfer eiddo gwag ac ati.

Cynyddwyd rhenti tai cyngor 1.5% (Mynegai Pris Defnyddwyr o 0.5% + 1%) ynghyd â chynnydd o hyd at 50c yr wythnos (52 wythnos) lle nad yw eiddo ar lefelau targed rhent, i'w casglu dros 48 wythnos, yn weithredol o 5 Ebrill 2021.

Bod lefel rhent byw yn cael ei chodi ar gyfer tai anghenion cyffredinol a thai gwag sydd newydd eu hadeiladu/prynu lle mae mesurau gwella effeithlonrwydd ynni sylweddol wedi'u gwneud, er mwyn alinio â lefelau rhent mewn tai landlordiaid cymdeithasol cofrestredig anghenion cyffredinol cyfwerth yn y sir.

Y rhent agoriadol heb ei ad-dalu i'w gasglu ar gyfartaledd oedd £87.43. Roedd codiadau rhent unigol yn amrywio rhwng £0.87 a £2.25 yr wythnos (52 wythnos). Yn ogystal â chodiadau rhent blynyddol, mae eiddo sy'n dod yn wag yn cael eu hailosod ar lefelau rhent targed, mae hyn yn cael effaith sylweddol ar gyfrifiadau lefel rhent cyfartalog, oherwydd y nifer uchel o eiddo gwag bob blwyddyn, a dylid ei ystyried wrth edrych ar y ffigurau cymharol ar gyfer 2020-21 sef 2.7% (CPI plws 1%) ynghyd â chynnydd newidiol trosiannol o hyd at 70c yr wythnos (52 wythnos) a £85.22 yn y drefn honno.

Tenantiaid a Thenantiaid Blaenorol	2020-21 £000	2021-22 £000
Ôl-ddyledion Crynswth	2,457	2,969
Lwfans Drwgddyledion*	(1,826)	(2,535)
Ôl-ddyledion Clir ar 31 Mawrth	**631**	**434**

* Yn cynnwys addasiad blwyddyn flaenorol

13.3.3 TALIADAU GWASANAETH

Mae Llywodraeth Cymru'n gofyn datgronni Taliadau Gwasanaeth o renti. Yn ystod 2021-22 codwyd ar denantiaid am holl wasanaethau a dderbyniwyd ac eithrio gwasanaethau cynnal tiroedd. Codwyd rhwng £0.13 a £34.49 yr wythnos ar denantiaid unigol. Codwyd taliad wythnosol ar gyfartaledd o £5.08 ar 1,076 o denantiaid CSP am wasanaethau (52 wythnos). Gostyngodd nifer yr eiddo yn 2020-21 a 2021-22 oherwydd dadgomisiynu sawl eiddo yn barod ar gyfer y Rhaglen Cyfalaf Adeiladu Newydd.

13.3.4 PRISIO ASEDAU HRA

Caiff Tai'r Cyngor eu cynnwys ar y Fantolen ar sail defnydd presennol tai cymdeithasol a fydd yn cael ei ddeillio trwy ddisgowntio gwerth y farchnad yn ôl ffactor sy'n adlewyrchu'r gwahaniaeth rhwng rhenti masnachol a chymdeithasol.

13.3.4.1 PRYNU ASEDAU CYFRIF REFENIW TAI

Yn 2021-22 ni phrynwyd Tir HRA. Prynodd y CRT 57 eiddo i ategu cadw stoc bresennol o Dai Cyngor i ddiwallu anghenion tai.

Cyfarpar ac Offer Eiddo

Asedau ym Mherchenogaeth y Cyngor	Tai'r Cyngor £000	Tir ac Adeiladau HRA Eraill £000	Isadeiledd £000	Asedau Tai'r Cyngor £000	Asedau sy'n cael eu Hadeiladu* £000
Cost neu Brisiad					
Ar 1 Ebrill 2021	**299,658**	**13,550**	**-**	**313,208**	**-**
Addasiad Blwyddyn Flaenorol	(76,755)	(101)	-	(76,856)	-
Ar 1 Ebrill 2021	**222,903**	**13,449**	**-**	**236,352**	**-**
Ychwanegiadau	15,594	1,071	1,803	18,468	428
Datgydnabod - gwarediadau	-	-	-	-	-
Datgydnabod - arall	-	-	-	-	-
Ailbrisio Dibrisiad ac Amhariad Cronedig a ddilëwyd i Swm Cario Crynswth	(10,323)	-	-	(10,323)	-
Ailbrisio Cynnydd / (Gostyngiadau) cydnabyddedig yn y Gronfa Ailbrisio	18,907	-	-	18,907	-
Ailbrisio Cynnydd / (Gostyngiadau) cydnabyddedig yn y Gwarged / Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	27,005	-	-	27,005	-
Ailddosbarthiadau - Arall	-	(119)	-	(119)	119
Ar 31 Mawrth 2022	**274,086**	**14,401**	**1,803**	**290,290**	**547**
Dibrisiad ac Amhariadau					
Dibrisiad	(80)	1	-	(79)	-
Amhariad	(77,235)	(135)	-	(77,370)	-
Ar 1 Ebrill 2021	**(77,315)**	**(134)**	**-**	**(77,449)**	-
Addasiad Blwyddyn Flaenorol	76,849	7	-	76,856	-
Ar 1 Ebrill 2021	**(466)**	**(127)**	**-**	**(593)**	-
Tâl Dibrisiad ar gyfer 2021-22	(4,002)	(246)	(254)	(4,502)	-
Colledion Amhariad i Gronfa Ailbrisio	(16)	(34)	-	(50)	-
Colledion Amhariad i'r Gwarged / Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	(6,735)	(110)	-	(6,845)	(386)
Gwarediadau:	-	-	-	-	-
~ dileu Dibrisiad Cronedig	-	-	-	-	-
~ dileu Amhariad Cronedig	-	-	-	-	-
Ailbrisiadau:	-	-	-	-	-
~ dileu Dibrisiad Cronedig	3,989	-	-	3,989	-
~ dileu Amhariad Cronedig	6,334	-	-	6,334	-
Ailddosbarthiadau:	-	-	-	-	-
~ Trosglwyddo Dibrisiad Cronedig a ddygwyd ymlaen	-	-	-	-	-
~ Trosglwyddo Amhariad Cronedig a ddygwyd ymlaen	-	32	-	32	(32)
Ar 31 Mawrth 2022	**(896)**	**(485)**	**(254)**	**(1,635)**	**(418)**
Gwerth net seilwaith ar y llyfrau (NBV) a ddygwyd ymlaen*	**-**	**-**	**9,085**	**9,085**	**-**
Swm y Fantolen ar 31 Mawrth 2022	**273,190**	**13,916**	**10,634**	**297,740**	**129**
Swm y Fantolen ar 1 Ebrill 2021	**222,343**	**13,416**	**9,085**	**244,844**	**-**

* Wedi'i ailddatgan yn unol â'r rhyddhad dros dro sy'n cael ei gynnig gan y diweddariad i'r Cod ar Asedau Seilwaith

13.3.5 GWARIANT CYFALAF A DERBYNIADAU HRA

Cyfanswm Gwariant Cyfalaf a Gyllidwyd gyda:	2020-21 £000	2021-22 £000
Grant Lwfans Atgyweirio Sylweddol	3,987	3,993
Grantiau a Chyfraniadau Cyfalaf	1,428	11,625
Derbyniadau Cyfalaf	-	-
Cronfa Gyfalaf	4,756	2,850
Cyfanswm	**10,171**	**18,468**
Derbyniadau Gwared Asedau	**(315)**	**(131)**

13.3.6 COST PENSIYNAU HRA

Gwnaed cyfraniadau pensiwn HRA o £1.049m o'r Cronfa Bensiynau yn unol â Pholisi Cyfrifyddu 8.8 ar sail y Datganiad Polisïau Cyfrifyddu.

14.0 CYFRIFON ERAILL SY'N CAEL EU PARATOI NEU REOLI GAN Y CYNGOR

Cygnor Sir Penfro – Datganiad Cyfrifon Blynyddol 2021-22

14.0 CYFRIFON ERAILL SY'N CAEL EU PARATOI NEU REOLI GAN Y CYNGOR

Mae'r cyngor yn gweithredu cronfeydd ymddiriedolaeth ar gyfer Addysg a Gwasanaethau Plant, Gofal Cymdeithasol, Pwll Nofio Dinbych-y-pysgod a Chronfa Deddf Eglwys Cymru sy'n cynrychioli cyfanswm cronfeydd cronedig o £4.6m yn 2020-21 a £5.0m yn 2021-22. Yn y balans uchod mae £0.7m mewn perthynas â Thaliadau Uniongyrchol. Mae rheolaeth Taliadau Uniongyrchol wedi cael ei dwyn yn ôl i reolaeth y Cyngor yn ystod 2020-21 ac mae'r £0.7m yn cyfeirio at gronfeydd cronedig a ddelir ar ran cyfrifon y derbynwyr sy'n cael eu rheoli'n uniongyrchol gan y Cyngor.

15.0 DIGWYDDIADAU AR ÔL Y CYFNOD ADRODDIAD

15.0 DIGWYDDIADAU AR ÔL Y CYFNOD ADRODDIAD

Llwyddodd y Cyngor i ennill cais Porth Rhydd ar y cyd ag Awdurdod Porthladd Aberdaugleddau, Associated British Ports a Chyngor Bwrdeistref Castell-nedd Port Talbot a gyhoeddwyd ar 22 Mawrth 2023. Mae gan ddau borthladd Aberdaugleddau a Phort Talbot gyfleusterau cyflenwol i fanteisio ar y potensial sylweddol iawn ar gyfer datblygiadau gwynt arnofiol ar y môr (FLOW) yn y Môr Celtaidd, maes allweddol a nodwyd gan lywodraeth y DU (Ystâd y Goron) ar gyfer hyd at 4 Gigawat o FLOW. Yn ogystal, mae diddordeb cynyddol yn y sector hydrogen a'r cyfraniad y gall hyn ei wneud at ddatgarboneiddio diwydiannau trwm a gosodiadau ynni ym Mhort Talbot ac Aberdaugleddau.